

POSJET KANARSKOM
OTOČJU LA PALMA

20 godina
MAGICA u čijem
radu sudjeluju
i splitski
znanstvenici STR. 6

MIRKO BOŠNJAK,
RAVNATELJ STUDENTSKOG
CENTRA U ZAGREBU

Budućnost
je u
kampusu
Borongaj STR. 5

DAVIR KRAJČIĆ/CROPIX

god XIV.
broj 167.
30. listopada 2023.
www.unist.hr
www.unizg.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

Premijer Andrej Plenković s umjetnicima u Sveučilišnoj galeriji

JOŠKO ŠUPIĆ/CROPIX

30. OBLJETNICA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

PREMIJER PLENKOVIĆ OTVORIO IZLOŽBU O SVETOM JERONIMU U SPLITSKOJ SVEUČILIŠNOJ GALERIJI

STR. 26

PROF. MIRKO
PLANINIĆ

Naša
je misija
mijenjati
društvo -
znanjem!

STR. 8

BRANKO NAD

STUDENTSKI STANDARD

Humanitarno srce splitskih
studenata učinilo je restoran
'Kampus' oazom zabave i dobrote STR. 16

ERASMUS SVEUČILIŠTE ROTTERDAM

Izaslanstvo Sveučilišta u Zagrebu na konferenciji UNIC projekta

Četvrta konferencija pod nazivom 'Tranzicija i transformacija: budućnost Europskoga sveučilišta UNIC' održana je 25. i 26. rujna na Erasmus Sveučilištu Rotterdam u Nizozemskoj

PIŠE VESNA KOTARSKI

U radu konferencije aktivno je sudjelovalo izaslanstvo Sveučilišta u Zagrebu predvođeno prof. Juricom Pavičićem,

proroktorom za međunarodnu i međuinstitucijsku suradnju, i prof. Tomislavom Josipom Mlinarićem, proroktorom za inovacije, transfer tehnologije i suradnju s gospodarstvom, s predstavnicima

Rektorata te profesorima i studentima sa sastavnica Sveučilišta u Zagrebu. Cilj konferencije bio je predstaviti rezultate projektnih aktivnosti u proteklom trogodišnjem ciklusu, kao i plan rada

u sljedeće četiri godine provedbe UNIC projekta.

UNIC (*The European University of Cities in Post-Industrial Transition*) je jedan od 44 saveza europskih sveučilišta koja povezuju 340 visokih

učilišta usmjerena na stvaranje sveučilišta budućnosti, kroz promicanje europskih vrijednosti i identiteta te unaprjeđenje kvalitete i konkurentnosti europskog visokog obrazovanja. UNIC savez okuplja 10 partnera iz Nizozemske, Belgije, Irske, Turske, Finske, Njemačke, Španjolske, Poljske, Švedske i Hrvatske.

Prvi trogodišnji ciklus projekta započeo je 1. listopada 2020. godine pod vodstvom prof. Ivana Koprića i njegove zamjenice izv. prof. Goranke Lalić Novak, te aktivnim učešćem šireg tima s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Godinu dana nakon početka UNIC projekta, s provedbom je krenuo i UNIC4ER, komplementarni istraživačko-inovacijski projekt usmjeren na jačanje angažiranih istraživanja. Tijekom prvog trogodišnjeg razdoblja provedbe, razvijene su različite aktivnosti za europske studente, istraživače, sveučilišne djelatnike i opću javnost. Omogućena je povećana mobilnost putem hibridnih kampusa, pokrenuti su novi kolegiji i zajednički program diplomskog studija *Preoblikovanje postindustrijskog grada* kojem je dodijeljena i prestižna Erasmus Mundus Joint Studies potpora. Uspostavljen je fond za početno financiranje angažiranih istraživanja UNIC istraživača, stvorene su

i tzv. zajednice prakse te je na raspolaganje stavljen otvoreni repozitorij slučajeva u okviru sheme Gradskih laboratorija u kojima se stvaraju prilike za razmjenu znanja između UNIC sveučilišta i gradova u kojima djeluju.

Na temelju pozitivne evaluacije ostvarenih rezultata i kvalitete prijedloga za nastavak projekta, Europska komisija je odobrila financiranje za sljedeći ciklus provedbe u trajanju od četiri godine, do 30. rujna 2027. godine. Planirano je intenziviranje i povećanje aktivnosti uz povećana europska sredstva, te upravljanje i koordinaciju preuzima Rektorat Sveučilišta u Zagrebu pod vodstvom proroktora prof. Jurice Pavičića, a stručno vođenje nastavlja izv. prof. Goranka Lalić Novak. Očekuje se nastavak uspješno započelih aktivnosti suradnje deset partnerskih sveučilišta kroz razvoj inovativnih metoda podučavanja i učenja, jačanja kapaciteta za prijavu zajedničkih projektnih prijava i razmjene primjera dobre prakse u nastavi i istraživanjima.

UNIC savez, osnažen aktivnim uključivanjem dionika iz civilnoga društva i predstavnicima gradova u kojima UNIC sveučilišta djeluju, doprinjet će rješavanju izazova održivog razvoja i primjeni UNIC vrijednosti uključenosti i raznolikosti.

Konferencija UNIC projekta SUZG

Svečano promovirani specijalisti Sveučilišta u Zagrebu

PIŠE TAMARA DAGEN

Diplome je specijalistima dodijelio rektor Sveučilišta u Zagrebu Stjepan Lakušić u nazočnosti proroktora za znanost, istraživanje i poslijediplomske studije prof. Du-bravka Majetića, dekana sastavnica koje sudjeluju u izvođenju specijalističkih studija te njihovih voditelja.

Riječ je o 127 pristupnika koji su uspješno završili sljedećih 11 specijalističkih studija koji se izvođe na sveučilišnoj razini: Diplomacija, Eko-inženjerstvo, Inteliktualno vlasništvo, Javna uprava, Konferencijsko prevođenje, Poslovno upravljanje u graditeljstvu, Reguliranje tržišta elektroničkih komunikacija, Prava djece, Priprema i provedba EU projekata, Upravljanje gradom te Upravljanje ljudskim potencijalima.

Čestitajući promoviranim pristupnicima na završetku specijalističkih studija rektor prof. dr. sc. Stjepan Lakušić istaknuo je kako su "ulaganja u znanje i obrazovanje investi-

cija za budućnost, ali istovremeno i odgovornost da novostečena znanja i vještine novi specijalisti primijene u praksi i rješavaju konkretne izazove s kojima se društvo suočava". Također, rektor je rekao kako je obrazovanje put koji nikada ne završava te potaknuo nove specijaliste da nastave učiti i napredovati u područjima svojega profesionalnoga djelovanja. "Vjerujem da ćete biti izvrsni ambasadori Sveučilišta u Zagrebu, ambasado-

ri inovacija i pozitivnih promjena u društvu", naglasio je rektor.

U ime novopromoviranih specijalista Sveučilišta u Zagrebu prisutnima na svečanoj promociji obratila se Anamarija Jengiđ Bujan.

- Specijalistički studiji Sveučilišta u Zagrebu donose jedinstvenu kombinaciju znanstvenih i stručnih kolegija potrebnih onima koji nakon studija nisu svoje karijere nastavili u znanosti nego su

Anamarija Jengiđ Bujan

BRANKO NAB

Promocija specijalista

BRANKO NAB

se ostvarili u svojim strukama i tijekom svojega rada u javnim institucijama i privatnim tvrtkama, a imaju želju i potrebu proširiti svoja znanja." Istaknuvši kako je riječ o interdisciplinarnim studijima koji kandidatima daju široki spektar kolegija iz različitih područja, a koje često tijekom svojega prethodnoga obrazovanja nisu imali rani je priliku pohađati, zahvalila je u ime novopromoviranih profesorima i mentorima, voditeljima studija, Sveučilištu, obiteljima te svima koji su im pomagali i davali podršku tijekom specijalističkoga studija.

U glazbenom dijelu svečane promocije nastupio je Akademski gudački kvartet Mu-

zičke akademije Sveučilišta u Zagrebu.

Specijalistički studij traje jednu do dvije godine, nosi od 60 do 120 ECTS bodova. Riječ je o visoko specijaliziranim studijima koji kandidatima daju znanja i vještine relevantne za tržište rada

s posebnom usmjerenošću na stručne kompetencije, a kandidati ih upisuju nakon završenoga diplomskoga sveučilišnoga studija.

Od 2009. godine, kada je održana prva promocija, Sveučilište u Zagrebu promoviralo je ukupno 688 specijalista.

‘Jedan od mojih najvećih snova jest dijeliti znanje s mladim ljudima’

SASA BURIĆ/CROPIX

PROF. DRAGAN PRIMORAC PREDAVA O STUDENTIMA NA SVEUČILIŠTU U SPLITU

Predavanje popraćeno gromoglasnim pljeskom

‘Važno je spomenuti da izvrsnost nije pitanje slučajnosti, već odabira’

SASA BURIĆ/CROPIX

Poruka je samo jedna, treba sanjati veliko! Split će uvijek biti moja inspiracija, ima nešto u njemu što vas tjera i motivira da budete bolji - poručio je prof. Primorac na predavanju za pamćenje

PIŠE MILA PULJIZ

Tražilo se mjesto više za predavanje koje je na Medicinskom fakultetu u Splitu održao svjetski čovjek, znanstvenik svjetskoga glasa, prof. **Dragan Primorac**. Predavanje naziva “Nema mjesta za male snove” na jednom je mjestu okupilo akademsku zajednicu, brojne studente (domaće i strane) te prijatelje i suradnike prof. Primorca.

Uvodnu riječ ovom predavanju za pamćenje dao je rektor Sveučilišta u Splitu, prof. Dragan Ljutić.

– Danas ćemo slušati o životu i radu našeg kolege prof. Primorca koji je dosegao tzv. američki san te nam je kroz svoju karijeru pokazao da tko želi i hoće, nema te planine koju ne može prijeći. Per aspera ad astra, trnovit je put do zvizda, ali se svakako isplati – zaključio je rektor Ljutić.

O svom kolegi pričao je i pročelnik Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, prof. Stipan Janković.

– Sve što je prof. Primorac postigao može se postići s više ili manje truda, rada, inteligencije, suradnika, itd., ali ono što krasi prof. Primorca je njegova čovječnost. To je čovjek koji, ako kaže da vam je prijatelj, onda to uistinu jest, ako kaže da će nešto učiniti,

onda će to i učiniti. Ne postoji ta osoba koja nešto vrijedi u svijetu, a da je prof. Primorac u jednom trenu nije doveo u Hrvatsku. Ja ne znam odakle mu ta silna energija, kakve dodatne motore on ima, ali ima, o čemu najbolje govore njegovi rezultati. A tek koliko je kao ministar doprinio razvoju splitskog Kampusa i Sveučilišta, kao i Sveučilišta u Zagrebu, Rijeci i Osijeku – kazao je pročelnik Janković.

– Poruka je samo jedna, treba sanjati veliko! Jedan od

mojih najvećih snova jest dijeliti znanje s mladim ljudima, a kada ih sutra vidim uspješnima, onda ću i ja znati da sam uspio u životu – na početku svog predavanja je kazao prof. Primorac.

Svim nazočnima pokazao je i slučajeve u kojima je zajedno sa svojim timovima iz Hrvatske, Amerike i Izraela napravio goleme iskorake u svjetskoj medicini. A kako je sam rekao, to je i glavna poruka cijelog predavanja, da je sve moguće i kada živite u

PROF. DRAGAN PRIMORAC

Prof. Dragan Primorac je pedijatar, forenzičar i subspecijalist iz medicinske genetike, na popisu je dva posto znanstvenika na svijetu s najvećim utjecajem citiranosti, prvi je nositelj titule Global Penn State Ambassador u povijesti tog sveučilišta, donedavni je predsjednik odbora za međunarodne odnose Američke akademije za forenzičke znanosti i predsjednik je International Society of Applied Biological Science u čijem radu sudjeluje čak pet dobitnika Nobelove nagrade. Također je predsjednik Upravnog vijeća Specijalne bolnice “Sv. Katarina”, Hrvatskog društva za humanu genetiku, osnivač je i predsjednik Hrvatskog društva za personaliziranu medicinu, redoviti je profesor na nekoliko hrvatskih i međunarodnih visokih učilišta, a među prvim je znanstvenicima u svijetu koji primjenjuju analizu DNK u svrhu identifikacije skeletnih ostataka masovnih grobnica. Jedan je od utemeljitelja forenzičke genetike u Hrvatskoj, a osim znanstvene karijere, bio je vrlo uspješan kao sportaš, i to kao juniorski taekwondo prvak bivše države, a primljen je i u taekwondo Kuću slavnih. Sjećamo ga se i kao ministra znanosti, visokog obrazovanja i športa. Vodeći američki tjednik Newsweek je zbog mjera koje je provodio prof. Primorac, 2010. hrvatski obrazovni sustav prikazao jednim od najuspješnijih u svijetu.

ISTRAŽIVAČKA GRUPA SA SVEUČILIŠTA STANFORD (SAD) OBJAVILA PODATKE ZA 2022.

Čak 15 splitskih znanstvenika na listi najutjecajnijih i najcitiranijih na svijetu

Neki od najutjecajnijih i najcitiranijih splitskih znanstvenika: Sandro Nižetić, Ognjen Bonacci, Ivana Kolčić, Frano Barbir, Ana i Matko Marušić, Andrina Granić, Zenon Pogorelić i Igor Jerković

CROPIX/SLOBODNA DALMACIJA

Sada već tradicionalna studija o najcitiranijim svjetskim znanstvenicima, koju prema podacima iz Scopus baze izrađuje istraživačka grupa sa Sveučilišta Stanford u Kaliforniji (SAD) objavila je podatke za 2022. godinu.

U okviru studije, koja obuhvaća najcitiranijih 2 posto svjetskih znanstvenika u pojedinim granama znanosti, objavljene su dvije liste – najutjecajnijih znanstvenika za 2022. godinu te lista najutjecajnijih znanstvenika za cjelokupnu znanstvenu karijeru, a na obje su zapažen uspjeh postigli znanstvenici sa Sveučilišta u Splitu.

Najutjecajniji znanstvenici na listi za cjelokupnu karijeru su:

Frano Barbir (Fakultet elektrotehnike strojarstva i brodogradnje), **Ante Munjiza** (Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije), **Ana Marušić** (Medicinski fakultet), **Ognjen Bonacci** (Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije), **Damir Vukičević** (PMF), **Mla-**

den Miloš (Kemijско-tehnološki fakultet), **Sandro Nižetić** (FESB), **Matko Marušić** (Medicinski fakultet) i **Dragan Poljak** (Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje).

Na listi 2 posto najutjecajnijih znanstvenika za 2022. godinu našli su se:

Frano Barbir (Fakultet elektrotehnike strojarstva i brodogradnje), **Ante Munjiza** (Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije), **Ana Marušić** (Medicinski fakultet), **Ognjen Bonacci** (Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije), **Damir Vukičević** (Prirodoslovno-matematički fakultet), **Sandro Nižetić** (Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje), **Igor Jerković** (Kemijско-tehnološki fakultet), **Ivana Kolčić** (Medicinski fakultet), **Zenon Pogorelić** (Medicinski fakultet), **Andrina Granić** (Prirodoslovno-matematički fakultet), **Damir Sekulić** (Kineziološki fakultet), **Ivan Galić** (Medicinski fakultet).

UNIST.HR

UGLEDNI GOSTI PREDSTAVILI SU VAŽNU KNJIGU U SPLITSKOJ SVEUČILIŠNOJ GALERIJ

Predstavljena edicija 'Sjećanja i prilozi za povijest diplomacije'

Uključivanje znanstvene zajednice je dragocjeno, jer je riječ o građi koji će zasigurno biti interesantna za buduća istraživanja – ustvrdio je prof. emeritus Emilio Marin, predsjednik Hrvatskog diplomatskog kluba

Piše **FRANKA BABIĆ**

Predstavljanje edicije "Sjećanja i prilozi za povijest diplomacije Republike Hrvatske - Prvo desetljeće" s posebnim osvrtom završne "Knjige šeste" održano je u srijedu, 11. listopada, u Sveučilišnoj galeriji, a prethodio joj je prijem u Rektoratu gdje su predsjednika prof. emeritusa **Emilija Marina** i članove Hrvatskog diplomatskog kluba primili prof. dr. sc. **Zoran Đogaš**, prorektor za međunarodnu suradnju i suradnju s lokalnom zajednicom, **Ivana Pletković**, pročelnica Ureda rektora te **Helena Trzejakelić**, voditeljica Sveučilišne galerije.

Izaslanstvo su uz predsjednika Marina činili: generalni konzul dr. sc. **Mišo**

Munivrana, tajnik, generalni konzul prof. dr. sc. **Zvonimir Marić**, član Upravnog vijeća, urednik Glasnika Hrvatskog diplomatskog kluba, urednik izdanja Hrvatskog diplomatskog kluba, veleposlanica **Milada Privora**, članica Upravnog vijeća i **Jelena Perleta**, pridružena članica Hrvatskog diplomatskog kluba, pomoćnica urednika Glasnika Hrvatskog diplomatskog kluba.

U prigodi predstavljanja prorektor Đogaš je, uz riječi dobrodošlice u ime Sveučilišta i rektora prof. dr. sc. **Dragana Ljutića**, istaknuo kako je ovaj događaj iznimna prilika da se na Sveučilištu istaknu procesi internacionalizacije, imajući u vidu da se u visokoobrazovnom prostoru Europske unije potiču suradnje u okvirima sveučilišnih alijansi. Naglasio je

kako je upravo prvo desetljeće diplomacije u okvirima nastajanja i razvoja naše države bilo iznimno značajno.

Važnost proučavanja političke povijesti diplomacije

Prof. dr. sc. **Marko Trogrlić**, s Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu kazao je kako za znanstveno proučavanje političke povijesti diplomacije ima veliku ulogu. Osvrnuo se na povijesne diplomatske veze i kontakte hrvatskih vladara od srednjovjekovnih vremena, pa do diplomatskih odnosa u novijoj povijesti, posebno apostrofirajući važnost koju za povijest hrvatske diplomacije ima Dubrovačka republika.

Profesor **Emilio Marin**, predsjednik Hrvatskog diplomatskog kluba, izrazio je zadovoljstvo što se prvo predstavljanje izvan Zagreba ovog niza od šest knjiga održava na Sveučilištu u Splitu.

U šestom svesku edicije "Sjećanja i prilozi povijesti diplomacije Republike Hrvatske" su radovi devetero hrvatskih diplomata, veleposlanika, a to su mr.sc. **Branko Salaj**, mr.sc. **Jerko Vukas**, **Drago Štambuk**, dr. sc. **Andrija Kojaković**, **Zvonimir Marković**, **Hidajet Biščević**, **Darko Bekić**, **Ivica Tomić**, **Vera Tadić**.

Uključivanje znanstvene zajednice, osobito one koja se bavi suvremenom poviješću je dragocjeno, jer je riječ o građi koji će zasigurno biti interesantna za buduća istraživanja – ustvrdio je prof. Marin, kazavši kako je Hrvatski diplomatski klub kao zalag tomu poklonio edicije "Sjećanja i prilozi za povijest diplomacije Republike Hrvatske - Prvo desetljeće" Sveučilištu u Splitu, Sveučilišnoj knjižnici i Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu.

HRVATSKO NADZEMLJE ODRŽALO SUSRET NA TEMU 'MOJE TIJELO = MOJ IZBOR'

'Doniranje organa u svrhu transplantacije je plemenit čin'

Hrvatsko nadzemlje, koje mahom okuplja splitske studente okupljene pri Uredu za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije, održalo je svoj prvi susret u ovoj akademskoj godini i to u Velikoj dvorani Nadbiskupskog sje-

meništa u Splitu.

Tema je bila doniranje organa, a sam susret nosio je naslov "Moje tijelo = moj izbor!"

Na početku susreta mladima se obratio ravnatelj KBC-a Split prof. dr. sc. prim. **Juli-**

je Meštrović, koji je naglasio kako je danas poželjno govoriti o doniranju organa, te je čestitao organizatorima na odabiru teme i izboru predavača.

Gosti predavači na susretu bili su: dr. sc. don **Damir**

Šehić, dr. med. **Toni Lozančić**, specijalist anesteziologije, reanimatologije i intenzivnog liječenja, te **Matea Puljiz**, mag. med techn. U svojem su predavanju publici objasnili postupak doniranja i transplantacije organa i tkiva sa stručnoga i teološkoga stajališta, kao i stav Crkve o doniranju organa.

Na susretu su prikazana tri filma u produkciji Hrvatskoga nadzemlja, a zbor "Mihovil" sa splitskog Kamena glazbeno je animirao susret.

Doniranje je darivanje u svrhu transplantacije i to je, s humane strane, altruističan i plemenit čin koji može svaka osoba napraviti u želji da nekome produži život. Taj se proces s medicinske strane sastoji od više operacijskih zahvata koji moraju biti vremenski i prostorno usklađeni. Abdominalni organi su najzahtjevniji za transplantaciju. Jedno darivanje tkiva

ili organa može spasiti i do 8 života. Doniranje pojedinih organa može spasiti živote čak 75 osoba. U samom procesu transplantacije sudjeluje veliki broj osoba različitih specijalnosti na čijem je čelu doktor **Lozančić** – istaknula je **Matea Puljiz**.

Naša je zadaća promicati doniranje – izjavio je dr. **Toni Lozančić**. Kazao je kako smo u 2022. u Hrvatskoj imali 95 donora, a 245 ljudi je primilo organe, mnoštvo organa.

Poslali smo 85 organa u Europu, a 66 smo dobili nazad – naglašava doktor **Lozančić**. Hrvatska je u vrhu (treće i četvrto mjesto) prema broju transplantacija i donora u odnosu na broj stanovnika. Najčešće se presađuju bubrezi i jetra, najteže crijeva, a rjeđe pluća. Iz godine u godine bude tisuće spašenih. Nakon stručnoga izlaganja, svoje je predavanje i moralni pogled na temu dao dr. sc. don **Damir**

Šehić koji je na početku istaknuo mentalitet koji nas obuhvaća, a koji zorno prikazuje naslov susreta: "Moje tijelo = moj izbor!"

Za sam su kraj predavači poslali poruku mladima: istaknuli su kako je doniranje plemenit i altruističan čin i potaknuli su publiku i mlade na doniranje te ih pozvali da nakon susreta uzmu svoje donorske kartice. Doktor **Lozančić** naglasio je kako svatko od nas sadrži u sebi dobrotu i plemenitost koju najbolje možemo pokazati jednoga dana kad shvatimo da "nismo od ovoga sveta" i da svoje tijelo možemo donirati kako bi produžili tude živote. Don **Damir Šehić** je istaknuo kako sve ovo što činimo počiva na daru koji smo primili.

Sljedeći susret Hrvatskoga nadzemlja održat će se 15. studenoga na temu rana, a gost predavač biti će **Petar Jurčević**.

UNIST.HR

Predavanje 'Moje tijelo, moj izbor'

HRVATSKO NADZEMLJE

Predavanje 'Moje tijelo, moj izbor'

HRVATSKO NADZEMLJE

MIRKO BOŠNJAK, RAVNATELJ
STUDENTSKOG CENTRA U ZAGREBU

Nedostatak studentskog smještaja u Zagrebu: Budućnost je u kampusu Borongaj

Ulaganje u dodatne kapacitete subvencioniranog studentskog smještaja izravno je ulaganje u razvoj visokoga obrazovanja u Hrvatskoj jer se time omogućuje i siromašnijim obiteljima da svojoj djeci pruže mogućnost studiranja

RAZGOVARALA

TATJANA KLARIĆ BENETA

Nedostatak subvencioniranoga studentskog smještaja u glavnom studentskom središtu, gradu Zagrebu, veliki je problem tisućama studenata koji su suočeni s visokim rastom cijena podstanarstva. O ovoj smo problematici razgovarali s gospodinom **Mirkom Bošnjakom**, ravnateljem Studentskog centra u Zagrebu, kako bismo saznali koje se inicijative provode kako bi se studentima olakšala trenutna situacija i postoje li planovi za proširenjem postojećih kapaciteta subvencioniranoga studentskoga smještaja.

Kapaciteti i perspektive

I ove je godine ostao značajan broj studenata koji nisu ostvarili pravo na subvencionirani smještaj u Zagrebu. koga smještaja? Koliko se studenata prijavljuje i koji su kapaciteti Studentskoga centra?

- Putem natječaja za subvencionirani smještaj studenata u studentske domove za akademsku godinu 2023./2024. zaprimili smo 10.181 zamolbu. Uzevši u obzir broj zamolbi prethodnih godina vidljiv je blagi pad, no unatoč tome više od 3000 studenata nije ostvarilo pravo na smještaj u studentskom domu. Studentski centar Zagreb trenutno raspolaže sa 7490 kreveta, no tek 6880 kreveta raspoloživo je putem natječaja, dok je 610 postelja rezervirano za studente na Erasmus+ studijskom boravku te za smještaj studenata na temelju posebnih odluka Ministarstva znanosti i obrazovanja. Studentski centar u Zagrebu čini 53 posto ukupnih studentskih smještajnih kapaciteta u Republici Hrvat-

scoj. Dakle, veći smo nego svi drugi studentski centri zajedno. Imajući u vidu veličinu sveučilišta te godišnji broj interesa za studentskim smještajem u Zagrebu, logično je, racionalno i potrebno nastaviti ulagati u studentski standard i studentske kapacitete te bi to trebao biti prioritet. Velika investicija uređenja studentskih naselja "Stjepan Radić" i Cvjetno naselje završena je 2016. godine pomoću europskih strukturnih i investicijskih fondova. Temeljito su preuređeni svi prostori te je obnovljen 4521 krevet. To je dobro, no još uvijek nije dovoljno. Prema mojoj procjeni, potrebno bi bilo osigurati još najmanje oko 1500 kreveta, o čemu sam pravovremeno obavijestio i rektora Stjepana Lakušića i sa zadovoljstvom moram reći kako je rektor prepoznao tu potrebu te je stavio kao jedan od prvih prioriteta ulaganja u studentski standard u smislu smještajnoga kapaciteta subvencioniranoga stanovanja u okviru Studentskog centra Sveučilišta u Zagrebu.

Ključna investicija za budućnost

- Govorite o Sveučilišnom kampusu Borongaj? Možete li nam predstaviti kako napreduju aktivnosti i kako će se projektom pomoći u broju dostupnih mjesta?

-Sveučilišni kampus Borongaj ključna je inicijativa koja će utjecati na budućnost studentskog standarda i Sveučilišta u Zagrebu. Osnovna ideja kampusa bila je svojevremeno dosta medijski eksponirana, bila je zamišljena po modelu kampusa u SAD-u. Kako bi se osigurali dodatni smještajni kapaciteti, inicijativom rektora Lakušića u suradnji s Ministarstvom, Gradom Zagrebom i nadležnim

institucijama pokrenut je projekt kojim se planira izgradnja triju studentskih paviljona, svaki s 456 postelja, što će ukupno omogućiti smještaj 1368 studenata. Mi smo osigurali financijska sredstva za izradu projektnog zadatka te je odabran projektni biro koji će izraditi projektni zadatak. Sljedeći korak bila bi izrada prometne infrastrukture i osnovne infrastrukture koja je osnova za daljnji razvoj projekta. Prema informacijama s kojima raspolazem, ostvarena je dobra komunikacija uprave Sveučilišta s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine te Gradom Zagrebom te su u tijeku dogovori za izradu projektne dokumentacije. Ako se vodimo prioritetima potrebe ulaganja u studentski standard u Zagrebu i to kompariramo s drugim studentskim centrima u Hrvatskoj, npr. Studentskim centrom u Dubrovniku koji je dobio novi dom s 503 kreveta, od kojih je ove godine popunjeno samo njih 400, vidimo potrebu da se smještajni kapaciteti planiraju temeljem broja studenata i grade tamo gdje je to potrebno. Vjerujem da će se projekt kampusa Borongaj odvijati planiranom dinamikom, no prerano je govoriti o tome koliko bi realizacija mogla trajati te koja će biti vrijednost investicije, no po zdravljam činjenicu da su svi nadležni prepoznali važnost projekta.

Projekt rekonstrukcije

Koje su još perspektive za poboljšanje subvencioniranog smještaja za studente u Zagrebu? U kojoj je fazi predviđena rekonstrukcija dvaju paviljona studentskoga naselja "Stjepan Radić"?

- Prilikom rekonstrukcije

studentskih naselja Cvjetno i "Stjepan Radić" iz obuhvata rekonstrukcije izbačeni su paviljoni 5. i 6. u SD "Stjepan Radić" na Savi te studentski restoran u SD Cvjetno naselje. Ulaganje u obnovu tih kapaciteta je prioritet jer se radi o najvećem studentskim naseljima u Hrvatskoj. Iz vlastitih financijskih sredstava osigurali smo izradu izvedbenog projekta koji je gotov i spremno čekamo prijavu na natječaj za EU fondove ili alokaciju sredstava iz postojećih fondova za rekonstrukcije postojećih kapaciteta studentskog standarda. Kada se taj projekt napravi, onda će sve sobe u studentskom naselju "Stjepan Radić" biti iste kategorije i to jako rađuje. Procijenjena vrijednost investicije je oko 24 milijuna eura bez PDV-a. Nadamo se da će se za nekoliko mjeseci to pokrenuti te da ćemo po završetku projekta imati na Savi kompletne preuređene smještajne kapacitete. Što se tiče poboljšanja kvalitete stanovanja na drugim lokacijama SC-a Zagreb, treba naglasiti da smo zbog potresa izgubili paviljon broj 1. u SD Laščina, što je 54 mjesta. Studentski dom Laščina pozicioniran je na jako dobroj lokaciji, no studentima se ne vesele jer su sobe dotrajale, slično kao i u paviljonima 5. i 6. na Savi. Određeni paviljoni obnavljani su iz naših vlastitih sredstava i stavljeni su u funkciju, no s rashodovne strane Studentski dom na Laščini ima vrlo visoke troškove održavanja. Kontinuirano ulažemo u popravak soba i paviljona, ali to je nedovoljno. Protekle godine napravili smo ogradu oko naselja, uredili smo vanjski potporni zid na Laščinskoj cesti koji je počeo kliziti, asfaltirali smo šetnice i staze studentskoga doma te sada, barem

što se vanjske infrastrukture tiče, dom izgleda vrlo pristojno. No i dalje je riječ o objektu starijeg datuma te je potrebno odrediti hoće li se krenuti s m kompletnom rekonstrukcijom ili će se predložiti neko drugo rješenje. Što se tiče Studentskog doma "Stjepan Radić" i predstojeće rekonstrukcije 5. i 6. paviljona, bitno je naglasiti da studenti koji su u tim paviljonima neće ostati bez smještaja jer će im se, kao i 2016. godine, subvencionirati podstanarstvo.

Financijski izazovi

Kakve inicijative poduzima Studentski centar kako bi olakšao financijske izazove s kojima se suočavaju studenti prilikom pronalaska smještaja?

- Ministarstvo znanosti i obrazovanja te Središnji državni ured za demografiju i mlade osigurali su financijska sredstva za 1275 studenata koji ove akademske godine nisu dobili studentski dom, a sudjelovali su na natječaju za studentsko stanovanje. Za te je studente osigurano 60 eura subvencije za podstanarstvo. Pozivam studente da se prijave na otvoreni natječaj za ta sredstva, a procedura je objavljena na mrežnim stranicama Studentskog centra. Podstanarstvo u Zagrebu jako je poskupjelo, ako ne i za duplo. Za prosječnu hrvatsku obitelj financiranje studija studentu koji nije dobio studentski dom postaje vrlo težak zadatak. Bitno je naglasiti da je ulaganje u dodatne kapacitete subvencioniranog studentskog smještaja, posebno u Zagrebu, izravno ulaganje u razvoj visokoga obrazovanja u Hrvatskoj jer se time omogućuje i siromašnijim obiteljima da svojoj djeci lakše financiraju studiranje. Moram reći da, nažalost, postoje studenti koji

se javljaju na natječaj za studentski smještaj iako im on nije potreban, te kasnije dobiveno mjesto pokušavaju prodati. Ove akademske godine napravili smo još jedan iskorak u zaustavljanju takve pojave, jer ako ne postoji moralna vertikala pojedinaca, postoji način kontrole i sprječavanja takvih pojava. Uvodimo nultu stopu tolerancije na zloupotrebe, provodimo redovite kontrole i uključujemo sve razine osoblja. Cilj nam je osigurati da studentski subvencionirani smještaj u SC-u Zagreb bude dostupan onima kojima je zaista potreban, jer se suočavamo s pojavom da obitelj čije dijete ne dobije studentski dom odustaju od studiranja.

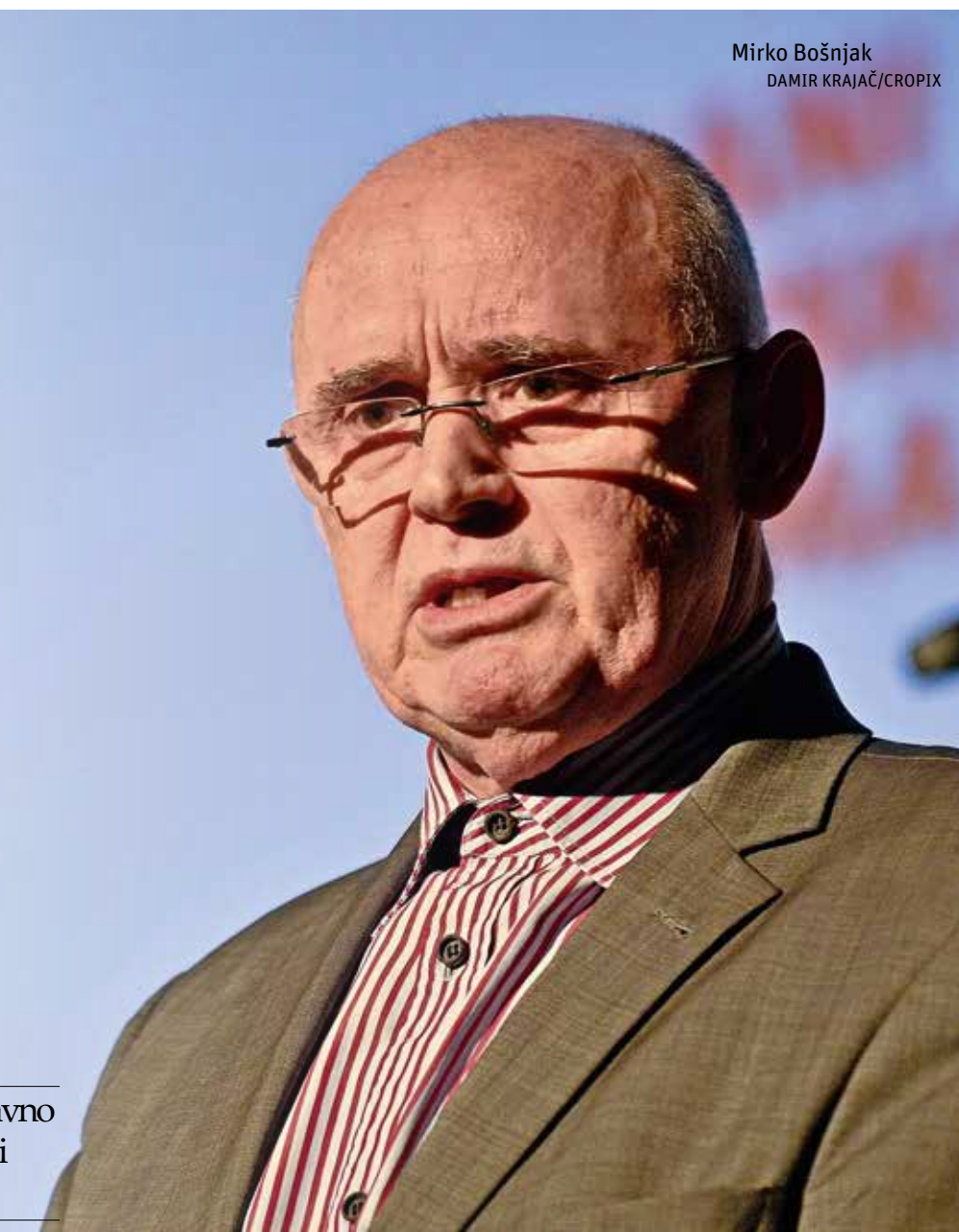
Pristupačne cijene smještaja i prehrane

- Od 2016. godine Studentski centar Zagreb posluje pozitivno i racionalnim pristupom troškovima sačuvali smo cijene smještaja, koje unatoč poskupljenjima nisu mijenjane. Studenti plaćaju između 27 i 80 eura za krevet, ovisno o kategoriji. Kao najveći studentski centar u Hrvatskoj, nismo podigli cijene smještaja niti prehrane od 2013. godine. Očuvanje pristupačnih cijena ima veliki utjecaj na studente i njihove obitelji. Bez socijalno osjetljivih cijena, mogućnost studiranja za prosječnu hrvatsku obitelj bi bila upitna. Praktički, vrata studiranja bi se zatvorila za studente koji ne dobiju studentski dom.

Želite li još nešto posebno naglasiti za kraj?

-Smatram da će budućnost sveučilišnog života u idućem desetljeću biti upravo na kampusu Borongaj. Njegov razvoj može transformirati taj dio grada i obogatiti ga mladim ljudima. Rektor Lakušić prepoznao je ovaj potencijal i vjerujem da će Borongaj zasjati kao i drugi kampusi u Europi.

Mirko Bošnjak
DAMIR KRAJAČ/CROPIX

Ilustracija početne konfiguracije sjevernog CTA opservatorija na Kanarskom otoku La Palmi, koji čine 4 velika LST teleskopa i 9 teleskopa srednje veličine (MST), koja se očekuje 2023. godine

POSJET KANARSKOM OTOČJU LA PALMA

Dvadeset godina teleskopa MAGIC u čijem radu sudjeluju i splitski znanstvenici

Moguća je i uspostava 'chair' katedre na Sveučilištu u Splitu, a glavni kandidat je znanstvenik svjetskoga glasa

Nikola Godinović, profesor na FESB-u V. DUGANDŽIĆ / CROPIX

PIŠE **NIKOLA GODINOVIĆ**

Početkom listopada na Kanarskom otoku La Palma svečano je obilježena dvadesetogodišnjica rada teleskopa Major Atmospheric Gamma-ray Imaging Cherenkov (MAGIC) u formi znanstvenog simpozija na kojem je dan pregled istraživanja u ovom području astročestične fizike te je organiziran i posjet opservatoriju Roque de los Muchachos na 2200 metara nadmorske visine gdje su smješteni i teleskopi MAGIC. Ovim teleskopima studiraju se najenergičniji i najeksplozivniji procesi u svemiru jer se njima detektira dio spektra elektromagnetskog zračenja najviših energija, koji zovemo gama-zračenje ili gama-zrake.

Uvid u fizičke procese

Teleskopi visokoenergjskog (VHE) gama-zračenja su dizajnirani da detektiraju slabašan plavičasti bljesak svjetlosti u trajanju od nekoliko milijarditinki sekunde koji nastaje na desetak kilometar nadmorske visine uslijed interakcije gama-zraka, čija je energija tisućama milijardi puta ve-

Rektor Sveučilišta u Splitu, prof. Dragan Ljutić s grupom fizičara iz Hrvatske, članovima kolaboracije MAGIC (slijeva nadesno: Nikola Godinović, Lisa Nikolić, Ivana Batković, rektor Dragan Ljutić, Dijana Dominis Prester, Marina Manganaro, Franjo Podobnik)

ća od energije vidljive svjetlosti, s atomima u atmosferi Zemlje. Gama-zrake vrlo visokih energija nastaju u najenergičnijim procesima u svemirskim objektima i tako nam nude uvid u fizičke procese koji se odvijaju u najekstremnijim okruženjima, gdje su gustoća energija i materija, kao i magnetska polja kolosalna. Takve ekstremne uvjete nemoguće je ostvariti u našim laboratorijima.

Danas je poznato oko 250 izvora VHE gama-zraka, koje nastaju u procesima u blizini supermasivnih crnih rupa, neutronske zvijezde i eksplozijama masivnih zvijezda. Istraživanje svemira VHE gama-zrakama nije ograničeno samo na proučavanje diskretnih nebeskih objekata. One su i alat kojim se traži i tamna materija, opažanjem središta galaksija ili područja s visokom koncentracijom tamne materije.

Provala gama-zraka

Nedavno su teleskopi MAGIC prvi put detektirali i VHE gama-zrake u jednom kratkotrajnom fenomenu (traje par sekundi), poznatom kao provala gama-zraka, Gamma Ray Burst (GRB), a što daje novi uvid u razumijevanje fizičkih procesa kojim se odvijaju u GRB-u. Provale gama-zraka su najenergičniji i najeksplozivniji događaji u svemiru povezani s kolapsom masivnih zvijezda u kojima nastaju crne rupe ili spajanjem dviju neutronske zvijezde. Nova meto-

KOLABORACIJA MAGIC

Hrvatska grupa se prije gotovo petnaest godina pridružila kolaboraciji MAGIC, a nastala je kao inicijativa fizičara sa Sveučilišta u Splitu, Sveučilišta u Rijeci te Instituta “Ruđer Bošković”. Grupa fizičara: Nikola Godinović, Damir Lelas, Ivica Puljak iz Splita, Daniel Ferenc, Dario Hrupec i Tihomir Surić s Instituta “Ruđer Bošković” i Dijana Dominis Prester iz Rijeke, samo-organizirala se te uz podršku tadašnje ravnateljice Instituta “Ruđer Bošković”, dr. sc. Danice Ramljak i tadašnjeg rektora Sveučilišta u Splitu prof. Ivana Pavića te Ministarstva znanosti i obrazovanja primljena je u članstvo kolaboracije MAGIC. Kroz ovih petnaest godina grupi se pridružuju doktorski studenti, četvero studenata je do sada doktoriralo (Tomislav Terzić, Stefan Cikota, Darko Zarić, Iva Šnidarić), a trenutno petero studenata radi na svojim doktorskim disertacijama. Hrvatska grupa je s vremenom postala prepoznatljiva na međunarodnoj razini, svojim doprinosom analizi podataka, sudjelovanjem u opažanjima koja nisu trivijalna te dužnostima i obvezama koje doprinose održavanju performansi teleskopa na visokoj razini i trenutno broji 12 članova.

da u proučavanju najenergičnijih procesa u svemiru je astronomija preko više glasnika (“multimessenger astronomy”) kad se istovremeno opažaju svemirski događaji teleskopima VHE gama-zraka, te opservatorijima koji detektiraju gravitacijske valove i neutrine vrlo visokih energija. Ova interdisciplinarna metoda omogućuje istraživanje svemira, na način koji je do sada bio nedostupan, nudeći duboke uvide u najekstremnije i najenergičnije kozmičke fenomene. Ukratko, svemir je napučen ne samo zvijezdama i planetima, već i kozmičkim akceleratorima koji ubrzavaju nabijene čestice do energija koje su i stotine milijuna puta veće nego što se postižu i u naj snažnijem akceleratoru koji su ljudi izgradili: LHC akcelerator na CERN-u. Teleskopima VHE gama-zraka nastoje se uzeti što dublje i oštrije slike različitih kozmičkih akceleratora, čijom analizom pokušavamo razumjeti fizikalne procese koji se u njima odvijaju.

Izgradnja nove globalne mreže teleskopa

Upravo zato se gradi nova globalna mreža teleskopa VHE gama-zraka, Cherenkov Telescope Array (CTA). To je globalni znanstveni projekt za izgradnju mreže teleskopa nove generacije koji okuplja istraživače iz cijelog svijet i u kojem hrvatska grupa također aktivno sudjeluje. Prvi teleskop “Large Size Telescope” (LST-1) sjevernog CTA opservatorija je već izgrađen i vrši astronomska opažanja od 2019. godine. Preostala tri teleskopa LST 2-4 planiraju se izgraditi do kraja 2026. godine. Grupa iz Splita je zadužena za dizajn, izgradnju i kalibraciju sustava za precizno mjerenje usmjerenosti teleskopa LST tijekom opažanja. U sredini reflektora dimenzija 23 metra, teleskopa LST-1 nalazi se sustav koji je dizajniran, izgrađen i testiran na FESB-u u Splitu, te je ugrađen na teleskop LST-1 u kolovozu 2018. godine. Plan je napraviti poboljšani sustav za precizno mjerenje usmjerenosti teleskopa za preostala tri teleskopa LST, na temelju znanja i iskustva stečenog razvojem istog za LST-1. Mi-

nistarstvo znanosti i obrazovanja podržava aktivnosti hrvatske grupe. Uputilo je zahtjev za učlanjenjem Hrvatske u “European Research Infrastructure Consortium, Cherenkov Telescope Array Observatory” – ERIC CTAO, pravni subjekt koji će se uskoro uspostaviti radi upravljanja radom CTA opservatorija, kako bi se olakšala koordinacija između država članica i različitih organizacija te osiguralo financiranje troškova opažanja i održavanja oko 70 teleskopa koji će činiti sjeverni (Kanarski otok La Palma) i južni (pustinja Atacama, Čile) CTA opservatorij. CTA je osmišljen s ciljem da svojim performansama nadmaši postojeće opservatorije VHE gama-zraka (MAGIC, H.E.E.S i VREITAS) kako bi dao dublju i oštriju sliku najenergičnijih procesa u svemiru.

Uspostava ‘Chair’ katedre

Rektor Sveučilišta u Splitu, prof. Dragan Ljutić, sudjelovao je u radu znanstvenog simpozija u povodu 20 godina rada teleskopa MAGIC, posjetio je teleskope MAGIC i CTA LST-1, te se prigodnim riječima obratio sudionicima i uzvanicima iz država članica. Imao sam priliku u razgovoru s rektorom Ljutićem detaljnije se upoznati s namjerom da se na Sveučilištu u Splitu pokrene uspostava “Chair” (prestiznih katedri) – novih akademskih pozicija koje još nemaju pravni status u našoj akademskoj zajednici, iako su uobičajene na vrhunskim svjetskim sveučilištima i u području znanosti i umjetnosti. Titula “Chair” je najviša akademska pozicija koja se dodjeljuje svjetski priznatim znanstvenicima koji su svojim znanstvenim doprinosom postali svjetski autoriteti u svom području istraživanja. Smisao ovih pozicija nije samo prepoznavanje nečijeg znanstvenog doprinosa već osigurava međunarodnu prepoznatljivost sveučilišta, kroz znanstveni rad, mentorstvo i edukaciju mladih ljudi u suradnji s nositeljem “chair” pozicije i njegovim istraživačkim timom. Uspostava prestižnih katedri može unijeti prije, ko potrebnu propulzivnost i međunarodnu relevant-

Teleskopi MAGIC i LST-1 tijekom opažanja, u pozadini je vidljiv meteor

Lijevo dva teleskopa MAGIC, čiji je promjer zrcala 17 m, desno teleskop LST-1 promjer zrcala 23 m, prvi izgrađeni teleskop budućeg sjevernog CTA opservatorija

Teleskop LST-1 tijekom opažanja izvora u našoj galaksiji Mliječnoj stazi

tnost cjelokupnoj znanosti u Hrvatskoj.

Kandidat za nositelja prestižne pozicije

Kao kandidat za nositelja “Chair” pozicije na Sveučilištu u Splitu spominje se svjetski ugledni fizičar, profesor Goran Senjanović s kojim su već obavljani

preliminarni razgovori, a trenutno predaje na doktorskom studiju fizike na Sveučilištu “Ludvig Maksimilijan” u Münchenu. Profesor Senjanović je ostvario iznimnu međunarodnu znanstvenu i predavačku karijeru. Osobno je sudjelovao i doprinio razvoju fizike elementarnih čestica u zadnjih

nekoliko desetljeća. Direktno je pozivan i surađivao je s gotovo svim svjetskim imenima u ovom području znanosti. Izuzetan je magnet i mentor za studente sa svih strana svijeta. Mogućim dolaskom profesora Senjanovića, Sveučilište u Splitu bi dobilo najcitatiranijeg aktivnog autora na svim

hrvatskim visokoškolskim i znanstvenim institucijama prema nedavno objavljenom studiji o najcitatiranim svjetskim znanstvenicima prema Scopus bazi podataka. Ja osobno mogu reći da sam oduševljen ovom hvaljivom vizijom za koju se svesrdno nadam da će se uskoro i realizirati.

PROF. MIRKO PLANINIĆ, DEKAN PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKOG
FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU:

Naša je misija mijenjati društvo - znanjem!

Obrazovna politika države jedna je od najvažnijih politika, ali donosi plodove na duži rok pa se njoj ozbiljno nerado posvećuju vlade koje su dosad vladale. Prvi korak bi bio da se postigne konsenzus svih stranaka oko toga koji su to problemi koje želimo riješiti u našem obrazovnom sustavu

RAZGOVARAO I SNIMIO **BRANKO NAD**

Prema podacima koje nam je dostavio Hrvatski zavod za zapošljavanje, u prvih šest mjeseci ove godine u sustavu hrvatskog osnovnog i srednjeg školstva nedostajalo je 717 učitelja, odnosno profesora matematike i fizike. Za usporedbu, u istome periodu 2020. godine nedostajalo ih je 680. Dakle, polako, ali sigurno taj se broj povećava i škola je, bilo osnovnim bilo srednjim, sve teže pronaći stručne kadrove za ta radna mjesta.

Istovremeno, na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, dakle krovnoj ustanovi za školovanje gore spomenutih kadrova, bilježe blago povećanje upisa, odnosno porast zanimanja za STEM područje. Odlične rezultate PMF bilježi u privlačenju maturanata koji su ostvarili najbolje rezultate na državnoj maturi iz matematike na višoj razini, fizike i kemije.

Stoga smo o toj diskrepanciji na tržištu, o neusklađenosti ponude i potražnje porazgovarali s prvim čovjekom PMF-a, dekanom prof. dr. sc. Mirkom Planinićem, koji je i sam fizičar po struci. Porast broja upisanih studenata ovako komentira:

To je svakako pozitivno iznenađenje jer dolazi u vrijeme kad je pao broj srednjoškolaca koji su u ljetnom roku stekli pravo upisa na fakultete u RH za sedam posto. Posebno nas veseli to što je upisano više budućih nastavnika matematike i fizike nego prošle godine, a znamo da su to deficitarna zanimanja. Bilježimo porast upisa za profesora matematike za 22 posto, miješanih profesorskih smjerova fizike za 44 posto i geofizike za 40 posto. Osim toga,

popunili smo, kao i svake godine, istraživačke smjerove matematike, fizike, molekularne biologije, biologije, geografije i profesorski smjer biologije i kemije, a na kemiji je ostalo oko 10 posto mjesta. Ukupno, PMF je u dva upisna roka upisao ukupno pet posto više bruceša nego prošle godine, odnosno 619 studenata.

Dakle, raste interes mladih za STEM zanimanja?

- Možemo reći da smo taj trend uočili ove godine i jako smo zadovoljni zbog toga. Nadamo se da će se ponoviti i sljedeće godine, pa ćemo onda moći i potvrditi da to nije statistička fluktuacija.

Nedostatak profesora matematike i fizike

Što vam kažu studenti koji dolaze na PMF, zašto biraju upravo ta područja i zanimanja?

- Studenti kažu da žele studirati nešto zanimljivo i razvijati svoje talente koje su prepoznali u dosadašnjem školovanju. Osim toga, žele biti cijenjeni u društvu i naći posao nakon završetka studija s primjerenom plaćom, a to im u većoj mjeri naši studijski programi mogu osigurati.

Nije tajna da godinama u Hrvatskoj nedostaje profesora matematike i fizike. Zašto je tome tako?

- Najkraće rečeno, nastavničko zanimanje treba biti više cijenjeno u našem društvu. Nedostatak će se prvo osjetiti u nastavničkim strukama koje je teže završiti jer za istu plaću mladi ljudi radije biraju lakše studije.

Osim toga, kad završite nastavničke smjerove matematike, fizike ili informatike, IT sektor će vam ponuditi

znatno bolje početničke plaće i brže napredovanje nego što to nudi država u školama. Škole su ovisne o lokalnoj upravi pa opremljenost kabineta prirodoslovnih predmeta i mogućnost usavršavanja nastavnika ovisi o tome ima li lokalna uprava dovoljno novca.

Što, ako uopće išta, PMF kao vodeći fakultet u obrazovanju tih kadrova može učiniti u vezi s tim?

- PMF radi najviše što može, ali to je kompleksan i višeslojan problem koji traži istovremenu akciju više dionika sustava. Inicirali smo raspravu saborskog Odbora na tu temu. Prijavili smo osuvremenjene studijske programe nastavničkih smjerova na recenziju, koji su u novoj verziji 3+2 umjesto dosadašnjih integriranih 5+0, što osigurava bolju horizontalnu i vertikalnu

mobilnost studenata. Istovremeno smo malo i olakšali studije kako bi bili prohodniji, što sve skupa može povećati interes i sljedeće godine, kad se nadamo da će ti programi biti odobreni. Imamo dosta zanimljive i posječene promidžbene aktivnosti Fakulteta: WiSe - Work in Science, Dan i Noć na PMF-u, Meet the Mathematicians i posjete školama iz kojih nam tradicionalno dolaze najbolji studenti. U suradnji s IRB-om, FESB-om, MZO-om i CERN-om organiziramo studijski boravak na CERN-u svake godine za četrdesetak nastavnika fizike iz cijele RH.

Bi li i na kakav način trebala intervenirati država, prvenstveno resorno ministarstvo?

- Obrazovna politika države jedna je od najvažnijih politika, ali donosi plodove na

duži rok pa se njoj ozbiljno nerado posvećuju vlade koje su dosad vladale. Prvi korak bi bio da se postigne konsenzus svih stranaka oko toga koji su to problemi koje želimo riješiti u našem obrazovnom sustavu, a nakon toga sustavno pristupiti rješavanju tih problema. To može trajati godinama, ali ako imamo zacrtani put i njega se držimo bez obzira na to tko dođe na vlast, mogli bismo našim mladima osigurati vrhunsko obrazovanje u svim dijelovima Republike Hrvatske. Što se ovog konkretnog problema tiče, država bi trebala razmisliti o poticajnijim plaćama za deficitarna zanimanja. Sličan problem postoji za liječnike, koji ne žele ići u ruralna područja, ali je problem riješen većim plaćama u tim područjima. Rješavanje stambenog pitanja ili povoljniji stambeni krediti, kao i bolji uvjeti rada, moguća su rješenja za problem koji imamo s deficitarnim nastavničkim zanimanjima. STEM stipendije koje je država daje u posljednje dvije godine nešto su povećale interes za ta zanimanja, ali to nije dovoljno jer student studira pet godina, a radi četrdeset godina pa mu je od stipendije bitnija plaća koju će poslije imati.

Razmišljate li o povećanju upisnih kvota, ima li PMF potrebe za tim?

- To ima smisla samo za smjerove za koje postoji veliki interes, kao što je molekularna biologija (omjer prvih izbora i broja upisnih mjesta je 3:1), ali su nam za to potrebni bolji prostorni uvjeti na Fakultetu (nova zgrada Biologije, Geografije i Geologije s pripadnim laboratorijima) za koje treba osigurati sredstva. Također, broj maturanata koji mogu studirati STEM područje znatno je manji od broja učeni-

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet

Norway grants

REPUBLICA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Projekt CRONOS
Geofizičko-seizmološka istraživanja potresom ugroženih područja u RH i razvoj atenuacijskih relacija predviđanja seizmičkog gibanja tla

Nositelj
Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geofizički odsjek

Partner
Sveučilište u Bergenu
Odjel za znanosti o planetu Zemlji

www.projekt-cronos.hr

LJUDSKA KREATIVNOST VS. UMJETNA INTELIGENCIJA

Kako PMF-ovci gledaju na sve veću ulogu i primjenu umjetne inteligencije? Kako regulirati to područje, da se minimalizira zlouporaba? Od toga da ChatGPT piše studentske seminarske radove, kao najbanalniji primjera, do toga da se AI-ju prepusti donošenje nekih krucijalnih odluka...

Nemamo neki zajednički stav na PMF-u o umjetnoj inteligenciji jer njezina upotreba zadire i u etička pitanja u kojima možemo imati različita stajališta. Na primjer, nije jasno kako odrediti odgovornost tog alata za tvrdnje koje generira. Budući da se generativni jezični modeli obučavaju metodom pokušaja i pogreška, točni su onoliko koliko su točni podaci i algoritmi na kojima se temelje. Mogu biti potpuno sigurni u ono što govore i biti potpuno u krivu. Jedini način da ih uhvatite u laži je da unaprijed znate točan odgovor na pitanje koje ste postavili ili da ste stručnjak u temi za koju tražite odgovor. Za sve teme o kojima ne znamo ništa, nećemo imati pojma govore li nam istinu pretraživači u koje će biti ugrađen ChatGPT ili neki drugi generativni jezični model. Prema tome, traženje istine i dalje ostaje vrijedan pothvat, a znanstvenici na fronti istraživanja neće biti zakinuti postojanjem ovih alata. Budući da taj alat može biti pomoć u pisanju raznih radova, možda vrednovanje radova treba usmjeriti na ocjenu originalnosti i kreativnosti rješenja problema. U slučaju da se pokaže da je umjetna inteligencija efikasnija u donošenju neke odluke od ljudi, ne vidim problem u tome da se AI-ju prepusti taj posao. Ljudsku kreativnost umjetna inteligencija još uvijek ne može zamijeniti, ali pitanje je koliko stvarno kreativnih ljudi ima i što će raditi ostali koji to nisu. Empatija, briga o starijim osobama i djeci čine se u ovom trenu izvan dosega umjetne inteligencije, ali i tu treba biti oprezan.

ka koji završe srednju školu. Samo oko tisuću učenika godišnje položi maturu iz matematike na višoj razini i fizike s ocjenama vrlo dobar i odličan, što otprilike daje procjenu broja studenata koji mogu bez problema studirati STEM studijske programe.

(Ne)usklađenost obrazovanja i tržišta rada

Stav je javnosti da već godinama upisujemo previše pravnika i ekonomista, koji potom nerijetko završavaju u drugim strukama, pa i na burzi. Slažete li se?

- Slažem se da problem postoji. Prevelike upisne kvote na pojedinim fakultetima snižavaju kvalitetu nastave i o tome bi brigu trebale voditi državne agencije zadužene za kvalitetu obrazovanja. Država bi za početak trebala znati koliko joj godišnje treba po jedinim struka i za to dati novac. Mi, recimo, znamo da u Republici Hrvatskoj radi oko 2000 profesora fizike. Ako taj broj podijelite s četrdeset (toliko godina jedan nastavnik može raditi do mirovine), dobivate da godišnje trebate završenih pedesetak studenata tih smjerova. Ove godine smo ih u cijeloj RH upisali oko pola (neće svi završiti u školi na kraju), što jasno ukazuje na dimenziju problema. Ako pustite da vri-

jeme teče, problem će, nažalost, biti samo još veći.

Godinama se govori i o usklađenosti obrazovnog sektora i potreba tržišta rada. Koliko smo trenutno (ne) usklađeni po tome pitanju?

- To je vječno pitanje. Kako u ovom stoljeću brzih promjena možemo uopće znati koje gradivo u pojedinim predmetima treba djecu podučavati, kad već nakon završetka školovanja to gradivo može biti zastarjelo?

Danas je puno potrebnije poticati na stjecanje kompetencije, razmišljanje, a ne na usvajanje što više gradiva. Osim radoznalosti, kreativnost ili sposobnost stvaranja novih ideja i njihovo provođenje u djelo kompetencija je koju želimo razviti. Važno je podučavati studente kritičnosti, odnosno izvlačenju vlastitih zaključaka iz podataka koje dobivaju. Treba ih učiti suradnji, a ne samo natjecanju. Zato dobri fakulteti imaju timske projekte u kojima se studenti uče organizirati, raditi kompromise i rješavati konflikte u grupi. Struke koje obrazujemo na PMF-u idealne su i za razvoj ovih nabrojenih kompetencija, pa je i to dio razloga da su naši završeni studenati traženi na tržištu rada jer se puno lakše prilagode novim zahtjevima.

Znanstvenici i praktičari iz društveno-humanističkog područja upozoravaju da je skraćena STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) preuzeta pogrešno, odnosno nedostatno pa je Art ispala iz originalnog STEAM-a. Po vašem mišljenju, jesmo li u tome pogriješili? Je li Art/Umjetnost ravnopravna s promišljanjem prirodoslovlja?

Kreativnost je univerzalna kompetencija i čini mi se da područje umjetnosti lije-

Nedavno predstavljanje opreme od dva milijuna eura za bolje razumijevanje potresa koju je PMF nabavio kroz projekt CRONOS

Hrvatski zavod za zapošljavanje

Razlika traženih i zaposlenih učitelja/profesora matematike i fizike iz evidencije Zavoda, siječanj-srpanj 2023. godine

Tražena zanimanja (NKZ 98)	Traženi radnici	Zaposleni temeljem RO	Razlika
(2312218) sveučilišni asistent matematike	11	0	11
(2312319) sveučilišni profesor matematike	2	2	0
(2322117) profesor matematike	187	32	155
(2331517) učitelj matematike	262	22	240
(3311516) nastavnik matematike	93	20	73
(2312228) sveučilišni asistent fizike	15	0	15
(2312329) sveučilišni profesor fizike	4	0	4
(2322137) profesor fizike	67	9	58
(2331537) učitelj fizike	124	2	122
(3311526) nastavnik fizike	43	4	39
UKUPNO:	808	91	717

Razlika traženih i zaposlenih učitelja/profesora matematike i fizike iz evidencije Zavoda, siječanj-srpanj 2020. godine

(2312218) sveučilišni asistent matematike	3	0	3
(2312319) sveučilišni profesor matematike	11	0	11
(2322117) profesor matematike	183	23	160
(2331517) učitelj matematike	235	17	218
(3311516) nastavnik matematike	91	11	80
(2312228) sveučilišni asistent fizike	3	0	3
(2312329) sveučilišni profesor fizike	15	0	15
(2322137) profesor fizike	68	8	60
(2331537) učitelj fizike	117	2	115
(3311526) nastavnik fizike	20	5	15
UKUPNO:	746	66	680

Evidencija HZZ-a o nedostatku profesora matematike i fizike

po nadopunjuje STEM kad se zapitamo što sve čovjeku treba za skladan život. Jako cijenim umjetničko područje, ali moje je mišljenje da ga ne bi trebalo stavljati u istu kategoriju kao i STEM jer su po načinima vrednovanja dosta različiti.

Mnogi vaši profesori sudjeluju u pripremama naših mladih matematičara, fizičara, robotičara, koji iz svojih osnovnoškolskih i srednjoškolskih klupa odlaze na svjetska natjecanja i olimpijade, te se redovito vraćaju s najsajnijim medaljama oko vrata. Bi li trebalo nagraditi te profesore, koji tu mladu djecu nerijetko pripremaju u svoje slobodno vrijeme?

- Svakako da treba nagraditi mentorski rad na pripremama naših mladih natjecatelja. Nisu to jedine aktivnosti u kojima sudjeluju naši profesori, a ne vrednuju se dovoljno. Popularizacija znanosti u kojoj potičemo

znatiželju djece je drugi primjer. Briga o usavršavanju nastavnika osnovnih i srednjih škola također je aktivnost koju treba cijeniti i tu je PMF dosta aktivan.

Koliko uopće vlastodršci, donositelji političkih odluka, slušaju struku, odnosno znanost?

- Donositelji političkih odluka trebali bi slušati struku i često to i rade. Ipak, kad je odluka koju moraju donijeti u suprotnosti s političkim ciljem ostanka na vlasti, onda su u dvojbi kako postupiti. Nekad i sama znanost ne može sa sigurnošću odgovoriti na pitanje donositelja odluka. U svakom slučaju, potrebna je suradnja politike i struke s međusobnim poštovanjem kako bi se odluke donosile za opće dobro.

Bi li akademska zajednica trebala biti glasija i proaktivnija “u teškim vremenima”, poput pandemije koronavirusa, migrantske

“
Nastavničko zanimanje treba biti više cijenjeno u našem društvu. Nedostatak će se prvo osjetiti u nastavničkim strukama koje je teže završiti jer za istu plaću mladi ljudi radije biraju lakše studije

krize, prespore obnove nakon potresa?

- Akademska zajednica općenito bi trebala biti glasija jer je danas puno teže razabrati što je istina, a što nije, i što je važno, a što nije. Nekad se cenzura sastojala u tome da su se važne informacije skrivale, a danas je cenzura zapravo obasipanje bezvrijednim informacijama.

Moramo početi živjeti skladnije s prirodom

PMF je osnovao Centar za klimatološka istraživanja, nedavno ste nabavili opremu od dva milijuna eura za bolje razumijevanje potresa... Netko bi u šali rekao da se pripremate za “smak svijeta”?

- Naša je misija mijenjati društvo znanjem. Sve ovo što navodite uklapa se u naša nastojanja da budemo što bolji u onome što radimo kako bismo svojim razumijevanjem prirode mogli dati savjete korisne za život. Na primjer, kako graditi na nekom trusnom području, kako se prilagoditi klimatskim promjenama, čega se trebamo odreći kako bismo usporili promjene klime itd.

Koliko su vaši profesori, pa onda i studenti, zapravo svjesni čovjekova utjecaja na okoliš? Jesmo li kao čovječanstvo pretjerali s eksploatacijom Zemlje?

- Jedan od smjerova na našem fakultetu je znanost o okolišu, u kojem sudjeluju naša tri odsjeka: Biološki, Geološki i Geografski. Tu se intenzivnije nego u drugim područjima istraživanja bavi i čovjekovim utjecajem na okoliš. Eksploatacija Zemlje korelirana je sa stalnom težnjom za rastom gospodarstva.

U svojoj knjizi “Manje je više” Jason Hickel kaže da bi bogate ekonomije trebale napustiti rast bruto domaćeg proizvoda (BDP) kao jedinog cilja i smanjiti destruktivnu i nepotrebnu proizvodnju, kako bi smanjile potrošnju energije i materijala koja dovodi do ekološkog sloma. Ekonomska aktivnost trebala bi se fokusirati na osiguravanje stvarnih ljudskih potreba, kao što su dobra zdravstvena skrb, obrazovanje, briga o starijim osobama i djeci. Smanjivanje destruktivne proizvodnje uključuje smanjivanje upotrebe fosilnih goriva, mesne i mliječne industrije, brze mode, oglašavanja, automobilske i industrije privatnih aviona. Svi bi se trebali zalagati za održiv rast gospodarstva.

Bojite li se - i osobno i znanstveno - da smo već prešli “point of no return”?

- Mislim da još nismo prešli “point of no return” i da imamo šanse usporiti klimatske promjene. Treba i dalje istraživati, tražiti nova rješenja jer neke probleme možemo riješiti znanstvenim inovacijama. Međutim, istovremeno trebamo razmišljati o tome čega se sve možemo odreći kako bismo skladnije živjeli s prirodom.

“
Danas je puno potrebnije poticati na stjecanje kompetencije, razmišljanje, a ne na usvajanje što više gradiva

NOVI DIPLOMSKI STUDIJ RUDARSKO-GEOLOŠKO-NAFTNOG
FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Dvojezična sinergija prirodnih i tehničkih znanosti

Na prijediplomskim i diplomskim studijima u akademskoj godini 2022./2023. studiralo je 568 redovitih studenata, od čega njih 73 na dva diplomatska studijska programa Geologije i Geološkog inženjerstva. Novi diplomski studij spaja ta dva programa u jedan

Piše: **BRANKO NAD**

Primijenjena geologija i geološko inženjerstvo – jedinstven je studij u Republici Hrvatskoj koji će se od ove godine izvoditi na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (RGNF), a predstavlja sinergiju prirodnih i tehničkih znanosti.

Odluka je to s 10. sjednice Senata Sveučilišta u Zagrebu, održane 18. srpnja ove godine, kada je uz odluku o novom studiju RGNF-a donesena odluka i o ustroju i izvedbi novoga sveučilišnoga diplomskoga studijskoga programa “Brodogradnja” Fakulteta strojarstva i brodogradnje.

Što se samog studija “Primijenjena geologija i geološko inženjerstvo” tiče, pored interdisciplinarnih znanja i naprednih vještina potrebnih za obavljanje stručnih poslova, kod studenata će razvijati vještine timskoga rada i poslovne komunikacije u inženjerstvu. Inženjeri geologije, pojašnjavaju nositelji ovog studija, stručnjaci su koji se bave odnosom čovjeka i prirode, a djeluju kao posrednici i veza između drugih struka koje se bave korištenjem prirodnih resursa i zaštitom ljudi od prirodnih opasnosti u cilju održivog razvoja i sigurnosti.

Orazložima pokretanja novog studija, izv. prof. **Borivoje Pašić**, prodekan za nastavu i studente RGNF-a, kaže:

– Novi je studij zamjena za dva postojeća diplomatska studijska programa iz znanstvene grane Geološko inženjerstvo (Tehničke znanosti) i znanstvenog polja Geologija (Prirodne znanosti), a u svrhu osuvremenjivanja i una-

prjeđenja nastave. Novim studijem stječe se akademski naziv magistar/magistra inženjer/inženjerka geologije. Sukladno razvoju tehnologije i potrebama tržišta, pojavila se potreba za izmjenom i nadogradnjom postojećih studijskih programa kako bi budući stručnjaci stekli nova znanja i vještine potrebne za lakše uključivanje u tržište rada. Osim toga, novim studijskim programima nastojali smo se uskladiti sa srodnim fakultetima u Europskom prostoru visokog obrazovanja i privući više inozemnih studenata kroz različite programe međunarodne mobilnosti.

Stručnjaci za prirodne resurse

Studenti će stjecati kompetencije za provođenje istraživanja prirodnih resursa (voda, tlo, prostor), na površini i u podzemlju, sa svrhom njihove eksploatacije, ali i očuvanja, a također i kompetencije za zaštitu od prirodnih opasnosti (geohazarda). Stručnjaci s kompetencijama iz geološkog inženjerstva i primijenjene geologije zapošljavaju se u gospodarskim djelatnostima vezanim za prirodne resurse (npr. voda, mineralne sirovine itd.), energetiku (npr. nafta, plin, geotermalna energija i sl.) i graditeljstvo (npr. građenje zgrada, mostova i drugih složenih građevina itd.). Također se zapošljavaju u upravama i ustanovama koje se bave, osim gore navedenog, i zaštitom prirode i civilnom zaštitom. Veliki broj inženjera geologije zaposlen je u konzultantskim poduzećima u inženjerstvu, objašnjava za Universitas red. prof. **Snježana Mihalić Arbanas**, predsjednica Vijeća studija.

– Studij će se izvoditi kao dvogodišnji sveučilišni diplomski studijski program (četiri semestra) na kojemu je potrebno ostvariti ukupno 120 ECTS-a i to na hrvatskom i na engleskom jeziku. U prvoj godini studenti odabiru jedan od četiri ponuđena modula (Hidrogeologija, Inženjerska geologija, Geoenergija i Geologija mineralnih sirovina i okoliša). Zajednički dio studija je osam obaveznih kolegija, kao i stručna praksa i diplomski rad (ukupno 60 ECTS-a). Osim toga, postoji i više vrsta izbornih kolegija kroz koje se stječe dodatnih 60 ECTS-a. Upisna kvota za predloženi studijski program je 60 studenata, što je maksimalan broj studenata na predavanjima, ali potrebno je istaknuti da je veličina grupa za vježbe manja, što rezultira kvalitetnijom nastavom – rekla nam je prof. **Mihalić Arbanas**.

Osim predavanja i vježbi, studenti će također biti uključeni u predavanja gostujućih predavača iz industrije, terensku nastavu, posjete istraživačkim poligonima u Republici Hrvatskoj i inozemstvu, raznim gradilištima, a sudjelovat će u projektima i obavljati praksu, uz dodatnu podršku Službe za stručnu praksu RGNF-a.

Studij na hrvatskom jeziku započinje iduće ak. god. 2024./2025., a upisi će se provoditi za oko godinu dana, u rujnu 2024. godine. Studij na engleskom jeziku započinje u ak. god. 2023./2024., a početak nastave upravo je u tijeku.

Specifičnost studija na engleskom jeziku, dodaje **Mihalić Arbanas**, jest da je ove godine on dostupan kao združeni studij iz područja istraživanja mineralnih si-

rovima, a nazvan je Timrex. Studij će izvoditi uz RGN fakultet i tri druga europska fakulteta iz Mađarske, Švedske i Poljske.

Više o studiju Timrex kazala nam je voditeljica studija red. prof. dr. sc. **Sibila Borojević Šostarić**. Naime, TIMREX je skraćenica za *T-Shaped Master Programme for Innovative Mineral Resource Exploration*, diplomski studijski program u području geoznanosti s oznakom EIT kvalitete, u kojem sudjeluju Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Miškolcu, Tehnološko sveučilište u Luleå i Sveučilište znanosti i tehnologije u Wrocławu.

– Program obrazuje novu generaciju stručnjaka usmjerenih na istraživanja ležišta mineralnih sirovina inovativnim metodama. U sklopu programa obavezna je dvosemestralna mobilnost prema nekom od partnerskih sveučilišta s ciljem dobivanja dviju diploma. Zajednička terenska nastava, socijalno i društveno stažiranje, studentski istraživački rad i programi mentoriranja, obavezne su sastavnice novog studija – govori prof. **Borojević Šostarić**.

Podizanje međunarodne konkurentnosti

Na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu u Zagrebu na svim prijediplomskim i diplomskim studijima u akademskoj godini 2022./2023. studiralo je ukupno 568 redovitih studenata, od čega je njih 73 studiralo na dva diplomatska studijska programa Geologije i Geološkog inženjerstva.

– Na novom sveučilišnom diplomskom studijskom programu, koji će se izvoditi na hrvatskom jeziku, planira se

Dekan RGN fakulteta i članovi radne skupine koja je radila na pripremi dokumentacije za novi studijski program u razdoblju 2021. - 2023. godine (od naprijed prema natrag): izv. prof. Jasna Orešković, izv. prof. Iva Kolenković Močilac (voditeljica modula Geoenergija), prof. Snježana Mihalić Arbanas (predsjednica Vijeća studija geologije i geološkog inženjerstva), izv. prof. Jelena Parlov (voditeljica modula Hidrogeologija), doc. Bojan Matoš, doc. Sanja Bernat Gazibara (voditeljica modula Inženjerska geologija), izv. prof. Ana Maričić (zamjenica predsjednice VSGIGI), izv. prof. Vladislav Brkić (dekan) i izv. prof. Stanko Ružičić (prodekan za znanost i međunarodnu suradnju)

BRANKO NAD

NOVI MODULI STUDIJSKOG PROGRAMA?

– Hidrogeologija proučava podzemne vode, njihov postanak, rasprostiranje, kakvoću i dostupne količine. Koristi znanja o geološkim procesima i materijalima, fizičko-mehaničkim značajkama stijena i tala te hidrogeološkim, hidrogeokemijskim i hidrološkim parametrima s ciljem utvrđivanja podrijetla, dinamike tečenja i eksploatacijskih zaliha podzemne vode, kao i mogućnosti njihova optimalnog korištenja i zaštite te sanacije onečišćenih vodonosnika.

Odabirom modula Hidrogeologija stječu se specifična znanja o načinu prikupljanja podataka o podzemnim vodama, te izradi modela tečenja podzemnih voda i transporta onečišćivala u svrhu utvrđivanja njihovog održivog korištenja. Hidrogeolozi, osim na vodoopskrbnim projektima, često rade i na velikim građevinskim projektima, izgradnji prometnica, tunela i sl., te pomažu u sigurnom odlaganju opasnih materijala. Osim obavljanja općih istraživanja okoliša, rješavaju sve specifične probleme vezane uz podzemnu vodu.

izv. prof. Jelena Parlov, voditeljica modula

– Inženjerska geologija je disciplina geološkog inženjerstva koja je razvijena za potrebe istraživanja, proučavanja i rješavanja inženjerskih i okolišnih problema koji mogu nastati kao rezultat interakcije između geološkog okoliša i različitih ljudskih aktivnosti (npr. građenje podzemnih i nadzemnih građevina), odnosno za potrebe predviđanja i razvoj mjera za prevenciju i sanaciju geoloških opasnosti kao što su klizišta, odroni, potresi, erozija i drugi.

Modul Inženjerska geologija važan je za studente koji žele steći kompetencije za izradu inženjerskogeoloških izvještaja tijekom planiranja namjene zemljišta, izrade studija utjecaja na okoliš, projektiranja i izvođenja građevina, kao i drugih preliminarnih istraživanja koja prethode inženjerskim projektima ili studijama većih područja. Istraživanja koje provode inženjerski geolozi uključuju: procjenu geoloških opasnosti i inženjerskogeoloških uvjeta, svojstva materijala, stabilnost klizišta i padina, pojave i procese erozije, seizmička istraživanja i drugo.

doc. Sanja Bernat Gazibara, voditeljica modula

– Geoenergija se bavi istraživanjem geotermalne energije i fosilnih goriva, koji su od iznimne važnosti za sigurnost opskrbe energijom, jer su, za razliku od obnovljive energije vjetra i sunca, stalno dostupne, odnosno nisu pod utjecajem dnevnih i sezonskih promjena. Također, geoenergija se bavi i istraživanjima vezanima za podzemno skladištenje energije te geološko skladištenje ugljikova dioksida, koje predstavljaju važne tehnologije u energetske tranziciji, jer omogućavaju povećanje udjela obnovljivih izvora energije, kao i nastavak korištenja fosilnih goriva tamo gdje će njihova uporaba biti nužna i nakon energetske tranzicije (primjerice u metalurgiji, petrokemijskoj industriji).

Modul Geoenergija kod studenata razvija kompetencije za istraživanje dubokog podzemlja u svrhu pronalaska i karakterizacije pouzdanih izvora energije te podzemnih skladišta fluida. Izobrazba stručnjaka u ovom području je od izrazitog značenja jer će njihove kompetencije pomoći rješavanju najvećih izazova energetske tranzicije, a to su integriranje promjenljive proizvodnje iz obnovljivih izvora u energetska mrežu i korištenje fosilnih goriva bez štetnih emisija.

izv. prof. Iva Kolenković Močilac, voditeljica modula

– Modul Geologija mineralnih sirovina i okoliša pokriva područje istraživanja mineralnih sirovina, ruda i kamena, njihov postanak, rasprostiranje, kakvoću i dostupne količine. Ujedno se na modulu uči o sastavnicama okoliša (tlo, voda i zrak) te praćenju njihova stanja u odnosu na onečišćenje, prvenstveno onečišćenje zbog eksploatacije i korištenja mineralnih sirovina.

Studenti će kroz modul steći znanja o geološkim procesima i materijalima, fizičko-mehaničkim svojstvima stijena i tala te mineraloškim, petrografskim i geokemijskim parametrima s ciljem utvrđivanja podrijetla i eksploatacijskih zaliha mineralnih sirovina, kao i mogućnosti njihova optimalnog korištenja za industrijsku preradbu, proizvodnju građevnog materijala, arhitektonsko-građevnog kamena i kovina. Važno je naglasiti da prema Zakonu o rudarstvu (NN 56/13, 14/14, 52/18, 115/18, 98/19) te Pravilniku o stručnoj osposobljenosti za obavljanje određenih poslova u rudarstvu (NN 9/00), inženjer geologije je regulirana profesija i to za obavljanje "radova i ispitivanja kojima je svrha utvrditi postojanje, položaj i oblik ležišta mineralnih sirovina, njihovu količinu i kakvoću, te uvjete eksploatacije", što je posebno predviđeno ovim modulom.

red. prof. Marta Mileusnić, voditeljica modula

Timrex

Zgrada Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta

zadržati ista upisna kvota od 60 studenata. Uz studij na hrvatskom jeziku, predviđeno je da se studij izvodi i na engleskom jeziku s dodatnom upisnom kvotom od 40 studenata, i to po 10 studenata po modulu – naglašava izv. prof. dr. sc. Ana Maričić, zamjenica predsjednice Vijeća studija.

Pokretanje novoga sveučilišnoga diplomskoga studijskoga programa "Primenjena geologija i geološko inženjerstvo" u skladu je s razvojnim ciljevima RGNF-a za nadolazeće razdoblje. Konkretno, dio je Strategije razvoja fakulteta za razdoblje od 2022. do 2026. godine, kojom se želi osigurati stalna prilagodba i promjene u procesu obrazovanja i znanstvenih istraživanja – objašnjava na kraju našeg posjeta RGNF-u dekan izv. prof. dr. sc. Vladislav Brkić.

– Konačni je cilj da naš fakultet bude što konkurentniji u međunarodnim okvirima

i ravnopravan dionik Europskog prostora visokog obrazovanja i Europskog istraživačkog prostora. Razvoj fakulteta temelji se na stalnom podizanju kvalitete i prepoznatljivosti obrazovnoga procesa, temeljenoga na integraciji znanstvenoistraživačkog, nastavnog i stručnog rada te većom primjenom praktičnog znanja – zaključuje Brkić.

Tome svakako doprinosi i inovatorski segment djelatnika RGNF-a, o čemu smo nedavno pisali na Universitas portalu. Naime, na međunarodnoj izložbi inovacija, prototipova i poslovnih planova INOVA/BUDI UZOR 2023. predstavnici Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu ostvarili su izvrsne rezultate – nagrađeni su s pet zlatnih i dvije srebrne medalje, u dvije kategorije – Inženjerstvo/Znanost o materijalima i Građevinarstvo/Strojevi/Rudarstvo. Čestitamo!

Stalnim podizanjem kvalitete i prepoznatljivosti obrazovnoga procesa, temeljenoga na integraciji znanstvenoistraživačkog, nastavnog i stručnog rada te većom primjenom praktičnog znanja, podižemo konkurentnost RGNF-a u međunarodnim okvirima

Dekan Vladislav Brkić

Studij na hrvatskom jeziku započinje iduće ak. god. 2024./2025., a upisi će se provoditi za oko godinu dana, u rujnu 2024. godine. Studij na engleskom jeziku započinje u ak. god. 2023./2024., a upisi su upravo završeni

Studij će se izvoditi kao dvogodišnji sveučilišni diplomski studijski program (četiri semestra) na kojemu je potrebno ostvariti ukupno 120 ECTS-a, i to na hrvatskom i na engleskom jeziku

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU SUDJELUJE U ZNAČAJNOM MEĐUNARODNOM PROJEKTU

Uskoro kreće prvi studij društvenih inovacija na području Jadrana

U Veneciji je održan završni događaj projekta 'TESI - Training and Education in Social Innovation' na kojem je prezentiran koncept budućeg zajedničkog studijskog programa društvenih inovacija. Izvodit će ga konzorcij šest europskih sveučilišta među kojima je i Sveučilište u Zagrebu

Projektni film Filozofskog fakulteta (slijeva nadesno): prof. Dragan Bačić, izv. prof. Jana Vukić, prof. Jasminka Lažnjak, prof. Ivana Jurković Kuruc, izv. prof. Jasmina Božić i doc. Drago Župarić-Iljić

Piše: **BRANKO NAD**

Projektni tim projekta "TESI - Training and Education in Social Innovation", financiranog iz Interreg ADRION programa u okviru EU Fonda za regionalni razvoj i IPA II fonda, objavljuje završetak rada na razvoju novog zajedničkog studijskog programa, koji je kroz niz aktivnosti razvijen u proteklih devet mjeseci. Svi rezultati projekta, s posebnim naglaskom na strategiju i strukturu budućeg zajedničkog studijskog programa društvenih inovacija su predstavljani 15. rujna u 15 sati u Veneciji, u Palazzo Badoer, jednom od sjedišta Sveučilišta Iuav u Veneciji.

Partneri na projektu su Sveučilište Alma Mater iz Bologne (vodeći partner) i Sveučilište Iuav iz Venecije za Italiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu za Hrvatsku, Filozofski fakultet Sveučilišta u Beogradu za Srbiju, Sveučilište u Tirani za Albaniju i Znanstveno-istraživački centar Koper za Sloveniju.

U proteklih nekoliko mjeseci partnerstvo je radilo, uz potporu mreže UNIADRION i četiri druga pridružena partnera, kako bi se postigla dva primarna cilja – stvaranje inovativne transnacionalne mreže sveučilišta, istraživačkih institucija i poslovnih organizacija koje ra-

Sudionici završnog događaja projekta TESI u Veneciji

de u području društvenih inovacija te realizacija strategije i akcijskog plana za razvoj zajedničkog studijskog programa o društvenim inovacijama.

Navedeni ciljevi su realizirani kroz niz aktivnosti koje su zgrusnute u proteklih devet mjeseci provedbe projekta, a uključivale su umrežavanje članova projektnog tima kroz tri studijska putovanja, od kojih je prvo održano u ožujku u Zagrebu, preko organizacije webinara za stručnjake, entuzijaste i praktičare društvenih inovacija, uspostave suradnje u svakoj od zemalja s organizacijama i

tvrtkama koje prakticiraju društvene inovacije, do ljetne škole za praktičare društvenih inovacija održane potkraj kolovoza u Beogradu.

Novi studijski program bit će otvoren za upis mladih profesionalaca i praktičara društvenih inovacija, koji već imaju određenu razinu akademskog obrazovanja te bazično profesionalno ili aktivističko iskustvo.

Nastavu će izvoditi nastavnici sa svih partnerskih institucija, a održavat će se u živo na Sveučilište Alma Mater iz Bologne, dok će svaki od studena-

Dragan Bačić

ta imati obvezu provesti stručnu praksu i stručni boravak u jednoj od partnerskih zemalja, gdje će stjecati praktična iskustva društvenih inovacija kod partnera koji čine poslovnu mrežu budućeg studijskog programa, a koja već čini oko 40 organizacija različitog tipa.

Projektni partneri se nadaju da će iz europskih fondova osigurati financiranje školarine za studente ovog studija.

Prof. Dragan Bačić, koordinator projektnog tima s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, osvrćući se na rezultate TESI-ja, ističe:

– Društvene inovacije relativno su zapostavljeno područje društvenih znanosti u Hrvatskoj te smo sretni da smo se kroz ovaj projekt uspjeli povezati s kolegama koji se bave ovom temom u široj jadransko-jonskoj regiji. To je baza za daljnji razvoj tog područja na našem Sveučilištu i u Hrvatskoj općenito. Važno je podići svijest o društvenim inovacijama jer se brojni društveni problemi ne mogu riješiti tehnološkim inovacijama, od kojih se puno, ili čak previše, očekuje.

TESI ima za cilj uspostaviti partnerstvo koje će raditi na formuliranju zajedničkog studijskog programa o društvenim inovacijama. S tim ciljem, projekt se fokusira na dva glavna cilja: podići kompetencije i vještine u društvenim inovacijama kroz pristupe izgradnji kapaciteta, s fokusom na suvremene društvene izazove u upravljanju javnom upravom, urbanoj regeneraciji, socijalnom poduzetništvu, socijalnoj skrbi, migracijama; uspostaviti mrežu sveučilišta i istraživačkih centara za definiranje i provedbu zajedničkog studijskog programa.

TKO SVE SUDJELUJE U TESI PROJEKTU?

Alma Mater Studiorum – Sveučilište u Bologni (vodeći partner)
Hellenic Open University
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Znanstveno-istraživački centar Koper
Sveučilište Iuav u Veneciji
Sveučilište u Beogradu – Filozofski fakultet
Sveučilište u Tirani

ZAŠTO SU DRUŠTVENE INOVACIJE VAŽNE?

Izv. prof. Jasmina Božić:

– Analiza postojećih obrazovnih programa pokazala je da u Hrvatskoj nema cjelovitih obrazovnih programa usmjerenih na poticanje društvenih inovacija, a ponuda kolegija te vrste vrlo je ograničena. Projekt TESI ima za cilj uspostaviti obrazovni program na diplomskoj razini, kojim bi se polaznike/ce osposobilo za razvoj i upravljanje društvenim inovacijama, što predstavlja obrazovno područje u nastajanju. Dok su tehnološke inovacije nerijetko sastavni alat društvenih inovacija, on je sam po sebi često nedostatan za postizanje transformativnih društvenih promjena koje traže promjene institucija, organizacija, ponašanja i odnosa. Stoga je projekt TESI usmjeren na osnaživanje polaznika/ka za mišljenje "izvan okvira"; i u tu svrhu integrirano će se nastojati razvijati niz generičkih kompetencija participativnog upravljanja, vrednovanja, utjecaja, istraživanja te izgradnje zajednice i društva.

Izv. prof. Jana Vukić:

– Trenutna situacija u Hrvatskoj je raznolika, mnogi znaju za navedeni pojam, ali ne postoji sustavna i institucionalna edukacija o raznorodnim područjima moguće primjene i različitim vrstama društvenih inovacija koje su nužne u suvremenom društvenom kontekstu. Primjer mogu biti jedinice lokalne samouprave kojima bi mladi stručnjaci, dodatno educirani u području društvenih inovacija, mogli pružiti važna znanja i otvoriti mogućnosti uspostavljanja kvalitetnog dijaloga s lokalnom zajednicom te usmjeravanja politika na stvame (sadašnje i buduće) potrebe i izazove, a koji su rezultat različitih procesa, poput starenja populacije, migracije, socijalnih nejednakosti i prilagodbe klimatskim promjenama te brojnih drugih. Projekt TESI omogućuje široko sagledavanje društvenih inovacija u teorijskom i praktičnom obliku istovremeno, što ga čini jedinstvenim i vrijednim pomakom u edukaciji o ovoj važnoj temi.

Prof. Jasminka Lažnjak:

– Značaj inovacija kao glavnog pokretača ekonomskog rasta i općenito društvenog napretka dobro je poznata činjenica koja je rezultirala u promjeni ekonomskih i znanstveno-tehnoloških politika i etabliiranju nove paradigme ekonomije i društva znanja. Društvene inovacije odnose se na nove ideje, usluge, modele i politike koje efikasnije od postojećih odgovaraju na društvene potrebe, stvarajući nove društvene odnose i suradnje u području socijalne ekonomije i socijalnog poduzetništva. Pri tome treba naglasiti kako je im cilj društvena dobrobit i integracija, posebno socijalno isključenih i ranjivih skupina. Uglavnom su locirane u institucijama civilnog društva kao "inicijative odozdo" i u lokalnim okvirima, ali zbog transformativnog potencijala razvoj društvenih inovacija usmjeren je prema procesima mobilizacije i participacije koji bi trebali općenito unaprijediti društvene odnose u smislu kolektivnog osnaživanja demokracije.

Doc. Drago Župarić-Iljić:

– Dobri primjeri društvenih inovacija u europskim su zemljama prisutni i u području integracije useljenika u tržište rada u zemlji domaćina. Poznavanje jezika bitan je preduvjet za pronalazak posla, ali jednako su važni i priznavanje stranih kvalifikacija, tečajevi osposobljavanja, dokvalifikacija i prekvalifikacija. Stoga je neizostavno pitanje priznavanja stranih diploma i razdoblja obrazovanja u svrhu nastavka daljnjeg školovanja i studiranja, kao i mogućeg zapošljavanja, pri čemu i institucije visokog obrazovanja imaju važnu ulogu. Inovativna rješenja za poticanje zapošljavanja imigranata i izbjeglica sežu od tečajeva koji razvijaju i jačaju jezične i interkulturene kompetencije za nove useljenike do onih koji sve više koriste "učenje kroz praksu" na radnome mjestu, kao i onih inovacija koje koriste mogućnosti digitalnih i interaktivnih alata za podučavanje na daljinu i za traženje posla. Kao preduvjet uspjeha društvenih inovacija u ovom području ključna je multisektorska i međuinstitucionalna suradnja državnog, privatnog i civilnog sektora uz pridružene druge interesente, poput međunarodnih organizacija, humanitarnih aktera, lokalne zajednice, raznih gospodarskih komora, udruga poslodavaca, pa i samih migrantskih udruženja.

PREDSTAVLJAMO MLADE HRVATSKE ZNANSTVENIKE

Svi zajedno trebamo raditi na kvaliteti i napretku znanstvene zajednice

Dakako da bi u nekim segmentima institucionalna potpora mladim znanstvenicima mogla biti kvalitetnija. No, ne valja pristajati uz defetizam već zajedno raditi

dr. sc. Marko Marina
PRIVATNI ALBUM

RAZGOVARAO: **PETAR BILOBRK**

Temeljna područja znanstvenoga interesa dr. sc. **Marka Marine** su ranokršćanska povijest (društveni, politički i teološki aspekti prvih kršćanskih zajednica), fenomen kasnoantičkog monaštva te ranosrednjovjekovna hagiografija. U širem smislu, bavi se kršćanskom poviješću kasne antike i srednjega vijeka. Trenutni znanstveni interes mu je vezan uz proučavanje narativnih i retoričkih elemenata u procesu izgradnje “ispravnoga” monaštva te eklezioloških identitetskih granica u razdoblju kasne antike i ranoga srednjega vijeka s posebnim osvrtom na zajednice sv. Pahomija

Otkuda osobni motiv za proučavanje ranoga kršćanstva i biblijskih tekstova?

-Ja sam se, upisavši povijest, u stvari namjeravao baviti 20. stoljećem i fenomenom totalitarizama. Paradoksalno, “zloglasni” film me u potpunosti preusmjerio prema ranom kršćanstvu. Riječ je o *Da Vincije-ovom kodu* kojega sam pogledao na drugoj godini faksa. Fascinirala me tada čitava priča o začetcima i razvoju kršćanstva: život Isusa iz Nazareta, druga evanđelja koja je Crkva odbacila, odnos Rimljana prema prvim kršćanima, pojava kršćanskoga monaštva... Fasciniranost koja, drago mi je to istaknuti, traje još uvijek!

Koje su najvažnije metode koje koristite u svom istraživačkom radu?

-Budući da sam povjesničar, svom istraživačkom poslu pristupam iz perspektive povijesne znanosti. Doduše, to nekad zna biti nezgodno jer pristupate tekstovima od visokoga religijskoga i duhovnoga značaja za milijune ljudi diljem svijeta. No, uvjeren sam da se

i novozavjetnim i ranokršćanskim tekstovima može pristupiti na znanstveni način bez da se time dovodi u pitanje nečija osobna vjera. Taj znanstveni način, barem u mom slučaju, uključuje ponajprije interdisciplinarnost. Pokušaj da se rasvijetle ranokršćanski i kasnoantički tekstovi kroz prizmu povijesti, antropologije i sociologije. Narativne analize, proučavanje retoričkih strategija, implementiranje različitih suvremenih teorijskih modela na izvore i slično.

Kakav je interes hrvatskih istraživača za proučavanje povijesti kršćanstva?

-Mislim da interes svakako postoji, ali još važnije – taj se interes počinje sve više kanalizirati kroz kvalitetniju metodološku bazu i inovativnije teorijske pristupe. Mislim da je naš projekt “Tihi pregaoci” kojega vodi kolega Marko Jerković odličan primjer. Kroz taj projekt proizašla je i suradnja s Institutom za komparativnu povijest redovništva u Dresdenu s kojim imamo zajednički projekt “Sveci i oblikovanje redovničkog identiteta”. U sklopu toga su predviđena i četiri okrugla stola koja bi trebala rezultirati stvaranjem online priručnika na engleskom jeziku iz područja hagiografije.

Osim istraživanja, konferencija, okruglih stolova i pisanja radova, bavite se i popularizacijom znanosti. Što nam možete reći o tome?

-Da, nekako sam oduvijek držao da zadaća povjesničara (pogotovo onih koji se bave generalnim strukturama) nije samo i isključivo zatvaranje u uski akademski krug, već da je nužno, koliko god je to moguće, prenositi suvremene znanstvene spoznaje široj publici. U tom mi je kontekstu drago istaknuti da sam stalni autor na osobnom blogu (<https://www.bartehrman.com/blog/>) ame-

ričkoga povjesničara i uglednoga stručnjaka za rano kršćanstvo Barta D. Ehrmana. Tko god nešto zna o ranom kršćanstvu zna za Ehrmana. Redoviti je profesor religijskih studija na Sveučilištu Sjeverna Karolina, autor više od 30 knjiga prevedenih na više od 25 jezika, prevoditelj kritičke edicije *Apostolskih Otaca* u izdanju Harvard University Pressa i još mnogo toga.

Kako je došlo do suradnje s Ehrmanom?

-Još kao student upoznao sam se s njegovim radom i znao sam mu se često javiti e-poštom ako sam imao nekih stručnih pitanja ili nedoumica. Bez obzira na zauzetost, na svako je pismo strpljivo odgovorio! Prije otprilike 3 mjeseca vidio sam njegov oglas za posao u kojem je tražio dvojicu stručnjaka za rano kršćanstvo koji su skloni ideji popularizacije znanosti u vidu rada na njegovom osobnom blogu.

Prijavio sam se bez nekih velikih očekivanja – očekivanja koja su se još više snizila kada sam saznao da se, osim mene, prijavilo 70-ak ljudi iz cijeloga svijeta. No, ispalo je da sam

na intervjuu, koji je potrajao nešto više od sat vremena, ostavio dosta dobar dojam. Mislim da je dojam pojačala i znanstvena suradnja koju sam prije više od godinu dana ostvario s profesorom Albrechtom Diemom sa Sveučilišta Syracuse. Iz te je suradnje proizašao i odličan “Workshop” u travnju prošle godine koji je održan na Fakultetu hrvatskih studija.

Jeste li zadovoljni s dosadašnjom suradnjom s Ehrmanom i kako uopće izgleda američki princip popularizacije znanosti?

-Pa, ne znam je li ovo što Ehrman radi reprezentativan primjer, ali je svakako uspješan s obzirom na to da je privukao značajan broj ljudi koji prati ono što radimo. Dovoljno je reći da naše članke pročita više desetaka tisuća ljudi dnevno, a da su pojedini Ehrmanovi video isječci pregledani više od milijun puta! Što se same suradnje tiče, mogu reći da sam i više nego zadovoljan. Drugi je to svijet i razina organiziranosti.

Prosječan čitatelj vidi samo krajnji produkt, a to je tekst – bio on moj ili od kolege sa Sve-

učilišta u Denveru koji također surađuje s Ehrmanom. Međutim, iza svega toga stoji izuzetan *team* ljudi na čelu s direktorom marketinga. U svakom se trenutku jasno zna što se od koga očekuje. Od direktora marketinga, kojemu je posao upravljati i usmjeravati razvoj bloga, preko lektora koji, u suradnji s nama autorima, uređuju tekst te grafičkih dizajnera koji oblikuju dizajn članka, sve do kolege koji je zadužen za što kvalitetniju SEO-optimizaciju. Osim toga, svi su uvjeti, obaveze i prava postavljeni od početka vrlo jasno i transparentno. Također, nije dugo trebalo da shvatim da se u njihovom sistemu isključivo i jedino vrjednuje kvaliteta vašega rada i razina posvećenosti poslu. Ako radiš kvalitetno i posvećeno – bit ćeš nagrađen. Zbog svega toga mi je užitek raditi s takvim ljudima i stvarati značajne pomake na polju popularizacije znanosti.

Kakvi se konkretno tekstovi mogu ondje pronaći?

-Sve je orijentirano oko ideje predstavljanja novozavjetnih i ranokršćanskih tema iz perspektive suvremene znanosti

– ponajprije povijesti, ali i drugih srodnih grana. Drugim riječima, na jasan i jednostavno strukturiran način donosimo čitateljima ono što moderna znanost govori o pojavi i razvoju ranoga kršćanstva. Za sada smo najviše pisali o novozavjetnim temama. Kada su i kako nastala kanonska evanđelja? Što možemo sa sigurnošću reći o životu Isusa iz Nazareta? Zašto je Crkva odbacila tekstove poput *Judinoga* i *Tominoga evanđelja*? Dakle, sve ono što me fascinira još od ranih studentskih dana!

Kakvi su dugoročni planovi s blogom?

Teško je precizno odgovoriti na ovo pitanje jer nitko sa sigurnošću ne zna što nam budućnost nosi. Ono što mogu za sada reći jest da je nakana razvoj i rast bloga te eventualno zapošljavanje još nekoliko ljudi. Nadam se da će tako na koncu i zaista biti!

Da se malo vratimo na istraživački rad, koje su najznačajnije teorije i kontroverze koje se vežu uz povijesno shvaćanje Isusa Krista? Kako je popularna kultura tomu doprinijela?

-Uh, kompleksno pitanje koje je vrlo teško sažeti u kratak odgovor. Ako bih baš morao birati, istaknuo bih kontroverzu oko pitanja Isusove povijesnosti. Usprkos tomu što je velika većina znanstvenika poprilično sigurna da je Palestinom 1. stoljeća hodao i propovijedao Isus iz Nazareta, među laicima je i dalje rašireno mišljenje prema kojemu je Isus običan mit. Čini mi se da su popularna kultura te Internet (napose društvene mreže) glavni krivci za takav nelogičan intelektualni jaz.

Internet je nažalost otvorio vrata svjetske platforme ljudima koji senzacionalističkim teorijama bez utemeljenja žele “svjetla pozornice” privući na sebe. Možda znanje nikada u povijesti nije bilo dostupnije, ali to isto vrijedi i za *kontra-znanje* – što je još 2008. odlično pokazao i Damian Thompson u knjizi *Kontra-znanje: Kako smo podlegli teorijama zavjere, nadriječnosti, pseudoznanosti i kvazipovijesti*.

U takvom se košmaru mnogi znanstvenici ili slabo snalaze ili naprosto nemaju vremena zbog drugih obaveza. Sve to dovodi do šokantnih brojki. Navest ću jedan primjer do kojega sam došao istražujući za potrebe jednoga ranijega znanstvenoga članka, prema anketi koju je prije nekoliko godina provela Crkva u Engleskoj, oko 40 % Engleza smatra da Isus nikada nije postojao. Porazavajuće su to brojke koje ponovno ukazuju na važnost kvalitete i provjerene popularizacije znanosti.

Kakva je, iz osobnog iskustva, pozicija mladih znanstvenika u Hrvatskoj?

-Mislim da situacija i nije toliko loša koliko se ponekad priča. Doduše, ja sam optimist po naravi pa možda i taj segment moje osobnosti ima ulogu u procjeni. Čini mi se da se, jednom kada udeš u sustav znanosti, doista otvaraju prostori za razvijanje vlastitih vještina kroz različite oblike tuzemnih i inozemnih suradnji. Dakako da bi u nekim segmentima institucionalna potpora mladim znanstvenicima mogla biti kvalitetnija.

No, ne valja pristajati uz defetizam. Na koncu, mislimo da bismo svi zajedno trebali raditi na kvaliteti i napretku naše znanstvene zajednice.

PRIVATNI ALBUM

VELIKI INTERES ZA EUROPSKU NOĆ ISTRAŽIVAČA

Više od 10.000 posjetitelja istraživalo je u Puli, Rijeci, Zadru, Splitu i Dubrovniku!

Posjetitelji su imali priliku sudjelovati u gotovo 150 zanimljivih aktivnosti, a Hrvatska je bila među 26 europskih zemalja u kojima se ove godine održala ova manifestacija popularizacije znanosti, koja se održava krajem rujna od 2005. godine

PULA

Tijekom Europske noći istraživača predstavljeni su organizmi čija se prisutnost povezuje s klimatskim promjenama (rebraš morski orah), organizmi koji su osjetljivi na promjene bioloških čimbenika uslijed klimatskih promjena (puževi, školjkaši, koralji i slično) te termofilni rakovi – crvenopjegava rakovica, plavi rak i kosmati rak samac koji su sve prisutni u sjevernom Jadranu uslijed globalnog zagrijavanja. Neke od održanih radionica su “Klimatske promjene: More danas i za 50 godina”, “Posjetitelji s juga” te “Plastic is not fantastic” na kojoj su prikazani razni oblici plastičnog otpada pronađeni u moru, morskoj obali, ali i u organizmima. U okviru EU kutka predstavljene su ostale aktivnosti Sveučilišta financirane kroz programe Europske unije, a najmlađim posjetiteljima osobito je bilo zanimljivo predstavljanje 3D mikroskopa i robotske ruke koji su proizvod dva europska projekta ostvarena u suradnji sa srednjim strukovnim školama u Puli.

Sadašnji i bivši studenti preddiplomskog studija Znanost o moru su doprinijeli raznolikosti ponuđenih sadržaja.

Piše: **TONKA PETRIČEVIĆ**

Europska noć istraživača se sada već tradicionalno održava posljednjeg petka u rujnu diljem Europe, a ove godine smo se družili 29. rujna. “Provirmo zajedno u unutrašnjost čovjeka!”, “Kako uloviti kukca?”, “Što nas razlikuje od banana?”, “Klimatske promjene: More danas i za 50 godina”, “Plastic is not fantastic”, “Kako znanost može biti zabavna?”, “Kako učiti STEM kroz igru?”, “Jesu li mora i oceani

budućnost slatke vode?”, “Kako upravljati brodom”, “Što rade vinske mušice u laboratoriju?”, “Što je skriveno u Zadarskom kanalu?” – samo su neka pitanja na koja smo zajedno tražili odgovore kroz jednostavne i zabavne pokuse, radionice, pokuse i predavanja.

Posjetitelji su imali priliku sudjelovati u gotovo 150 zanimljivih aktivnosti koje su za njih pripremili istraživači iz pet najvećih hrvatskih obalnih gradova. Hrvatska je tako bila među 26 europskih ze-

malja u kojima se ove godine održala ova manifestacija popularizacije znanosti, koja se diljem Europe održava tradicionalno krajem rujna još od 2005. godine. Organizacija Europske noći istraživača glavna je aktivnost projekta “Reconnect science with the blue society – Blue-connect”, koji za cilj ima predstaviti najnovija znanstvena otkrića na razumljiv i zabavan način, približiti istraživački rad javnosti i pokazati utjecaj znanosti na naš svakodnevni život. Podsjećamo, projekt oku-

plja partnere iz sredozemnog dijela Hrvatske, koordinatorka Sveučilište u Splitu te partnere: Institut za oceanografiju i ribarstvo, Mediteranski institut za istraživanje života, Institut za jadranske kulture i melioraciju krša, Sveučilište u Dubrovniku, Sveučilište u Zadru, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Sveučilište u Rijeci i STEPRI znanstvenotehnološki park Sveučilišta u Rijeci. Iako more povezuje projektne partnere, bile su zastupljene i mnoge druge teme poput ljudskog zdravlja, klimatskih promjena, pametnih gradova, hrane i brojne druge, s naglaskom na važnost za život i razvoj društva na Mediteranu.

RIJEKA

Riječki program ove je godine krenuo već u jutarnjim satima, takozvanom matinejom Noći istraživača, koja je u Exportdrvu na Delti okupila oko 200 učenika osnovnih i srednjih škola koji su u pratnji svojih nastavnika organizirano sudjelovali u raznim aktivnostima. Na glavno događanje slila se rijeka građana – više od 1900 posjetitelja svih generacija. Fakultet informatike i digitalnih tehnologija predstavio je u EU kutku sveučilišni projekt INNO2MARE, a Građevinski fakultet projekt THREAD, na čijoj je postaji bio niz mladih istraživača iz inozemstva.

Posjetitelji, među kojima mnogobrojna djeca, kroz razne su se igre i aktivnosti mogli okušati u ulozi porotnika na suđenju, naučiti sve o vinskoj mušici i o matematici u svakodnevnom životu, baciti pogled u nanosvijet, naučiti nešto o kemiji boje i svjetlosti, izvlačiti DNK iz banane, upoznati čudesni svijet vode, saznati više o ADHD-u i još mnogo, mnogo toga. Najveći dio posjetitelja bila su djeca i mladi, a svi posjetitelji imali su priliku sudjelovati u raznim pokusima, isprobati tehnološke naprave te na nekoliko sati postati istraživači – što su iskoristili do zadnje minute!

DUBROVNIK

Posjetitelji su imali priliku sudjelovati u šest interaktivnih radionica. Dubrovački osnovnoškolci i srednjoškolci imali su, među ostalim, priliku okušati se u kreativnoj radionici “Od pjata do vrata”. Sudionici su izrađivali magnete od smjese dobivene mljevenjem ljuštura dagnji i kamenica. “Zašto su nam važni podvodni roboti i kako ih možemo koristiti za čišćenje mora?” “Što se događa kad se mijenjaju životni uvjeti u moru i kako porast temperature mora i zakiseljavanje utječu na njegove stanovnike, kopno i ljude?” “Kako se upravlja brodom i kako rade brodski motori?” samo su neka od pitanja za čijim su odgovorima tragali istraživači sa Sveučilišta u Dubrovniku i njihovi pomagači raznih uzrasta. Na EU kutku predstavljena su 23 projekta financirana iz EU sredstava na kojima je Sveučilište u Dubrovniku nositelj ili partner. Ovogodišnju Europsku noć istraživača u Dubrovniku posjetilo je više od 400 posjetitelja, a dojmovi su kao i na prethodnoj bili odlični.

ZADAR

Ove je godine Noć istraživača izašla na zadarske trgove i ulice. Najveselije i najprometnije bilo je na Trgu pet bunara, Trgu Petra Zoranića i Poljani Šime Budinića, koji su bili pretvoreni u učionicu i laboratorij na otvorenom. Za mlade i one starije pripremljeno je mnogo zanimljivih eksperimenata, igara, radionica, kvizova, natjecanja i brojnih drugih aktivnosti. Učenici osnovnih i srednjih škola prikazali su zanimljiva mjerenja, kemijske pokuse, matematičke formule, alternativne izvore energije, izazove koje nose klimatske promjene. Na Poljani Šime Budinića bio je postavljen Park znanosti, u kojem su djeca kroz igru mogla sudjelovati u eksperimentima s osnovnim fizikalnim zakonima o gibanju tijela ili svojstvima zvuka. Bilo je živo i u nekadašnjoj Tehničkoj školi, gdje se uz pomoć mikroskopa i druge laboratorijske opreme moglo analizirati vodu, tlo, razmatrati ekološke izazove budućnosti ili se upoznavati s bogatom baštinom zadarskih glagoljaša. U Kazalištu lutaka izvedena je predstava “Mali puž”, u Pomorskoj školi radionice za djecu, a veliki interes vladao je za istraživanje Zadarskim kanalom u polupodmornici, koja je zainteresirane posjetitelje ukrćavala na rivi ispred Sveučilišta. Sve je zaokruženo besplatnim posjetima gradskim muzejima, koji su podržali akciju.

SPLIT

Više od 5000 posjetitelja imalo je priliku poslati istraživača na jedan dan i to na više od 40 postaja na Prokurativama, Francuskoj alijansi i Pravnom fakultetu. Uz organizatora manifestacije, Sveučilište u Splitu, vrijedni istraživači Mediteranskog instituta za istraživanje života, Instituta za oceanografiju i ribarstvo te Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša, pokazali su okupljenima najnovija otkrića na zabavan način. Između ostalog, posjetitelji su se i sami okušali u interaktivnim pokusima i radionicama na temu forenzike i otkrivanja, vizualizacije i dokumentiranja otisaka. Mogli su naučiti i kako trenutačno zamrznuti vodu, izraditi nevidljivu tintu, natjecati se u svladavanju motoričkih zadataka i upoznati se s procesom desalinizacije.

Znanstvenici su u opuštenom razgovoru uz kavu na pozornici govorili okupljenima što ih je privuklo svijetu znanosti i pobliže objasnili ideje koje razvijaju unutar svojih projekata. Podijeljeno je tisuću zahvalnica djeci za uspješno obavljanje pokusa i sudjelovanje u kvizovima znanja, a svi su uživali u fotografiranju u okviru “Ja istražujem”. Za one najmlađe bio je organiziran kutak na kojem su na “Ja istražujem” majicama mogli nacrtati što za njih predstavlja

istraživanje. Uz splitske partnere projekta Blueconnect, radionicu su održale i predstavnice Pomorske srednje škole u Splitu i bosanskohercegovačkog ogranka MCAA Western Balkans. Za sedam predavanja poznatih znanstvenika s temama poput “Održivog planiranja morskih resursa” ili “Istražujemo svijet eteričnih ulja Mediterana”, u Francuskoj alijansi tražilo se mjesto više. Na Pravnom fakultetu posjetitelji su mogli sudjelovati u debati i naučiti više o pravnim pitanjima iz svakodnevnog života.

Na EU kutku, smještenom na glavnoj pozornici, predstavljeni su projekti financirani iz EU sredstava, među kojima i SEA-EU alijansa u kojem je Sveučilište u Splitu partner. Na videozidu smo imali priliku uživo se uključiti u Noć istraživača na sveučilištu u Kielu. Vladao je i interes brojnih turista za manifestacijom, koji su aktivno sudjelovali u radionicama i raspićivali se o temama vezanim uz more i mediteranske kulture. Djeca su sudjelujući u brojnim kvizovima imala priliku osvojiti darove koje su osigurali sponzori: Tinker labs, Zajednica tehničke kulture, Udruga Innovatic, Centar znanja, City Centre One, Escape room, Cineplex i Kino Karaman.

Na temelju odluka Fakultetskog vijeća Klasa: 112-01/23-01/003 Ur. broj: 2181-206-3-3-23-003 od 18. listopada 2023. godine i Klasa: 112-01/23-01/058 Ur. broj: 2181-206-3-3-23-005 od 18. listopada 2023. godine.

SVEUČILIŠTE U SPLITU, FAKULTET ELEKTROTEHNIKE, STROJARSTVA I BRODOGRADNJE,
raspisuje
NATJEČAJ
za izbor

1. jednog nastavnika na znanstveno-nastavno radno mjesto docent za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika;
 2. jednog suradnika na suradničkom radnom mjestu asistent za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje fizika na određeno vrijeme.
- Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, www.fesb.unist.hr.

KLASA: 112-03/23-01/00001
URBROJ: 2181-203-01-01-23-0001
Split, 20. listopada 2023. god.

Temeljem odluke Fakultetskog vijeća sa Prve redovite sjednice od 12. listopada 2023.

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U SPLITU
raspisuje
NATJEČAJ

- jednog izvršitelja na suradničko radno mjesto I. vrste – asistent u znanstvenom području Humanističke znanosti, znanstvenom polju Filozofija, znanstvenoj grani povijest filozofije pri Katedri filozofije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu na određeno vrijeme u punom radnom vremenu.

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Katoličkog bogoslovnog fakulteta, Sveučilišta u Splitu, <https://www.kbf.unist.hr>.

SVEUČILIŠTE U SPLITU FILOZOFSKI FAKULTET
raspisuje
NATJEČAJ
za drugi ciklus upisa polaznika u program cjeloživotnog učenja
PROGRAM STJECANJA PEDAGOŠKIH KOMPETENCIJA STRUKOVNIH UČITELJA I SURADNIKA U NASTAVI
(Program PPDMS)

Program PPDMS je namijenjen osobama koje žele biti strukovni učitelji i suradnici u nastavi, a koje su sukladno odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i Zakona o strukovnom obrazovanju, osim pedagoških kompetencija, stekle ostale uvjete za zapošljavanje u ustanovama za strukovno obrazovanje.

Naknada u iznosu od 796,34 eura uplaćuje se jednokratno prilikom upisa ili najviše u dvije jednake rate od kojih se jedna plaća prilikom upisa, a druga najkasnije do početka sljedećeg semestra.

Natječaj je otvoren do 2. studenog 2023. godine.

Filozofski fakultet u Splitu, u slučaju poslovne neopravdanosti, zadržava pravo donošenja odluke o neorganiziranju Programa PPDMS, o čemu će prijavljeni biti pravodobno obaviješteni.

Cjeloviti tekst ovog natječaja i detaljnije informacije objavljene su na mrežnim stranicama Filozofskog fakulteta u Splitu <https://www.ffst.unist.hr>

Klasa: 112-07/23-01/01
Urbroj: 2181-193-111-56

Na temelju odluke Stručnog vijeća donijete na 32. sjednici održanoj 17. listopada 2023. godine, Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu raspisuje
NATJEČAJ
I RASPIŠUJE SE JAVNI NATJEČAJ ZA:
- zapošljavanje jednog izvršitelja (m/ž) na slobodno nastavno radno mjesto I. vrste – predavač, za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Strojstvo, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu. Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišnog odjela za stručne studije u Splitu, www.oss.unist.hr

Sveučilište u Zagrebu Fakultet elektrotehnike i računarstva
Unska 3, 10000 Zagreb
raspisuje
NATJEČAJ
za upis studenata na sveučilišni specijalistički studij
INFORMACIJSKA SIGURNOST
za stjecanje akademskog naziva specijalist/ica informacijske sigurnosti (1 godina, 60 ECTS bodova) u akademskoj godini 2023./2024.

Sveučilišni specijalistički studij može upisati osoba koja je završila sveučilišni diplomski studij iz računarstva, informatike ili srodnih informacijskih ili tehničkih grana kojim se ukupno s prethodnim sveučilišnim obrazovanjem stječe najmanje 300 ECTS bodova ili osoba koja je završila srodan četverogodišnji sveučilišni dodiplomski studij ili osoba koja je završila drugi sveučilišni dodiplomski ili diplomski studij uz radno iskustvo na području informacijske i komunikacijske tehnologije. Potrebno je znanje engleskog jezika.

Broj slobodnih mjesta: 20 ukupno.

Školarina iznosi 4.645,30 EUR (35.000,00 HRK), a plaća se u dvije (2) rate u iznosu od 2.322,65 EUR (17.500,00 HRK) pri upisu u prvi i drugi semestar.

Prijave na natječaj šalju se poštom na adresu Fakulteta elektrotehnike i računarstva, Unska 3, Zagreb u razdoblju do zaključno 17. studenoga 2023. godine.

Odabir polaznika uključuje razgovor (intervju) tijekom kojeg se utvrđuje područje specijalističkog rada. Intervju će se održati u razdoblju od 20. do 24. studenoga 2023. godine. O terminu održavanja pojedinačnih razgovora pristupnici će dobiti obavijest elektroničkom poštom.

Nastava započinje u siječnju 2024. godine.

Dodatne informacije o studiju dostupne su na mrežnim stranicama studija: <http://www.fer.unizg.hr/infosig>.

Prijavni obrazac dostupan je na adresi: https://www.fer.unizg.hr/studiji/specijalisticki_studiji/is/obrasci_i_upute.

Dodatna pitanja mogu se uputiti na tel. (01) 6129 920 ili adresu e-pošte specijalisticki.studij@fer.hr.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
PRIRODOSLOVNO MATEMATIČKI FAKULTET
raspisuje
NATJEČAJ

1. za izbor jednog nastavnika na znanstveno-nastavno radno mjesto docenta, za znanstveno područje prirodnih znanosti, znanstveno polje matematika, na određeno vrijeme na 20 posto od punog radnog vremena, do povratka privremeno nenazočne zaposlenice.
 2. za izbor jednog suradnika na radno mjesto višeg asistenta za znanstveno područje prirodnih znanosti, znanstveno polje geofizika, na određeno vrijeme do 30. kolovoza 2025., za rad na projektu Europskog istraživačkog vijeća SHEXtreme - Estimating contribution of sub-hourly sea level oscillations to overall sea level extremes in changing climate
 3. za izbor jednog suradnika na radno mjesto višeg asistenta, za znanstveno područje tehničkih znanosti, znanstveno polje računarstvo za rad na projektu Hrvatske zaklade za znanost UIP-2019-04-1737 Proširenje osjetilnosti senzora u laboratoriju za obradbu i analizu podataka iz okoline (SSA@EDAL), na određeno vrijeme do završetka trajanja projekta.
 4. za izbor jednog doktoranda u suradničko zvanje i radno mjesto asistenta za znanstveno područje tehničkih znanosti, znanstveno polje računarstvo, za rad na projektu Hrvatske zaklade za znanost UIP-2019-04-1737 Proširenje osjetilnosti senzora u laboratoriju za obradbu i analizu podataka iz okoline (SSA@EDAL) i Odjelu za informatiku, na određeno vrijeme
- Cjelovit tekst natječaja sa svim informacijama o uvjetima natječaja i načinu prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu <https://www.pmfst.unist.hr/javni-natjecaji/>
- Prijave se dostavljaju se u elektroničkom obliku u roku od 30 dana od objave natječaja u Narodnim novinama, na adresu elektroničke pošte natjecaj-posao@pmfst.hr. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati niti će se podnositelji nepotpunih prijava pozivati na dopunu prijave. O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

STUDENSKI STANDARD

Humanitarno srce splitskih studenata učinilo je restoran 'Kampus' oazom zabave i dobrote

Tražila se karta više, a brojna su se poznata lica s hrvatske estrade okupila kako bi se prikupila financijska sredstva za kupnju medicinskih pomagala devetogodišnjim blizancima koji boluju od cerebralne paralize

Piše: **MATEJ SUNARA**

Za humanitarnu brucosijsku održanu u restoranu "Kampus" i ove se godine tražilo mjesto više. Brojna su se poznata lica s hrvatske estrade okupila kako bi se prikupila financijska sredstva za kupnju medicinskih pomagala devetogodišnjim blizancima koji boluju od cerebralne paralize. Riječ je o odijelima Exopulse Molli, koja pomažu smanjenju spastičnosti i boli. Tako su pred krcatim restoranom redom nastupili Grupa Best, Taxi bend, Giuliano, Jole, Petar Dragojević i DJ Nick. Cijeli je događaj organiziran od strane Studentskog katoličkog centra u Splitu (SKAC_St) i Studentskog centra Split, a ova je brucosijska bila i najavni događaj najvećeg volonterskog projekta mladih u Hrvatskoj "72 sata bez kompromisa".

- Već je prošle godine humanitarna brucosijska nadmašila naša očekivanja, a

ove je godine cijeli događaj na još većoj razini. Jako smo zahvalni Studentskom centru u Splitu što su prepoznali naš rad i što su nam otvorili svoja vrata i što ova prča raste iz godine u godinu. Hvala svim studentima koji su donirali za ovu akciju i svim izvođačima koji su se odazvali – govori Doris Nazor, voditeljica Volonterskog centra mladih SKAC_St. Zahvaljujući velikom odazivu mladih, već je polovicom večeri prikupljeno potrebnih 14.000 eura za odijela Exopulse Molli.

- Samo jedna riječ: Vrhunski! – dobacio nam je Petar Dragojević nakon svog nastupa. – Važno je da i mi izvođači i studenti pomognemo na bilo koji način. Vrhunska zabava, vrhunska organizacija, ma sve je na vrhunskom nivou. Ne mogu vjerovati da je ovaj prostor tijekom dana menza – zaključio je Petar koji se ovoj akciji odazvao i prošle godine. A s njime se slaže i Marino Jakobić, frontmen Grupe Best, koji su također nastupali i prošle godine. – Kampus je

ne 3 u 1, on je 100 u 1. Definitivno najbolji prostor u Splitu. Nama je bilo fenomenalno i mogao bih svaki dan ovako – dodao je. I uistinu je restoran "Kampus" zračio dobrotom i veseljem te večeri. Studenti su uživali u šest sati vrhunske zabave. A ovakve su humanitarne prilike nezamislive bez Taxi benda. Već sedmu godinu volontiraju na pozornici uoči početka inicijative "72 sata bez kompromisa".

Dobra djela

- Uvijek je lijepo odazvati se na ovakve akcije. Atmosfera je odlična. Mi smo dali sve od sebe i nadam se da nam ovo neće biti zadnja godina. Glupo je stati na sedmici. Barem da zaokružimo to na 10 – rekao je Mladen Akrap, frontmen Taxi benda. Taxi bend je te večeri izveo samostalno set pjesama, ali su uspješno pratili i Jolu i Giuliana.

- Puno je loših stvari u svijetu da bismo to olako pustili. Treba činiti dobra djela svaki dan i u svakoj prilici. Ovo

“

Uvijek je lijepo odazvati se na ovakve akcije. U odličnoj atmosferi dali smo sve od sebe i nadam se da nam ovo neće biti zadnja godina. Glupo je stati na sedmici, barem da zaokružimo to na 10 – rekao je Mladen Akrap, frontmen Taxi benda

je jedan od tih dana kad sam ponosan na grad Split, na sve ljude i izvođače koji su došli večeras, a pogotovo na organizatore koji su imali dovoljno volje to provesti u djelo – govori nam emotivni Giuliano.

A Joško Čagalj Jole je oče-kivano napravio vrhunsku feštu u restoranu. Od početka do kraja njegova polusatnog nastupa publika je uglas pjevala i plesala na njegove hitove. – Ja sam možda dao neki svoj obol, ali vi organi-

zatori i volonteri ste mene ispunili i na tome vam hvala. Ljubav mene i studenata traje već godinama, a mi Hrvati smo poznati kao narod koji će uvijek pomoći kad treba. Zovite me kad god možete i ja ću se uvijek odazvati – zaklju-

čio je Jole, kojeg smo jedva za kratku izjavu oteli studentima koji su u redu čekali za fotografiranje.

Ovogodišnja je brucosi-jada opravdala očekivanja i studentima od srca želimo da u istom veselom i dobrom ritmu nastave koraćanje kroz ovu akademsku godinu. Iako je već prikupljen potreban novac za odijela Exopul-se Molli, humanitarna akcija se nastavlja. Do 9. studenoga svoje donacije možete uplatiti na humanitarni račun HR3924840081502029806, a prikupljena će se sredstva namijeniti za mobilni lift i elektromotore za invalidska kolica ukupne vrijednosti 8.455,55 €, koji će dodatno olakšati svakodnevicu devetogodišnjim blizancima i njihovoj obitelji.

STUDENTSKI STANDARD

Studenti u Kopilici dobili restoran kakav zaslužuju

Restoran se smjestio u 300 metara četvornih sa 120 sjedećih mjesta, a vrijednost je investicije nešto manja od 800 tisuća eura

Piše: **MATEJ SUNARA**

Studenti Sveučilišnog odjela za stručne studije Sveučilišta u Splitu u Kopilici na najljepši su način otvorili novu akademsku godinu. Od listopada jedu u novom restoranu studentske prehrane, prvom takvom u prostorima svog fakulteta. Stručni studiji sve su privlačniji studentima i njih 2200 svakodnevno pohodi zgradu studija u Kopilici, a kvalitetu obrazovanja mora pratiti i kvaliteta studentskog standarda. Dislociranost ovih studija od Kampusa otežavala je studentima korištenje usluge studentske prehrane pa je ovaj potez izgradnje restorana bio logičan i nužan.

Restoran se smjestio u 300 metara četvornih sa 120 sjedećih mjesta, a vrijednost je investicije nešto manja od 800 tisuća eura. Studentski centar u Splitu prepustio je studentima da u nagradnom natječaju odaberu njegovo ime i odluka je pala na S.O.S. U obrazloženju odabira piše da se naziv novog studentskog restorana "idealno uklapa u situacije iz studentskog života u kojima ti hitno treba kava u pauzama od predavanja ili jednostavno moraš nešto pregristi jer su te predavanja izmorila – S.O.S. stiže u pomoć!".

MEĐUNARODNA SURADNJA AGRONOMSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Posjet Indiji kao nastavak uspješne suradnje

Suradnja s Republikom Indijom započela je 2022. kada je Agronomski fakultet posjetilo petnaestak studenata iz područja agronomije raznih sveučilišta iz savezne države Assam. S indijskim kolegama zagrebački će znanstvenici surađivati u području održive poljoprivrede i obnovljivih izvora energije

Piše: **BRANKO NAĐ**

Djelatnici Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – dekan prof. dr. sc. Ivica Kisić, prodekanica za međunarodnu i međuinstitucijsku suradnju izv. prof. dr. sc. Kristina Kljak te prodekanica za znanost i infrastrukturu prof. dr. sc. Klaudija Carović-Stanko – posjetili su Republiku Indiju.

Točnije, saveznu državu Uttar Pradesh gdje su održali sastanak s nekoliko visokoškolskih institucija iz područja biotehničkih znanosti te dogovorili suradnju s njima. Uttar Pradesh je država u sjevernoj Indiji. S više od 241 milijuna stanovnika, to je najnaseljenija država u Indiji, kao i najmnogoljudnija državna jedinica na svijetu. Organizator ovog posjeta bio je veleposlanik Republike Indije u Republici Hrvatskoj, Nj.E. Raj Kumar Srivastava.

– Suradnja s Republikom Indijom započela je 2022. godine kada je Agronomski fakultet posjetilo petnaestak studenata prijediplomskih i diplomskih studija iz područja agronomije raznih sveučilišta iz Savezne države Assam u sklopu programa "Overseas Internship". Priprema za dolazak studenata je bila izazovna, ali je rezultat bilo iznimno uspješno. Studenti su sudjelovali u radu u laboratorijima, posjetili su naša pokušališta te sudjelovali u terenskoj nastavi s našim studentima – rekao je za Universitas dekan **Ivica Kisić**.

Veća mobilnost studenata i profesora

Da bi dočarao koliko su tim prvim posjetom indijski studenti bili zadovoljni, dekan Kisić navodi jednu zanimljivost. Na zahtjev samih gostiju, oni su zadnji dan boravka u Hrvatskoj organizirali Dan Indije za zaposlenike Agronomskog fakulteta na kojem su prikazali svoje tradicionalne plesove i pjesme koje su izveli u njihovim tradicionalnim nošnjama.

Tijekom nedavnog posjeta Indiji, uprava zagrebačke Agronomije ostvarila je kontakte sa sveučilištima Chandra Shekhar Azad University of Agriculture and Technology iz Kanpura, Acharya Narendra Deva University of Agriculture and Technology iz Ayodhye, Bundelkhand University iz Jhansia i Sardar

Indijski studenti tijekom posjeta zagrebačkoj Agronomiji

Ivica Kisić

Kristina Kljak

Klaudija Carović-Stanko

Vallabhbhai Patel University of Agriculture and Technology iz Meeruta.

Ono što će delegaciji Agronomskog fakulteta ostati u sjećanju je neplanirani prijem kod ministra poljoprivrede savezne države Uttar Pradesh, gospodina Sri Surya Pratap Shahi te razgovori s njim i njegovim suradnicima na temu potencijalne znanstvene i stručne suradnje u području poljoprivrede i srodnih znanosti.

– Uz svesrdnu podršku veleposlanika Indije u Hrvatskoj Nj.E. Raja Kumara Srivastave, suradnja dviju država je iz pojedinačne prerasla u institucionaliziranu te su ostvareni kontakti s rektorima nekoliko indijskih sveučilišta, ministrima i neprofitnim organizacijama. Ovakav vid suradnje iznimno je važan za Agronomski fakultet jer omogućuje veću vidljivost i dodatne mogućnosti razvoja Fakulteta, zaposlenika i studenata

kroz razmjenu iskustava na znanstveno-istraživačkim područjima. Naravno, povećan je interes za angažmanom na projektima, te povećanu mobilnost studenata i znanstvenika – ustvrdila je prodekanica **Kristina Kljak**.

Do kraja godine, Sveučilište u Zagrebu ima namjeru potpisati sporazum o suradnji s navedenim institucijama na temu razmjene studenata, odnosno prijave zajedničkih znanstvenih projekata. Drugi dio posjeta bio je nastavak višegodišnje suradnje Agronomskog fakulteta sa saveznom državom Assam koja se nalazi u sjeveroistočnoj Indiji, južno od istočne Himalaje uz doline rijeka Brahmaputra i Barak. Assam je poznat po čaju i svili, a prvi su počeli s crpljenjem ugljikovodika u ovom dijelu Azije. Relativno je manja savezna država i broji oko 27 milijuna stanovnika.

Budući da je u okviru 58. hrvatskog i 18. međunarod-

Sudionici okruglog stola s više sveučilišta iz savezne države Uttar Pradesh

nog simpozija agronoma, održanog u Dubrovniku u veljači ove godine, bio održan prvi dio samita o obnovljivim izvorima energije, u Guwahatiju

Posjet Poljoprivrednom istraživačkom centru u Jodhpuru

je od 22. do 24. srpnja održan drugi dio ovog samita – INSO-RE 2023, India Chapter.

S Agronomskog fakulteta na konferenciji su sudje-

lovali, osim prethodno navedenih, i prodekan za posloводство i investicije prof. dr. sc. Milan Poljak te profesori: prof. dr. sc. Neven Voća, prof.

Posjet plantaži čaja

dr. sc. Marko Petek i izv. prof. dr. sc. Igor Bogunović.

– Navedena je suradnja dala dodatnu vidljivost samom događaju s obzirom na to da se raspravljalo o danas iznimno važnim temama.

Rasprave su se nastavile i u srpnju u Indiji gdje smo imali prilike sudjelovati na indijskom poglavlju samita i dobiti uvid u stajališta indijskih znanstvenika i poduzetnika o održivoj poljoprivredi i obnovljivim izvorima energije – objasnila je prodekanica **Klaudija Carović-Stanko**.

Održiva poljoprivreda i očuvanje planeta

Glavni organizator ovog dijela posjeta Indiji bio je gospodin Prakash Singh, direktor NERERL-a (North East Renewable Energy Research Lab) iz Jorhata, a važni su bili i doprinosi dr. sc. Arupa Misre (Pollution Control Bord, Assam), prof. Pinakeswar Mahante (Na-

tional Institute of Technology, Arunachal Pradesh) i prof. V. Prakasha (Council of Scientific and Industrial Research (CSIR), India) te industrijskih predstavnika iz područja obnovljivih izvora.

Assam je jedno od najbogatijih područja bioraznolikosti na svijetu i sastoji se od tropskih kišnih šuma, listopadnih šuma, riječnih travnjaka i brojnih močvarnih ekosustava koji su danas zaštićeni kao nacionalni parkovi i zaštićene parkovne šume.

U ljepotu ovoga kraja članovi delegacije Agronomskog fakulteta su se uvjerili tijekom dvodnevne znanstveno-stručne ekskurzije.

Djelatnici Agronomskog fakulteta uvjereni su da je ovo prvi korak u suradnji sa znanstvenim institucijama iz savezne države Uttar Pradesh, kao i uspješan nastavak dosadašnje suradnje sa saveznom državom Assam.

Kod rektora uoči odlaska u Kinu

SVEUČILIŠNA NOGOMETNA REPREZENTACIJA DAT ĆE SVE OD SEBE NA SVJETSKOM KUPU

SPLIĆANI IDU u Kinu po medalju!

Nogometna ekipa Sveučilišta u Splitu jedna je od najuspješnijih ekipa u Hrvatskoj. Osvojili su šest puta prvo mjesto u posljednjih sedam godina na državnom sveučilišnom natjecanju Unisport HR. Bili su prvaci Europe 2018. godine u portugalskoj Coimabri, a već su jednom sudjelovali na svjetskom kupu održanom 2019. u Kini

Piše: **LUCIJA VUJNOVIĆ**

Rektor Sveučilišta u Splitu prof. **Dragan Ljutić** primio je sveučilišnu nogometnu reprezentaciju, koja putuje na FISU Svjetski sveučilišni nogometni kup. S njima su bili **Ante Rađa**, voditelj ekipe, izbornik **Marko Erceg** te **Magdalena Ramljak**, stručna suradnica za organizaciju natjecanja i rekreaciju studenata pri sveučilišnom odjelu Studentski standard i sport.

Natjecanje će se održavati od 21. do 31. listopada u kineskom Jinjangu, a na put u Kinu ide 18 studenata Sveučilišta. S njima u pratnji bit će prorektor prof. **Nikola Koceić-Bilan**, izbornik Marko Erceg i fizioterapeut **Ivan Burazin**.

Momčad čine: **Toni Frano- lić** (KIF), **Ante Drzak** (KIF), **Mario Labrović** (SOSS), **Roko Kujundžić** (PMF), **Karlo Udo- vičić** (KIF), **Jakov Vrdoljak** (KIF), **Stipe Kurir** (FESB), **Zvonimir Suman** (KIF), **Ja- kov Protić** (PRAVST), **Petar Duran** (KIF), **Roko Kokan** (KIF), **Toni Klarić-Kukuz** (EFST), **Luka Pažanin** (KIF), **Marin Budimir** (KIF), **Roko Mikačić** (SOSS), **Stipe Vla- dušić** (POMF), **Josip Glavo- vić** (KIF), **Tomislav Pranjic** (KIF).

Brojne medalje

Inače, nogometna ekipa Sveučilišta u Splitu jedna je od najuspješnijih ekipa u Hr- vatskoj. Osvojili su šest pu- ta prvo mjesto u posljednjih sedam godina na državnom

sveučilišnom natjecanju Uni- sport HR. Bili su prvaci Euro- pe 2018. godine u portugalskoj Coimabri, te su već jednom su- djelovali na svjetskom kupu održanom 2019. godine u Kini.

Rektor Ljutić zahvalio je svim igračima, vrijednim studentima na njihovu trudu i radu te dosad postignutim uspjesima, kojima promovi- raju Sveučilište, te im je zaže- lio dobar plasman u Kini.

– Zadovoljstvo nam je što kao nogometna reprezentaci- ja možemo predstavljati naše Sveučilište u Kini. Ekipa je u dobroj formi. Nadamo se da će nam to uvelike pomoći da svi skupa iznesemo veliki broj utakmica u kratkom vreme- nu. Dakle, bit će velika ener- getska potrošnja i svaki igrač će biti jako bitan – istaknuo je

Tomislav Pranjic, student Ki- neziološkog fakulteta.

– Nakon prolaska skupine sve je moguće. Teško je obe- čati da se iz Kine vraćamo s medaljom, ali svakako obe- čavamo neizmjernu borbu za pobjede i veliki trud – poručio je Pranjic, istaknuvši kako će iz Kine sigurno ponijeti i ne- zaboravne uspomene koje će obilježiti njihove studentske dane.

Prvo natjecanje

Josip Glavović, student KIF-a, proglašen je najboljim igračem na Unisport HR Fi- nalsu 2022. godine.

– Ima puno utakmica pa će- mo dobro morati rasporediti snagu. Nadamo se prolasku grupe dok se uigramo, pa da u nokaut-fazu uđemo na naj- višoj razini i uz malo sreće ostvarimo rezultat i uzmemo medalju – poručio je.

Svoj ponos izrazio je i iz- bornik Erceg.

– Pomladujemo reprezen- taciju, te je ovo nekim mom- cima prvo veliko natjecanje, iako je većina njih bila dio ekipe koja se ove godine oki- tala naslovom državnih prva- ka na Finalsima u Poreču te tako izborili nastup na Eu- ru 2024. u Mađarskoj. Ovim putem još jednom zahvalju- jem Splitskom sveučilišnom sportskom savezu i Sveučili- štu na dugogodišnjoj suradnji i podršci – poručuje.

Slavlje pobjednika

SLUŽBENI POČETAK

UniSport Open označio početak nove sezone!

Prezadnja subota listopada bila je rezervirana za dugoočekivani, spektakularni događaj koji je označio početak nove sezone sveučilišnog sporta. Naravno, riječ je o UniSport Openu. Sveučilišna sportska zajednica dočekala je entuzijastične studente u srcu Kampusu. Njihovu ambiciju i vruću želju za studentskim sportom nije uspjela zaustaviti ni kiša koja je toga dana okupala splitske ulice. Kampus je bio življi nego inače, a atmosfera jedinstvena, natjecateljska i navijačka istovremeno. Grupna natjecanja održana su u cageballu 3 vs 3 i košarci 3 x 3, dok je održano i individualno fitness natjecanje UniFit.

Kako bismo svima osigurali nezaboravan početak akademske godine, brže i lakše upoznavanje, studentice i studenti natjecatelji nisu morali biti s istih sastavnica Sveučilišta. Svjedočili smo izazovnim dvobojima ispunjenima čvrstim duelima, brzinom, izdržljivošću i spretnošću. Početak nove natjecateljske sezone na splitskom Kampusu, kao i kalendar sveučilišnih sportskih natjecanja, uni- jeli su jednu novu energiju među studentsku populaciju splitskog Sveučilišta.

Tako je UniSport Open u širokom spektru događanja na našim fakultetima, odlična uvertira epicentru zbi-

Kampus je bio življi nego inače, a atmosfera jedinstvena, natjecateljska i navijačka istovremeno. Grupna natjecanja održana su u cageballu 3 vs 3 i košarci 3 x 3, dok je održano i individualno fitness natjecanje UniFit

vanja u najljepšem gradu na svijetu. Potvrđuju to i prve medalje koje su na Kampusu zasjale oko vrata najboljih natjecateljskih i natjecatelja. UniFit pobjednici su Lea Uskok i Marko Glibota. Prvo mjesto u cageballu odnijela je momčad

“Neradnici” u sastavu: Marijan Tunjić, Josip Miličević, David Bošnjak i Luka Tešija. Ekipe “Postura” je pak, bila najuspješnija u košarci 3 x 3: Marco Čosić, Lovre Mršić, Ivan Vitaljić i Niko Buntić. Kad sve zbrojimo, bolja

KALENDAR UNISPORT ST NATJECANJA	
STUDENI	UniSport Open / Vaterpolo / Stolni tenis
PROSINAC	Studentske sportske subote / Rukomet / E-sport
SIJEČANJ	Odbojka / Badminton
OŽUJAK	Futsal liga / Košarkaška liga
TRAVANJ	Kros / Šah / E-sport
SVIBANJ	Veslanje / Sportsko penjanje / Tenis
LIPANJ	Odbojka na pijesku / Beach Open

uvertira sveučilišnim sportskim ogledima, od UniSport Opena ne postoji. Tome svjedoči brojno okupljanje, gromoglasni pljesak i ovacije, koji su samo dio bogatog kolaža početka studentskih natje-

canja. Otvorili smo novo poglavlje u sportskoj povijesti splitskog Sveučilišta i uspješno započeli novu sezonu. Naši akademski građani s nestrpljenjem očekuju početak natjecanja koja će nas dodatno povezati i obogatiti.

Ekološka akcija na Điti

U sklopu dobro poznatog, priznatog i popularnog studentskog projekta “Đita” na koji smo iznimno ponosni, u listopadu je organizirana akcija čišćenja plaže u uvali Vodena na Zlarinu. U hvalevrijednom događaju koji je ponovno potvrdio krilaticu “kad se male ruke slože, sve se može”, sudjelovalo je 50-ak studenata s nekoliko hrvatskih Sveučilišta. Mlada i nasmijana studentska lica tako su dio svog vremena odvojila za društvenu dobrobit, još jednom pokazavši da nas zajedništvo čini boljim i odgovornim građanima. Ova akcija organizirana je u suradnji s Turističkom zajednicom Zlarin i Mjesnim odborom Zlarin koji su omogućili zaštitnu opremu i odvoz prikupljenog otpada. Podsjećamo, “Đita” je projekt nastao na splitskom Sveučilištu, a cilj mu je vratiti “našu dicu” moru. Za realizaciju projekta zaslužni su svestrani i marljivi članovi Akademskog jedriličarskog kluba Universitas Split, pod event menadžment koordinacijom Splitskog sveučilišnog sportskog saveza.

KREATIVNA RADIONICA UNISPORT ST

Uzbudljiva nova sveučilišna sportska sezona na vidiku!

Nakon ljetnih sveučilišnih sportskih natjecanja, nakon najljepših suvenira koje su u obliku medalja u grad podno Marjana donijele studentice i studenti s raznih sastavnica splitskog Sveučilišta, vrijeme je za novu akademsku sportsku godinu, odnosno za sezonu 2023./24. I ove godine, kalendar sportskih natjecanja i programa nudi zavidan broj sportova i aktivnosti za sve studentice i studente Sveučilišta u Splitu.

Nadolazeća akademska sportska sezona započela je s prestižnim UniSport Openom, spektakularnim događajem koji okuplja tri sporta na jednom mjestu. Riječ je o grupnim natjecanjima cageball 3 vs 3 i košarka 3 x 3, odnosno individualnom fitness natjecanju UniFit. Već tradicionalno, Kampus je prihvatio ulogu kulise jednog od najljepših sportskih prizora u Hrvatskoj. Natjecateljskog duha, nadmetanja, borbe, atraktivnih trenutaka, osmijeha i simpatija nije nedostajalo.

Tako je UniSport Open u

Osim sportskih nadmetanja, očekuju vas i izleti, razne radionice, iznenađenja i brojne aktivnosti koje čine akademsku sezonu ne samo sportskim, već i društvenim vrhuncem

širokom spektru događanja na splitskom Sveučilištu, odlična uvertira epicentru zbi- vanja u najljepšem gradu na svijetu. Bez obzira jeste li ljubitelj nogometa, košarke, rekreacije, fitnessa, plesa ili

pak šaha, za vas imamo baš sve. Očekuju vas i izleti, razne radionice, iznenađenja i brojne aktivnosti koje čine akademsku sezonu ne samo sportskim, već i društvenim vrhuncem. Uz fantastična

druženja, nova poznanstva te mogućnost sudjelovanja na međunarodnim natjecanjima diljem Europe i svijeta, sve naše studentice i studente očekuju i vrijedne nagrade. Kad tome dodamo nezaborav-

ne uspomene koje vam ostaju za cijeli život kao podsjetnik na najljepše studentsko doba, jasno je da nema dvoumice jer sve misli i koraci vode prema UniSport programima i aktivnostima. Da svaki student

na splitskom Sveučilištu nosi osmijeh na licu kao zaštitni znak, u kreativnoj radionici UniSport ST tima, nema preda- ha. Vrijedna i radišna bića uz nesebičnu pomoć divnih volontera iz minute u minutu razvijaju nove ideje za cjelokupnu studentsku javnost. Želeći uvijek biti još bolji, i dalje nastavljamo pisati jedinstvene, uspjehom i emocijama natopljene stranice raskošne knjige splitskog sveučilišnog sporta.

UNISPORT ST

PANEL-RASPRAVA NA EKONOMSKOM FAKULTETU U SPLITU

'Turizam kakav želimo: Obrazovanje kao temelj konkurentnosti i održivosti turizma u RH'

Panel-rasprava je na jednome mjestu okupila stručnjake iz akademskog, Vladina i industrijskog sektora kako bi zajedno istražili ulogu obrazovanja u oblikovanju uspješne i održive budućnosti turizma u Hrvatskoj

PIŠE PROF. JASNA PUIZINA

U povodu svjetskog dana turizma na Ekonomskom fakultetu održana je panel-rasprava "Turizam kakav želimo: Obrazovanje kao temelj konkurentnosti i održivosti turizma u RH". Ekonomski fakultet u Splitu, kao najstarija institucija za istraživanje visokoškolskog obrazovanja u turizmu u regiji predvodnik je znanstvenih i stručnih analiza turizma na širem regionalnom po-

dručju. U svom radu, Katedra za turizam i gospodarstvo djeluje i razvija suradnju sa svim dionicima turističkog sektora, javnim, poslovnim i civilnim. Kroz organiziranu praksu, programe stipendiranja studenata, društveno korisne studentske projekte i gostovanja u nastavi, kao i posjete turističkim subjektima, studentima se omogućuju čvrsti temelji za izlazak na tržište rada i profesionalni razvoj.

Panel-rasprava je na jednome mjestu okupila stručnjake iz akademskog, Vladina i industrijskog sektora kako bi zajedno istražili ulogu obrazovanja u oblikovanju uspješne i održive budućnosti turizma u Hrvatskoj. Kao panelisti su sudjelovali Igor Leben (voditelj ljudskih resursa u hotelu "Le Meridien Lav"), Slavko Štefić (ravnatelj Uprave za održivi razvoj i konkurentnost turističke destinacije pri Ministarstvu turizma i sporta), Jelena Tabak (predsjednica Udruženja ugostiteljskih djelatnosti

HGK-a), Ivana Pavlič (Odjel za ekonomiju i poslovnu ekonomiju pri Sveučilištu u Dubrovniku), Ljudevit Pranić (Ekonomski fakultet, Sveučilište u Splitu), Božena Krce Miočić (Odjel za turizam i komunikacijske znanosti, Sveučilište u Zadru), dok je razgovor moderirala prof. Smiljana Pivčević.

Nazočnima se obratio dekan Ekonomskog fakulteta, prof. Vinko Muštra.

Sama činjenica da Ekonomski fakultet ima studij turizma koji je najatraktivniji ne samo na području jadranske obale, nego i u cijeloj Republici Hrvatskoj nama je odgovornost koja nas potiče da izidemo izvan samih okvira studijskog programa i pokušamo ponuditi veliki broj događanja za dobrobit ne samo studenata, nego i šire zajednice. Obrazovanje nam treba pomoći da izgradimo onakav turizam koji mi želimo, koji trebamo, turizam koji će biti na korist širem broju ljudi koji žive na području Dalmacije i cijele RH – kazao je dekan.

PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET U SPLITU

Počela nastava za prvu generaciju studenata Molekularne biologije

Pokretanje novog sveučilišnog studijskog programa bilo je potpuno opravdano budući da postoji velik interes studenata, a Sveučilište u Splitu postiže odlične rezultate u području prirodnih znanosti

PIŠE PROF. JASNA PUIZINA

Početkom listopada na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Splitu nastavu je započela prva generacija studenata diplomskog sveučilišnog studijskog programa Molekularne biologije. Nakon prošlotjednog razredbenog postupka na koji se prijavilo 25 studenata, popunjena je upisna kvota od 20 studenata za taj studij. Najveći broj studenata završio je preddiplomski studij Biologije (14), potom Medicinsko-laboratorijske dijagnostike (3), Biologije i ke-

mije (2) te Biotehnologije (1).

Na prvom satu studente su pozdravili pročelnica Odjela za biologiju pri PMF-u izv. prof. Sanja Puljas, voditeljica diplomskog studija Molekularne biologije prof. Jasna Puizina te zamjenik voditelja studija doc. Ivica Šamanić. Studentima je zaželjena dobrodošlica te iskazana zahvala što su PMF-u ukazali povjerenje odabравši naš Fakultet kao visokoškolsku instituciju na kojoj će tijekom iduće dvije godine marljivo raditi na svladavanju vrlo zahtjevnog studijskog programa, koji nosi 120 ECTS bodova, kako bi

njegovim završetkom stekli diplomu magistra/magistricе molekularne biologije.

Prvo predavanje iz jednog od najvećih i najtežih predmeta tog studija, molekularne stanične biologije, održala je prof. Ivana Novak Nakir, s Medicinskog fakulteta u Splitu. Tijekom izvedbe studija, studentima Molekularne biologije predavat će, uz nastavnike PMF-a, više znanstvenika i nastavnika s Medicinskog fakulteta u Splitu te Mediteranskog instituta za istraživanje života (MediLS) u Splitu, te još nekoliko nastavnika s drugih sastavnica Sveučilišta u Splitu.

Pokretanje novog sveučilišnog studijskog programa Molekularne biologije bilo je potpuno opravdano budući da postoji velik interes studenata i budući da splitsko Sveučilište postiže odlične rezultate u području prirodnih znanosti te je razvilo snažnu znanstvenoistraživačku djelatnost u tom području.

Zbog toga se u kategoriji bioloških znanosti splitsko Sveučilište već dugi niz godina rangira vrlo visoko na rang-ljestvicama svjetskih sveučilišta. Ako se tome pridoda i odlična infrastruktura, velikim dijelom osigura-

na i sredstvima EU fondova (zgrada Tri fakulteta, znanstvenoistraživački laboratoriji, suvremena oprema i instrumenti), tada postoje svi elementi neophodni za uspješ-

nu realizaciju novog studija PMF-a i Sveučilišta u Splitu.

Svim studentima i nastavnicima želimo puno uspjeha i sreće na ovom novom studijskom programu!

Anica Hursa Šajatović,
dekanica TTF-a'
i Sandra Bischof,
voditeljica TSRC-a

TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU OBILJEŽIO VAŽAN JUBILEJ

Kreativnost i znanost - RUKU POD RUKU

Piše: **BRANKO NAD**

Tekstilno-tehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu obilježio je Dan otvorenih vrata i vrijednu obljetnicu – 15 godina aktivnog rada svog Znanstveno-istraživačkog centra za tekstil (TSRC). Događaj je upriličen u Tehničkom muzeju “Nikola Tesla” u Zagrebu, gdje se Dan otvorenih vrata TTF-a održava zadnje desetljeće, i to u hibridnom obliku, odnosno predavanja su održana uživo i online.

Tema Dana otvorenih vrata bila je MIKRO-NANO SVIJET TEKSTILA. Svoj doprinos u vidu usmenog izlaganja dali su predavači s TTF-a, Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada (IMI), Hrvatskog državnog arhiva, Oxford instruments (UK) i udruženja “Cefic” iz Bruxellesa.

Znanstveno-istraživački centar za tekstil (TSRC), osnovan 2008. godine, kontinuirano potiče inovativan znanstveno-istraživački i kreativan umjetnički rad, prvenstveno u području tekstilne tehnologije, strateški usmjerava istraživačke potencijale za unaprjeđenje i razvoj procesa ili proizvoda za potrebe gospodarstva te društva u cjelini, objasnila je za Universitas voditeljica TSRC-a prof. dr. sc. Sandra Bischof sa Za-

Znanstveno-istraživački centar za tekstil (TSRC), osnovan 2008. godine, kontinuirano potiče inovativan znanstveno-istraživački i kreativan umjetnički rad, prvenstveno u području tekstilne tehnologije. TSRC se od samog početka pozicionirao kao značajan čimbenik u europskom istraživačkom prostoru gdje je prepoznat kao regionalni centar izvrsnosti

Nagrađena studentica
Ines Dominić

vod za tekstilnu kemiju i ekologiju TTF-a.

– Naš Znanstveno-istraživački centar od prvog je dana vođen vizijom; istraživati inovativne tekstilne materijale, kroz kreativnost i napredne tehnologije za održivi razvoj i konkurentnost. Jača suradnju s gospodarskim subjekti-

ma, javnim institucijama i europskim tvrtkama, ostvarujući tako ne samo kvalitetnu znanstveno-istraživačku suradnju već i prepoznatljivost na međunarodnom tržištu.

TSRC se od samog početka pozicionirao kao značajan čimbenik u europskom istraživačkom prostoru gdje je prepoznat kao regionalni centar izvrsnosti čime je ostvario inicijalna ulaganja u prostor, opremu i ljude putem projekta Sedmog okvirnog programa. Dokaz uspješnosti i prepoznatljivosti TSRC-a potvrđen je i tijekom 2018. godine projektom “Modernizacija infrastrukture Znanstveno-istraživačkog centra za tekstil (MI-TSRC) KK.01.1.1.02.0024”, koji je financiran iz Europskog socijalnog fonda (ESF) i osigurao je novi priljev sredstava

Prošlogodišnja radionica
‘Ublažavanje negativnih učinaka klimatskih promjena’

Predavanja u Tehničkom muzeju 'Nikola Tesla'

Međunarodna zelena ljetna škola u Portugalu

Tim Tekstilno-tehnološkog fakulteta (studentice: Lea Beličev, Klarisa Čop, Martina Ivančić, Antonija Tominac i Nika Usmiani te mentorice prof. Ana Sutlović i Ivana Čorak, mag. ing. techn. text.) sudjelovale su na Međunarodnoj zelenoj ljetnoj školi (International Green Summer School) iz područja održivog tekstila, organiziranoj u sklopu Erasmus+ projekta "Sustainable Design and Process in Textiles for Higher Education – GreenTEX" (2021-1-PL01-KA220-HED-000032201).

Međunarodna zelena ljetna škola održana je na University of Aveiro, Department of Economics, Management, Industrial Engineering and Tourism (DEGEIT), Portugal, od 4. do 8. rujna ove godine. Na radionicama je sudjelovalo 25 studenata i 12 mentora sa sveučilišta partnera projekta: Lodz University of Technology, Poljska; University of Aveiro, Portugal; Technical University of Liberec, Češka; Kaunas University of Technology, Litva te Sveučilišta u Zagrebu Tekstilno-tehnološkog fakulteta. Za organizaciju Međunarodne zelene ljetne škole bile su zadužene profesorice DEGEIT-a Elisabeth Pereira i Margarita Robaina.

Prvi dan ljetne škole dobrodošlicu je poželjela profesorica Elisabeth Pereira, mjesni koordinator ljetne škole, i profesorica Monika Malinowska-Olszowy, projekt koordinator. Nakon toga uslijedilo je predstavljanje svih prisutnih mentora te studentske prezentacije u kojima su predstavili svoju zemlju, fakultet i sebe kao pojedince. Studenti su podijeljeni u pet grupa, u svakoj grupi bio je po jedan predstavnik svakog od navedenih sveučilišta. Proveden je uspješni Team Building, grupe su riješile zadane zadatke pri čemu su vježbali komunicirati na različite načine.

Tijekom tjednih radionica, Krzysztof Jastrzębski, koordinator za Design Thinking aktivnosti, održao je niz izazovnih predavanja i vodio studente kroz različite zadatke promišljanja o održivosti i kružnom gospodarstvu. Također, organiziran je i posjet tekstilnoj tvornici NOSDIL u kojoj su međunarodni timovi studenata mogli odabrati tekstilni otpad koji su u centru "Creative Science Park – Design Factory Aveiro" sinergijom svojih talenata i znanja koristili za izradu prototipova, tj. upotrebu otpadnog tekstila u stvaranju novih proizvoda. Studenti su kroz svoje ideje i stavove na temu "Kako se nositi s tekstilnim otpadom?" došli do konkretnih realizacija, prezentacija i prototipova koji će biti predstavljeni u okviru "Zelene izložbe" sredinom rujna u Portugalu, u studenome 2023. u Poljskoj i u siječnju 2024. u Hrvatskoj.

Aktivnosti Međunarodne zelene ljetne škole doprinosu Erasmus+ projektu GreenTEX u okviru kojeg se razvijaju inovativna rješenja i pravci djelovanja kako bi tekstilna industrija postala održivija. Izrađeni materijali prikazani tijekom ljetne škole nisu sadržavali samo specifična rješenja, već su pokazali čitav niz mogućnosti koje se mogu koristiti u obrazovnom procesu i poslovanju te planiranju održivog obrasca razvoja tekstilne industrije.

NAPISALE: IVANA ČORAK, MAG. ING. TECHN. TEXT., I PROF. ANA SUTLOVIĆ

za uspostavu Laboratorija za napredne materijale i napredne tehnologije.

– Ta su sredstva bila ključna za daljnji razvoj materijala i tehnologija, povećanje broja inovacija i transfer znanja u akademski i gospodarski sektor, što je u konačnici rezultiralo i povećanom konkurentnošću tvrtki s kojima TSRC surađuje ili će surađivati u idućem razdoblju. Ovim projektom je obnovljena čitava zgrada na lokaciji Savska 16/9, u kojoj je smješten TSRC, nabavljeno je 14 uređaja kojima su opremljena četiri laboratorija i educirani su djelatnici za rad na novonabavljenoj opremi – saznajemo od profesorice Bischof.

TSRC od 2014. godine započinje s aktivnijom popularizacijom znanstvenih tema putem Dana otvorenih vrata TSRC-a, i to kroz radionice i predavanja u Tehničkom muzeju "Nikola Tesla". Tako je, primjerice, prošle godine održana radionica pod naslovom "Ublažavanje negativnih učinaka klimatskih promjena".

Na proslavi 15. godišnjice Centra predavanja su održana u dvije sekcije. Prvu sekciju otvorila je Dunja Drmač, predstavnica tvrtke "Cefic" iz Bruxellesa, s predavanjem "Zatezanje 'šavova' EU kemijskog zakonodavstva – kako se pripremiti?". Slijedila su predavanja koja su održali: Ivana Vinković Vrećek (IMI) "Rizici izloženost ljudi kompleksnim smjesama kemikalija i nanoplastike", Karlo Lelas (TTF) "Priгушено harmoničko titranje: drugačija točka gledišta" te Suzana Njegač (Državni zavod za arhivu) i Edita Vujasić (TTF) "Misterij arhivskih papira".

U drugoj sekciji svoje radove predstavili su Lucia Spasevski (Oxford instruments, UK) "Najnovija tehnološka rješenja za analizu tekstilnih vlakana-oxford instruments nanoanalysis", Sanja Ercegović Ražić (TTF) i Anja Ludaš (TTF) "Plazma u mikro-nano svijetu" i Iva Brlek (TTF) "Zašto enkapsulirati bojila?".

Na kraju Dana otvorenih vrata uručene su i godišnje nagrade Znanstveno-istraživačkog centra za tekstil. Tako je nagradu u kategoriji Student dobila studentica Ines Dominić za rad PREDOBRAĐA ENERGETSKE KULTURE MISKANTUS U SVRHU IZOLACIJE VLAKANA, a u kategoriji Mladi znanstvenik Petra Mihovilović za rad MOGUĆNOST UPORABE AZO BOJILA U ODREĐIVANJU KITOZANA U OTPADNIM VODAMA TEKSTILNE INDUSTRIJE.

EIT HEALTH ALUMNI PRIČA

Inovacije su novi proizvodi i procesi ili unaprjeđenje postojećih

Stvoreni su i bazirani na znanju, a jedinstvenost EIT Health programa očituje se u tome da povezuje edukaciju, stvaranje inovacija i poslovnog plana

PIŠE: SINIŠA PELEŠ

Razgovarao Siniša Peleš "Znanstveno polje medicine danas se izuzetno brzo razvija i time traži nova inovativna rješenja za naše pacijente i zdravstvene djelatnike. Vjerujem u individualnu kreativnost i produktivnu suradnju, a sudjelovanje u programima EIT Health zajednice znanja i inovacija dalo mi je novu perspektivu i uvid u inovacije u zdravstvu. Voljela bih olakšati suradnju između inovatora i kliničkog okruženja i tako otvoriti vrata suradnji kroz koje će bolnice moći sudjelovati u razvoju i implementaciji inovacija." Riječi su to dr. sc. Ines Potočnjak, dr. med., koja radi kao specijalistica kliničke farmakologije s toksikologijom u Institutu za klinička medicinska istraživanja i nastavu Kliničkoga bolničkoga centra "Sestre milosrdnice" u Zagrebu, naslovna je docentica na Medicinskom fakultetu Hrvatskoga katoličkoga sveučilišta, a aktivna je i kao članica Alumni mreže EIT Health zajednice znanja i inovacija, kao i prva lokalna predstavnica EIT Health Innovators Community za Hrvatsku. EIT Health zajednicu osnovao je Europski institut za inovacije i tehnologiju (eng. *European Institute of Innovation and Technology*) da bi potaknuo stvaranje inovacija u zdravstvu i tako poboljšao zdravlje svih stanovnika u Europi, ali i šire.

Kako ste otkrili EIT Health zajednicu znanja i inovacija i što vas je privuklo da u njoj budete aktivni?

– EIT Health zajednicu sam otkrila preko dr. sc. Vlatke Petrović, voditeljice Ureda za transfer tehnologije Sveučilišta u Zagrebu i koordinatorice EIT Health Huba za Hrvatsku. U EIT Health zajednicu ušla sam prvi put 2019. godine, kad sam imala jedinstvenu priliku sudjelovati na programu *Healthcare Innovation Leaders Bootcamp, Fostering Innovation in Health Organizations*. Program se održao u Tel Avivu, a organizirao ga je *Israel Innovation Institute* i *EIT Health*.

EIT Health kao zajednica nudi inovatorima, poduzetnicima, studentima i istraživačima širok spektar edukacija i projekata, otvorenost, uključivost, energiju, no ono što je najbitnije – pristup idejama, industriji i istraživačima iz cijele Europe, kao i inačice kako ubrzati promicanje inovacija u medicini.

Jesu li vas oduvijek zanimale inovacije?

– Oduvijek su me zanimala istraživanja, generiranje novog znanja i pomicanje granica u medicini s obzirom na to da se suvremena medicina temelji na dokazima. Inovacije su novi proizvodi i procesi ili unaprjeđenje

Dr. sc. Ines Potočnjak

postojećih, stvoreni i bazirani na znanju. Sudjelovala sam na brojnim inovacijskim programima, a jedinstvenost EIT Health programa očituje se u tome da povezuje edukaciju, stvaranje inovacija i poslovnog plana. Nedavno sam sudjelovala na *Digital Medical Devices* ljetnoj školi, na kojoj smo imali prilike svladati znanje o dizajnu, izradi prototipa, regulativi i financiranju digitalnih medicinskih tehnologija od vrsnih stručnjaka iz Europe. Kroz dva tjedna ljetne škole u grupama smo radili na *Digital Medical Device* aplikaciji, od ideje, dizajna do poslovnog plana. Kao liječnik i kliničar dobila sam jednu sasvim novu perspektivu pristupa istraživanjima i inovacijama kakvu dosad nisam imala prilike steći tijekom studija medicine te kasnije prakse i istraživanja. Svakako tu su i važne vještine timskog rada te razmjena iskustva članova tima iz čitavog svijeta.

Imate li mogućnost iskoristiti novostečena znanja i vještine u vašoj radnoj sredini?

– U radnoj sredini se trudim otvoriti vrata suradnje s inovatorima i pomoći im oko kliničke relevantnosti. KBC "Sestre milosrdnice" sudjelovao je od travnja je do prosinca 2021. u EIT Healthovu programu *Start-up Meet Healthcare Providers*. KBC je postavio izazov *Alati za identifikaciju, praćenje i optimizaciju pridržavanja terapije u pacijenata*, na koji su se, sa svojim rješenjima, javljale start-up tvrtke iz cijele Europe.

Aktivni ste i u alumni mreži EIT Health zajednice znanja i inovacija, možete li nam reći više o tome?

– Od 2022. godine postala sam prva lokalna predstavica EIT Health Innovators Community za Hrvatsku. Zajednica održava redovite sastanke predstavnika regije EIT Health *InnoStars South*, u koju spadaju Hrvatska, Italija, Grčka i Por-

tugal. Razmjenjujemo iskustva te planiramo aktivnosti za našu regiju. Trenutačno planiramo sastanak odbora i lokalnih predstavnika inovatorske zajednice u Zagrebu, a osobno sam počašćena činjenicom da su odabrali Hrvatsku kao mjesto idućeg sastanka. U okviru ovog događaja planiramo i zanimljivu radionicu za lokalnu zajednicu.

EIT Health zajednica hrvatskim inovatorima, istraživačima, poduzetnicima i studentima pruža mogućnosti inkubacije i akceleracije njihovih ideja i rezultata istraživanja, prati ih od samog početka ideje do njezine realizacije kroz osnivanje tvrtke, pa čak i dalje, kroz rast i razvoj tvrtke te širenje na strana tržišta.

Programi EIT Healtha su odlični. Postoje vrlo različiti programi u kojima svatko zainteresiran za inovacije u području zdravstva može pronaći nešto za sebe, od kratkotrajnih online seminara, trening-škola u inozemstvu, inkubatorskih i akceleratorijskih programa, pa sve do diplomskih i doktorskih studija povezanih s inovacijama u zdravstvu.

Svi zainteresirani slobodno se javite kolegama iz Centra za istraživanje, razvoj i transfer tehnologije Sveučilišta u Zagrebu koji djeluje kao EIT Health Hub za Hrvatsku i provodi njihove programe na lokalnoj razini. Javiti im se možete na adresu e-pošte: cirtt@unizg.hr

Doktorice znanosti Potočnjak, hvala vam što ste našim čitateljima približili djelatnost EIT Health zajednice i kako ona može pomoći hrvatskim istraživačima i inovatorima.

– Nema na čemu, hvala i vama na prilici da kažem više o svojem radu unutar EIT Healtha i pozovem inovatore i istraživače da se priključe dinamičnoj EIT Health zajednici.

Projektni tim - Ana Rakić,
Lucija Lamešić, Neven Ricijaš,
Dora Dodig Hundrić, Sabina
Mandić i Sanja Radić Bursać

VRIJEDAN PROJEKT EDUKACIJSKO-REHABILITACIJSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Djeci i mladima dajemo alate za snalaženje u eri interneta i društvenih mreža

U suradnji s Hrvatskim Telekomom, ERF pokreće sveobuhvatan i znanstveno utemeljen program univerzalne prevencije ponašajnih ovisnosti i rizičnog ponašanja u virtualnom okruženju za učenike sedmih i osmih razreda osnovne škole. Utemeljen je na znanstvenim činjenicama, rezultatima inozemnih i domaćih istraživanja, kao i na znanstvenim principima uspješnih preventivnih intervencija

Piše: **BRANKO NAD**

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatski Telekom pokreću novi projekt – projekt implementacije programa prevencije ponašajnih ovisnosti i rizičnih ponašanja u virtualnom okruženju “Alati za moderno doba”. Temelj ove suradnje čini prepoznata povećana ranjivost skupine djece i mladih kada je riječ o razvoju ponašajnih ovisnosti i uključivanju u rizična ponašanja u virtualnom okruženju, te važnost sustavnog i znanstveno utemeljenog ulaganja u preventivne intervencije u ovom području. Glavni cilj projekta je educirati stručne suradnike i nastavnike osnovnih škola diljem Republike Hrvatske za provedbu preventivnog programa “Alati za moderno doba”, te na taj na-

čin osigurati dugoročnu i održivu implementaciju programa, tj. njegovu dostupnost populaciji učenika sedmih i osmih razreda osnovne škole, objašnjava za Universitas prof. dr. sc. **Neven Ricijaš**, voditelj projekta, te dodaje: – Program prevencije ponašajnih ovisnosti i rizičnih ponašanja u virtualnom okruženju “Alati za moderno doba” sveobuhvatan je i znanstveno utemeljen program univerzalne prevencije za učenike sedmih i osmih razreda osnovne škole. Utemeljen je na znanstvenim činjenicama, rezultatima inozemnih i domaćih istraživanja, kao i na znanstvenim principima uspješnih preventivnih intervencija. Njegov je opći cilj osnaživanje učenika za razvoj osobno odgovornog ponašanja u virtualnom okruženju na način da se ulaze u socio-emocio-

nalne vještine učenika, odnosno njihove osobne “alate”.

Što je program univerzalne prevencije?

Program prevencije tri susedine razvijali stručnjaci zagrebačkog ERF-a, a rezultati evaluacije govore u prilog njegovoj učinkovitosti. Dobio je pozitivno stručno mišljenje Agencije za odgoj i obrazovanje te suglasnost za provedbu Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Sadržajem ovog preventivnog programa doprinosi se ostvarivanju odgojno-obrazovnih očekivanja kurikulumamedupredmetnih tema (prvenstveno “Osobni i socijalni razvoj”, “Zdravlje” i “Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije”), te se dodatno osnažuju potencijali školskih ustanova za preventivno djelovanje.

A na što mislimo kada kažemo da je riječ o “programu univerzalne prevencije”, pitamo profesora Ricijaša.

– Izraz “program” podrazumijeva određeno kontinuirano trajanje i sustavan rad na nekom području. Izraz “univerzalno” znači, pak, da je program namijenjen cijeloj populaciji djece. Zauzima se za sva djeca u školskom sustavu, a ne samo rizična ili samo nadarena, ili samo dječaci ili samo djevojčice. Međutim, budući da u djetinjstvu imamo izražene različite potrebe u različitim razvojnim fazama, nužno je univerzalno razmišljati prema specifičnoj dobnoj skupini. Naposljetku, izraz “prevencija” odnosi se na sprječavanje nečega prije nego što se javi. Današnja su djeca vrlo aktivna u virtualnom okruženju, a glavni je cilj ovog programa prevenirati različita

rizična ponašanja te štetne psihosocijalne posljedice korištenja digitalnih tehnologija – navodi naš sugovornik.

Na temelju više desetljeća istraživanja u preventivskoj znanosti, danas znamo da ako želimo postići učinak intervencije, moramo slijediti standarde učinkovitih intervencija. Ono što je posebno važno jest usmjerenost na osnaživanje socijalno-emocionalnih vještina.

– Preventivne aktivnosti kratkog trajanja i usmjerene samo na znanje, kroz recimo jednokratna predavanja, “zastrašivanje” i slične metode, ograničenog su utjecaja ili su neučinkovite, a potencijalno (posebno kada je riječ o nekim rizičnim ponašanjima) i štetne. To možemo dobro ilustrirati na primjeru pušenja – svi pušači na svijetu znaju da je ono štetno, no i dalje puše. Dakle, informacija o nečemu nije dovoljna za promjenu ili usvajanje nekih novih obrazaca ponašanja – dodaje socijalna pedagoginja prof. **Sanja Radić Bursać** iz Nastavno-kliničkog centra ERF-a.

Razvoj socijalno-emocionalnih vještina

S obzirom da sama infor-

macija nije dovoljna, postavlja se pitanje što je potrebno. U svim životnim razdobljima, za adekvatno nošenje sa životnim izazovima, važnu ulogu imaju socijalno-emocionalne vještine. Ključna obilježja socijalno-emocionalnih vještina su da se razvijaju tijekom cijelog života, mogu se “učiti” i unaprjeđivati.

Također, upravo se adolescencija smatra životnim razdobljem kada je nužno intenzivno raditi na ovim vještinama, posebno uključivanjem u univerzalne preventivne programe.

– U ovom programu konkretno, uz točna i ispravna znanja o virtualnom okruženju, radi se na vještinama donošenja odluka i rješavanja problema, nošenja sa stresnim događajima i neugodnim emocijama (eng. coping skills), uspostavljanja i održavanja odnosa te analize i asertivnog nošenja sa socijalnim utjecajima. Od utjecaja vršnjaka, medija, društvenih mreža nadalje – otkriva viša asistentica na ERF-u dr. sc. **Sabina Mandić**.

Dodaje kako tijekom cijelog trajanja programa učenici uče nove i unaprjeđuju postojeće socijalno-emocionalne vještine – usvajaju nove “alate”! Na taj

“

Projektni tim čini skupina stručnjaka s višegodišnjom praktičnom, znanstvenom i nastavnom ekspertizom u području rizičnih ponašanja i bihevioralnih ovisnosti, te s bogatim iskustvom u razvoju znanstveno utemeljenih intervencija usmjerenih djeci i mladima. Voditelj projekta je prof. Neven Ricijaš

način se osnažuju za nošenje sa svakodnevnim izazovima modernog doba i izazovima vlastita odrastanja.

Preventivni program “Alati za moderno doba” namijenjen je svim učenicima sedmih i osmih razreda osnovne škole, odnosno djeci između 12. i 14. godine života. Ova razvojna dob predstavlja fazu rane adolescencije koja je često obilježena i prvim eksperimentiranjem s nekim rizičnim ponašanjima, uglavnom još uvijek blažeg karaktera, pojašnjava prof. Ricijaš, te dodaje:

– Kada je riječ specifično o ponašajnim ovisnostima te rizičnim ponašanjima u online okruženju, što je u fokusu ovog programa, adolescenti predstavljaju posebno rizičnu skupinu. Naime, suvremena istraživanja kontinuirano potvrđuju da adolescenti znaju adekvatno prepoznati razinu rizične situacije, no to ne znači da će se u skladu s tim znanjem ili informacijom i ponašati. Međutim,

imaju li djeca osnažene vještine planiranja, donošenja odluka, odupiranja pritisku vršnjaka, kvalitetnog reguliranja emocija, nošenja sa stresnim situacijama te kritičkog mišljenja, veća je vjerojatnost da će izbjeći različite rizične situacije i više brinuti o vlastitoj dobrobiti i zdravlju.

Stoga, naglašava Ricijaš, upravo u ovoj životnoj dobi postoji snažna potreba za kvalitetnim stručnim radom usmjerenim stjecanju i unaprjeđenju socijalno-emocionalnih vještina. S obzirom da odgojno-obrazovni sustav okuplja sve sudionike zdravog i pozitivnog razvoja kao što su stručnjaci, obitelji, zajednica i gotovo cijela populacija djece i mladih, škola je najadekvatniji kontekst za provedbu preventivnih intervencija. Drugim riječima, škola i prevencija čine prirodan spoj.

Opći cilj programa je osnaživanje učenika sedmog i osmog razreda osnovne škole za razvoj njihova odgovornog ponašanja značajnog u prevenciji ponašajnih ovisnosti i rizičnih ponašanja u virtualnom okruženju te ostvarivanje pozitivnih razvojnih ishoda.

Osnajivanje osjećaja samoeфикаsnosti

O specifičnim, pak, ciljevima govori izv. prof. Dora Dodig Hundrić:

– Želja nam je poboljšati znanje učenika o rizičnim ponašanjima, odnosno ponašajnim ovisnostima specifično u domeni korištenja interneta, društvenih mreža i videoigara, ali i kockanja/kladenja. Zatim, poboljšati kritičko razmišljanje o vlastitim izborima ponašanja, koja uključuju i rizična ponašanja te posljedicama tih izbora. Unaprijediti njihove vještine donošenja odluka i rješavanja problema, nošenja sa stresnim događajima i neugodnim emocijama, uspostavljanja i održavanja odnosa, odolijevanja vršnjačkom pritisku te analiza i asertivno nošenje sa socijalnim utjecajima. Što bi pak sve trebalo utjecati na osnažen osjećaj generalne samoeфикаsnosti učenika.

Kako bi se ostvarili navedeni ciljevi, naglasak je ovog programa upravo na socijalno-emocionalnim vještinama koje se uče i unaprjeđuju kroz razne grupe metode rada i poučavanja uz kombinaciju raznovrsnih intrapersonalnih i interpersonalnih te kreativno-ekspresivnih tehnika, kao što su: individualno ispunjavanje radnih listova, grupne rasprave, igranje uloga, kvizovi, izrade postera i plakata, analize tematskih priča i situacija, korištenje audiovizualnog materijala i dr.

Korištenjem raznovrsnih, kreativnih i razvojno usklađenih metoda rada, socijalno-

emocionalne vještine se uvijek bavaju unutar grupe učenika, uz sustavno vođenje educiranih voditelja, kazala nam je socijalna pedagoginja prof. Ana Rakić sa zagrebačke Klinike za psihijatriju Sveti Ivan:

– Iako je situacija neutralna i “uloge se igraju”, upravo takvo uvježbavanje vještina povećava vjerojatnost da će se vještina u konkretnoj rizičnoj situaciji upotrijebiti. Primjerice, ako naučimo dobro voziti bicikl na osiguranoj biciklističkoj stazi uz podršku mentora ili trenera, veća je vjerojatnost da ćemo se na cesti, odnosno u prometu, snaći u potencijalnoj rizičnoj situaciji. Ista logika vrijedi i kod socijalno-emocionalnih kompetencija.

Program “Alati za moderno doba” sastoji se od nekoliko komponenti te spaja aktivno u svoje aktivnosti uključuje učenike, roditelje i odgojno-obrazovne djelatnike. Program provode educirani stručni suradnici i učitelji/nastavnici zaposleni u osnovnim školama, a koji su uspješno završili trodnevnu edukaciju u okviru Centra za cjeloživotno učenje Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Programski paket uključuje: cjeloviti priručnik za provedbu programa s učenicima, radne bilježnice za učenike koji će pohađati program, edukativni materijal – prezentacije s edukacije i relevantne znanstvene i stručne tekstove, materijale za provedbu aktivnosti namijenjenih roditeljima i članovima učiteljskih vijeća, upitnike za evaluaciju učinka s učenicima (predtest i posttest upitnici), upitnike za evaluaciju procesa implementacije.

– Program s učenicima provodi voditeljski par. Jedan je voditelj nužno stručni suradnik u školi (pedagog, psiholog, socijalni pedagog ili drugi stručnjak pomažuće profesije), a drugi je predmetni nastavnik koji je također završio edukaciju – objašnjava modus operandi socijalna pedagoginja mag. Lucija Lamešić.

Program je psihoedukativnog karaktera i sastoji se od: uvodni informativno-motivacijski susret, 11 interaktivnih radionica za učenike (12 tjedana, 1 x tjedno po 45 minuta), 1 tematsko interaktivno predavanje za roditelje učenika uključenih u program (jednokratno, 60 min), 1 stručno interaktivno predavanje za članove učiteljskog vijeća škole u kojoj se provodi program (jednokratno, 60 min).

Svaka je radionica usmjerena na razvoj ili unaprjeđenje neke od socijalno-emocionalnih vještina na koje je program usmjeren. Drugim riječima, na svakoj radionici učenici stječu novi “alat” za učinkovitije snalaženje u svakodnevnim situ-

Razloga za brigu ima (i previše)!

Istraživanja pokazuju da je svako deseto dijete doživjelo neugodno iskustvo na internetu, a djeca koja doživljavaju nasilno ponašanje preko interneta češće doživljavaju i nasilno ponašanje u realnom okruženju. Također, svaki drugi mladi adolescent zaprimi sadržaj seksualne tematike i od poznatih i od nepoznatih osoba, a 20 posto ih je prosljeđivalo tuđi seksualni sadržaj bez pristanka te osobe. Čak dvije trećine adolescenata dopisivalo se s osobom koju su upoznali online, a trećina ih je pokazalo iznimno rizično ponašanje otišavši na susret s takvom osobom, bez znanja roditelja. Sveobuhvatan preventivni program “Alati za moderno doba”, koji će se provoditi u osnovnim školama diljem Hrvatske, nužan je s obzirom na činjenicu da 30 posto učenika u Hrvatskoj koristi internet više od četiri sata dnevno, a četvrtina njih i sami prepoznaju kako su previše uronjeni u virtualni svijet. Pritom 50 posto adolescenata provjerava društvene mreže čim im stigne notifikacija, bez odgađanja i bez obzira što se događa u njihovu realnom okruženju. Jedan posto srednjoškolaca zadovoljava kriterije ovisnosti o internetu, a 20 posto ih već manifestira probleme povezane s prekomjernim korištenjem interneta, što bi značilo zabrinjavajućih četiri učenika po razrednom opredjeljenju. Takvi rezultati se dijelom mogu pripisati i nedostatku sustavnog ulaganja u razvoj vještina kod mladih, specifično u području odgovornog korištenja digitalnih tehnologija.

acijama, nošenje s izazovima i donošenje osobno odgovornih odluka.

Upravo kao što naslov projekta govori – ERF daje djeci i mladima alate za nošenje s izazovima modernog doba. Svaki roditelj i prosvjetar zna da je tih izazova svakog dana sve više.

STUDENTSKI ZBOR POKRENUO JE ODIČAN PROJEKT ‘ZDRAVO SVEUČILIŠTE’ Splitskim studenticama osigurano 30.000 higijenskih uložaka

Dobrom dijelu naših studentica nabava menstrualnih potrepština predstavlja veliki izdatak. Ovo je iskorak koji naše društvo čini boljim – poručio je prorektor prof. Nikola Koceić Bilan

Studentski zbor je olakšao studenticama one dane u mjesecu

Studentski zbor Sveučilišta u Splitu pokrenuo je projekt “Zdravo sveučilište”, a dio projekta jest program “Menstrualno zdravlje”, kroz koji je osigurano 30 tisuća higijenskih uložaka, koji su prošle akademske godine bili raspoređeni u dispenzerima na svim sastavnicama na Sveučilištu u Splitu. Ove godine Studentski zbor je odlučio pokrenuti drugu fazu ovog projekta, te će dispenzeri s ulošcima biti postavljeni i u sklopu Studentskog centra Sveučilišta u Splitu.

U Studentskom centru predstavljen je projekt, gdje su se obratili prorektor za studente prof. dr. sc. Nikola Koceić Bilan, Marijan Bašić, pomoćnik ravnatelja Studentskog centra za razvojne projekte, Vladimir Ercegović, predsjednik Studentskog zbora Medicinskog fakulteta, i Jerko Šarić, predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu.

– Suradnja Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu i Sveučilišta u Splitu ovim projektom nas svrstava uz sam bok najrazvijenijih sveučilišta. Riječ je, dakle, o nastavku projekta da menstrualne potrepštine budu dostupne i besplatne našim studenticama. Prošle godine ulošci su bili dostupni na svim sastavnicama, dok je ove godine proširen projekt te obuhvaća i naše domove. Dobrom dijelu naših studentica nabava menstrualnih potrepština još uvijek predstavlja veliki izdatak za njihov studentski budžet, a ovime su osigurane i u slučaju nužde na cijelom Sveučilištu. Ovo je iskorak koji naše društvo čini boljim, a svako sveučilište treba biti spiritus modus svakog društva, pa tako i naše – poručio je prorektor prof. dr. sc. Nikola Koceić Bilan.

Marijan Bašić iz Studentskog centra kaže da ga veseli jer su se i oni ove godine uključili u ovaj hvalevrijedan projekt, te

da mu je drago da svi akteri u priči spoznaju “da smo tu prvenstveno zbog studenata i što činimo svakodnevne napore kako bismo brinuli o svakom aspektu studentskog života te da je ovo samo jedna od inicijativa koja prethodi realizaciji studentske ambulante”.

S druge strane, predsjednik Studentskog zbora Medicinskog fakulteta Vladimir Ercegović zaista je sretan i drago mu je da Studentski zbor Sveučilišta u Splitu i ove godine pokazuje brigu za zdravlje studenata.

– U projektu “Menstrual box projekt 2.0” opremamo sve fakultete na Sveučilištu u Splitu higijenskim ulošcima proporcionalno udjelu studentica na svakoj sastavnici. Ovim potezom se istodobno suočavamo s javnozdravstvenim problemom socijalno ugroženih studentica i smanjujemo stigmatu koja postoji oko higijene ženskog spolnog sustava, a ne bi trebala postojati.

Odlučili smo nastaviti projekt zbog velikog pozitivnog odjeka prošle godine. “Menstrual box projekt 2.0” pokazatelj je kako se prate i slušaju studentske želje. Uvijek ćemo stajati za sve studente i naša vrata držati otvorena za sve njihove ideje i potrebe kako bi naše Sveučilište i studenti i dalje imali najbolje moguće uvjete u RH – dodao je za sam kraj Jerko Šarić, predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu.

B.D.

Dispenzeri se mogu naći na brojnim lokacijama

Premijer Andrej Plenković s umjetnicima u Sveučilišnoj galeriji

JOŠKO ŠUPIĆ/CROPIX

SVEUČILIŠNA GALERIJA

Umjetnička kolonija i pripadajuća izložba u povodu 30. obljetnice Splitsko-dalmatinske županije

U magičnom okruženju srednjovjekovne crkvice sv. Jere na južnim obroncima Marjana, 24 renomirana hrvatska umjetnika dala su svoj likovni prikaz dalmatinskog sveca, čime se željelo istaknuti značenje kulturnog i sakralnog nasljeđa te baštinjenja lika i djela zaštitnika Splitsko-dalmatinske županije - sv. Jeronima

Piše **FRANKA BABIĆ**

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković 28. rujna u Sveučilišnoj galeriji otvorio je izložbu radova nastalih na likovnoj koloniji "Sveti Jeronim", koja se održala u okviru obilježavanja 30. obljetnice osnutka Splitsko-dalmatinske županije, u suorganizaciji Sveučilišta u Splitu. U dva dana trajanja, u magičnom okruženju srednjovjekovne crkvice sv. Jere na južnim obroncima splitskog Marjana, 24 renomirana hrvatska umjetnika dala su svoj likovni prikaz ovog dalmatinskog sveca, čime se željelo istaknuti značenje kulturnog i sakralnog nasljeđa te baštinjenja lika i djela zaštitnika Splitsko-dalmatinske županije - sv. Jeronima.

Premijer Plenković čestitao je na plemenitoj inicijativi da se u povodu 30. obljetnice Splitsko-dalmatinske županije pokrene ovakav projekt, umjetnička kolonija i pripadajuća izložba.

- Ponosni smo da baš mi Dalmatinci baštinimo svetoga Jeronima, koji je zajedno sa svojim suradnicima u 4. stoljeću prevodio Bibliju, ali i Hermana Dalmatinca,

koji je u 12. stoljeću preveo Kuran. Na taj način baštinimo i velike, istinske iskorake koji su bili izniman civilizacijski doprinos cijelom čovječanstvu. I stoga ovo nadahnuće umjetnika na neki način osvježava tu svijest u našoj baštini i kulturi. Sveučilište u Splitu kroz ovako intenzivan rad umjetničke Galerije daje onaj fini dodir mediteranskoj, jadranskoj kulturi Hrvatske, kojoj je Split središte i u kojoj su i znanstvenici i umjetnici izrazito važni dionici - poručio je premijer Plenković otvarajući izložbu.

Inspiracija umjetnicima

Splitsko-dalmatinski župan Blaženko Boban prisjetio se samih začetaka ideje o izložbi, istaknuvši kako je ove godine i pet godina kako se ovaj svetac slavi kao zaštitnik naše županije. Naglasio je kako je riječ o svecu koji je bio inspiracija mnogim umjetnicima te kako je od svih upravo on bio onaj koji je kroz sve oblike umjetnosti bio inspiracijom za mnogobrojna djela. Posebno se osvrnuo na božanstveni prostor na Marjanu u kojem su eminentni umjetnici na likovnoj koloniji stvorili ova djela posvećena svetom Jeri-

- Iako sve činjenice o djelu i životu svetog Jeronima nisu znanstveno potvrđene, važno je da je on rođen u našim srcima, dušama. Ova izložba ostat će zapamćena ne samo u povijesti naše županije, nego i Hrvatske, na slavu svetog Jeronima, ne samo sveca i teologa, nego i znanstvenika, književnika kojeg cijeli svijet slavi - kazao je župan Boban.

Rektor Splitskog sveučilišta prof. Dragan Ljutić, kao domaćin ove svečanosti, izrazio je uvjerenje kako je ova izložba dodana vrijednost jer bez znanja nema napretka, bez umjetnika i umjetnosti nema duše.

- Po tome smo posebni, imamo ovu Galeriju i s time se ponosimo. Radovi predstavljeni na izložbi su jedinstveni. Upravo sveti Jeronim prezentira ne samo umjetnost i kulturu jednog naroda, nego, u današnjem žargonu rečeno, i inventivnost koja seže u daleka vremena - ustvrdio je rektor Ljutić.

Otvaranju izložbe nazočili su i Branko Bačić, potpredsjednik Vlade i ministar prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Nina Obuljen-Koržinek, ministrica kulture i medija, Zvonimir Frka-Pe-

tešić, predstojnik Ureda predsjednika Vlade, prorektori Sveučilišta u Splitu prof. Boris Maleš, prof. Bosiljka Britvić Vetma, prof. Igor Jerković, prof. Nikša Jajac, prof. Zoran Dogaš, prof. Nikola Koceić-Bilan, zamjenik splitsko-dalmatinskog župana Stipe Čogelja, pročelnik županijskog Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, tehničku kulturu i sport Tomislav Donlić, pročelnik Kabineta župana Davor Pavić, predsjednik Županijske skupštine Mate Šimundić, župnik Svetog Križa don Mihael Prović, pastoralni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije Nediljko Ante Ančić, prof. Željko Domazet, predsjednik Gradskog vijeća Splita, članci sastavnica Sveučilišta u Splitu, članovi Senata, nastavnici, studenti, kao i zaposlenici Sveučilišta u Splitu i Splitsko-dalmatinske županije te predstavnici sudradnih ustanova, znanstvenih, kulturnih i drugih institucija. Program je vodila Helena Trze Jakelić, voditeljica Sveučilišne galerije.

Likovna kolonija "Sveti Jeronim" u kojoj su sudjelovala redom eminentni autori, etablirani na hrvatskoj likovnoj sceni, ali i šire,

Likovna kolonija 'Sveti Jeronim' pored istoimene crkvice na Marjanu

JAKOV PRKIĆ/CROPIX

UMJETNICI

Svoja djela nadahnuta svetim Jeronimom stvarali su Goran Balić, Ana Marija Botteri, Duje Botteri, Josip Botteri Dini, Željko Bubalo, Alma Čače, Vladimir Davidenko, Nikola Džaja, Lili Gluić, Karin Grenc, Marko Gugić, Kažimir Hraste, Petar Jakelić, Kuzma Kovačić, Ivan Listeš, Đani Martinić, Duje Matetić, Zvonimir Mihanović, Matko Mijić, Tea Morić Šitum, Hrvoje Marko Peruzović, Dijana Iva Sesartić, Frane Šitum i Vice Tomasović.

“

Premijer Andrej Plenković otvorio je izložbu radova nastalih na likovnoj koloniji “Sveti Jeronim”, koja se održala u okviru obilježavanja 30. obljetnice osnutka Splitsko-dalmatinske županije, u suorganizaciji Sveučilišta u Splitu

održala se 22. i 23. rujna, uz suorganizaciju Splitsko-dalmatinske županije, Sveučilišta u Splitu, odnosno Sveučilišne galerije, kao i župe Sveti križ, Veli Varoš.

Župan Splitsko-dalmatinske županije Blaženko Boban otvorio je likovnu koloniju i tom prilikom istaknuo da je ovo događanje izvrstan početak proslave Dana Splitsko-dalmatinske županije. Rektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Dragan Ljutić osvrnuo se na vrhunske umjetnike koji sudjeluju u ovom događaju.

- To je potvrda onoga što često spominjem, a to je da naše Sveučilište stoji iza znanosti, ali i iza umjetnosti kao jedne dodane vrijednosti. Kad pogledate umjetnike diljem Hrvatske, onda vidite da ih je 50 posto s ovoga područja - izjavio je rektor Dragan Ljutić.

Akademik Kažimir Hrašte istaknuo je kako je ovaj prostor na kojem je smještena crkva svetog Jere Bog obilježio, a vjera stvorila.

Sveto mjesto

- Riječ je o veličanstvenom ambijentu, jer u ovim stijenama je prisutan duh koji je napravio ovo čudo. Naime, ermitaž je prostor u kojem su pustinjaci tražili svoj mir, a to treba i čovjeku u današnje vrijeme. Stoga

ga uspjeh likovne kolonije koja za temu ima svetog Jeronima na ovom prostoru neće izostati - poručio je akademik Hrašte.

Don Mihael Prović, župnik župe Svetoga Križa, pozvao je na dublje istraživanje lika i djela svetog Jeronima, posebno se osvrnuvši na njegovu Vulgatu, interpretaciju Biblije koja je došla i do nas, kako tumačiti Sveto pismo, kako ga živjeti. U ime bratovštine Sv. Križa, koja neprekidno djeluje već 584 godine, skupu se obratio njezin predsjednik Frane Peruzović. Uz zahvalnost organizatorima, poželio je svima dobrodošlicu, posebice umjetnicima koji će svoja djela i darovati bratovštini.

- Sveti Jeronim i njegova priča koja je zemljopisno vezana uz naš kraj živi u srcu svakog Dalmatinca. Od one njegove duhovite na koju je ponosan svaki Dalmatinac, štiteći svoj temperament i naglost - “Bože, oprosti mi jer sam Dalmatinac” - pa do intelektualnog nivoa, jedne kozmopolitske djelatnosti. Ovo je mjesto zaista sveto, za sam emocionalno vezan uz to jer sam još kao srednjoškolar dolazio ovdje. Vrata su bila srušena, sve je bilo uništeno i organizirao sam skupinu srednjoškolaca, radili smo u brodogradilištu, tukli smo ruzinu, zaradili i popravili crkvu. Već skoro 60 godina, svaku godinu na blagdan sv. Jere organiziramo ovdje misu i druženje bratovštine - kazao je umjetnik Zvonimir Mihanović, sudionik kolonije, ali i član bratovštine Svetoga Križa.

Ovaj projekt ostvaren je u sinergiji Sveučilišta u Splitu i Splitsko-dalmatinske županije, pod paskom Hele Trze Jakelić, voditeljice projekta likovne kolonije, i Davora Pavića, predsjednika organizacijskog odbora likovne manifestacije sv. Jeronim SDŽ, uz izniman rad i zalaganje, ali i kreativnost svih koji su pridonijeli uspješnoj realizaciji ove umjetničke priče koja je bila savršen okvir proslavi 30. obljetnice Splitsko-dalmatinske županije.

DJELATNICI UMAS-A MEĐU ODABRANIMA NA KONGRESU MEDALJARSTVA U FIRENCI

Splitski kipari Matko Mijić i Duje Matetić u ELITNOM DRUŠTVU

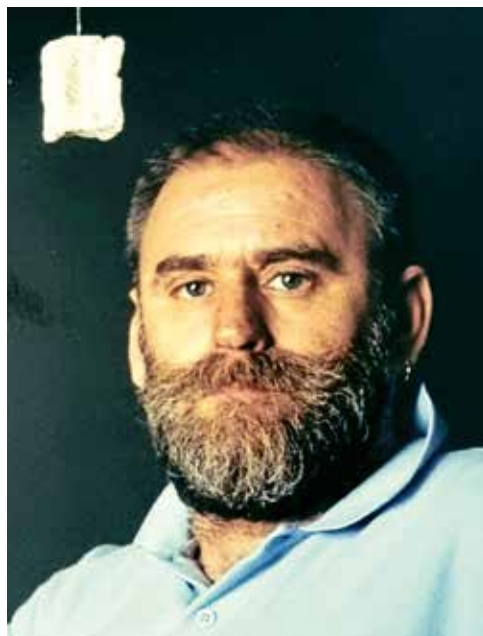
U centralnoj sali biblioteke nazvane po slavnom pjesniku Danteu Alighieriju, zainteresirani posjetitelji imat će priliku razgledati oko 700 medaljarskih ostvarenja podijeljenih u više od 40 nacionalnih delegacija iz čitavog svijeta

Dana 10. listopada Biblioteka Nazionale Centrale u Firenci ugoštila je 37. međunarodni kongres medaljarstva Fédération Internationale de la Médaille d'Art poznatijeg pod kraticom FIDEM. Ova krovna, strukovna organizacija osnovana 1937. godine u svrhu promocije i popularizacije medaljarstva na međunarodnoj razini tako se drugi put u posljednjih 40 godina vratila u grad neizmjerne važnosti u dugoj povijesti razvoja te unikatne umjetničke discipline.

U centralnoj sali biblioteke nazvane po slavnom pjesniku Danteu Alighieriju, zainteresirani posjetitelji imat će priliku razgledati oko 700 medaljarskih ostvarenja podijeljenih u više od 40 nacionalnih delegacija iz čitavog svijeta.

Među delegiranim državama svoje mjesto tradicionalno zauzima i Republika Hrvatska koja se ovim putem predstavlja djelima 12 likovnih umjetnika izabranih od strane stručne komisije predvođene FIDEM-ovom delegatkinjom i muzejskom savjetnicom **Tatjanom Gareljić**, koja je ujedno voditeljica Zbirke medalja i plaketa Nacionalnog muzeja moderne umjetnosti u Zagrebu. Među odabranom dvanaestoricom umjetnika svoja djela prezentiraju i dvoje djelatnika odsjeka Kiparstva Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu, redoviti profesor u trajnom zvanju **Matko Mijić** te asistent **Duje Matetić**.

Matko Mijić nakon niza uspješnih sudjelovanja na prethodnim kongresima u

Matko Mijić

PRIVATNA SNIMKA

Duje Matetić

PAUN PAUNOVIĆ/CROPIX

Medalja ‘Ivan Meštrović’ (Duje Matetić)

Sofiji, Ottawi i Tokiju ove godine izlaže medalju naslova “Hommage mornaru Smiljaniću” kojom je 2022. godine osvojio Grand Prix na nacionalnom Triennalu medaljarstva i male plastike “Ivo Kerdić”.

Navedena medalja plod je njegova kontinuiranog istraživanja transmedijalnih mo-

Medalja ‘Hommage mornaru Smiljaniću’ (Matko Mijić)

gućnosti na polju medaljarstva, primjenom raznih nekonvencionalnih materijala i tehnika u procesu oblikovanja.

Duje Matetić kojem je ovo debitantski nastup na FIDEM-ovim kongresima predstavlja se medaljom “Ivan Meštrović”. Ova jednostrana medalja počasnica

oblikovana u povodu obilježavanja 140. obljetnice rođenja slavnog hrvatskog kipara, u plitkom reljefu prikazuje izražajni portret Ivana Meštrovića popraćen prigodnim tekstom.

Izložba kao i sve ostale aktivnosti kongresa ostaju otvorene do 9. studenoga 2023. godine.

UNIST.HR

SVEUČILIŠNI ODJEL ZDRAVSTVENIH STUDIJA

Dobrodošlice za 120 bruceša

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu pripremio je dobrodošlicu za novih 120 bruceša, točnije za trinaestu generaciju studenata. Studentima se obratio pročelnik Odjela prof. Stipan Janković.

- Ja vas molim kao sadašnji pročelnik da budete hrabri, da se okrenete prema sebi, ovo je početak vašeg samostalnog hoda u život. Studenti našeg Odjela su među najboljima na Sveučilištu, a iznimno je nizak broj studenata koji odustanu od studija - kazao je prof. Janković, dodavši kako je Sveučilišni odjel zdravstvenih stu-

dija za tržište rada, odnosno za potrebe sustava zdravstva do sada školovao više od 1600 studenata, a uskoro otvaraju i još dva diplomatska studija, Sanitarno inženjstvo i Primaljstvo, a u pripremi je i Medicinsko-laboratorijska dijagnostika.

Studentima su se obratili i prof. Irena Drmić Hofman, Mario Marendić, pomoćnik pročelnika za nastavu i studente, Ivan Bučan iz udruge EMSA te Martina Nevistić, predstavница treće godine sestrinstva.

MILA PULJIZ

VELIKA IZLOŽBA U POVODU OKRUGLOG ROĐENDANA 'STARE DAME' NASTALE U OKRILJU NARODNE SLAVENSKE ČITAONICE

Splitska Sveučilišna knjižnica već 120 godina čuva znanje

U splitskoj Sveučilišnoj galeriji svečano je otvorena izložba 'Risarije i rezbarije: izbor iz Grafičke zbirke'. Naziv izložbe preuzet je iz nacrtu Statuta Gradske biblioteke čija je sljednica Sveučilišna knjižnica. Izloženo je 180 djela nastalih od 17. stoljeća do danas

Piše **ANTONIJA ŽAJA ČIČAK**

U povodu obilježavanja 120. godišnjice osnutka, Sveučilišna knjižnica u Splitu svečano je u utorak 10. listopada otvorila izložbu "Risarije i rezbarije: izbor iz Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice u Splitu" na Odjelu specijalnih zbirki Knjižnice (kat -2) i u Sveučilišnoj galeriji. Izložba je podsjetnik na sve umjetnike i čuvarke kulturne baštine koji su u proteklih dvanaest desetljeća zaslužni za osnivanje, obogaćivanje i očuvanje fonda Grafičke zbirke. Ukupno je izloženo 180 djela nastalih od 17. stoljeća do danas, raznolikih po sadržaju i tehnici (crteži, grafike, grafičke i grafičko-pjesničke mape, plakati, umjetničke

dopisnice i fotografije).

Hvala svim kolegama, zaposlenicima knjižnice, bivšim ravnateljima, kao i ostalim članovima akademske zajednice, koji su došli proslaviti ovu važnu obljetnicu i uveličati našu svečanost izložbu. Naša knjižnica je jedna stara dama koja je u svom putu puno toga prošla. Nastala je 1903. godine u okrilju Narodne slavenske čitaonice i dugo godina je bila gradska biblioteka. Godine 1962. postaje naučna te znanstveno usmjerava svoje djelovanje i sadržaj. Osnutkom Sveučilišta 1974. godine etablira se kao središnja knjižnica Sveučilišta. Međutim, sam naziv sveučilišna dobiva tek 1992. godine.

O tom njezinu dugom povijesnom putu svjedoče njezin fond

i zbirke kao što je upravo ova grafička zbirka našeg Odjela za specijalne zbirke koju smo prvi put u ovakvom obujmu prikazali javnosti – kazala je ravnateljica **Ana Utrobičić**, izrazivši zahvalnost voditeljici Odjela specijalnih zbirki **Mihaeli Kovačić** i njezinoj kolegici **Abri Papić** te voditeljici Odjela za zaštitu i digitalizaciju građe **Ani Radić Bizjak** i njezinim kolegama koji su dali velik obol u postavljanju izložbe. Ujedno, najavila je predstavljanje kataloga izložbe na završnoj svečanosti u prosincu, kada slijedi izložba o Narodnoj slavjanskoj čitaonici s čijim je fondom 1903. godine knjižnica započela svoje djelovanje.

Posebnu zahvalnost ravnateljica Utrobičić je iskazala vodi-

TOM DUBRAVEC/CROPIX

Kažimir Hraste kod svojih radova iz 1989. godine

TOM DUBRAVEC/CROPIX

“ Bolje memorije jednog naroda ne možemo nigdje naći nego u knjižnici, istakao je u prigodnoj riječi akademik **Kažimir Hraste**

teljici Sveučilišne galerije **Heleni Trze Jakelić** za obogaćivanje fonda Grafičke zbirke posljednjih godina donacijama umjetnika koji su se svojim djelima prethodno predstavili u Sveučilišnoj galeriji.

Donacije umjetnika

Prema riječima voditeljice Odjela specijalnih zbirki **Mihaele Kovačić**, ujedno i autorice izložbe, naziv izložbe preuzet je iz nacrtu Statuta Gradske biblioteke čija je sljednica Sveučilišna knjižnica. U njemu se već 1913. godine uz zbirke inkunabula i starih rukopisa spominje zbirka risarija i rezbarija. Iako su neka od sada izloženih djela posjetitelji imali prigodu vidjeti i za ranijih, obljetničkih izlož-

bi, tek su prostori nove zgrade knjižnice namjenski građeni, u kojima smo od 2009. godine omogućili njihovu primjerenu pohranu, obradu, restauraciju, digitalizaciju, a potom i predstavljanje. Izložba je sadržana u tri dijela. Na Odjelu specijalnih zbirki izložene su umjetničke domaće i strane umjetničke od prve polovine 17. stoljeća do 1945., kao i priručna građa poput, primjerice, kataloga i pozivnica za izložbe splitskih umjetnika. U prizemlju Sveučilišne galerije predstavljeni su darovi umjetnika knjižnici od 1956. godine do 2023., dok se na katu mogu vidjeti plakati od 1948. do 2020-ih - kazala je Kovačić.

Blago u knjižnicama

Prigodnu riječ i čestitke uputio je i akademik **Kažimir Hraste**.

- Kada govorimo o temeljima jednog naroda i kulture, onda govorimo upravo o knjižnicama. Blago koje one čuvaju je upravo ono na što moramo biti ponosni i oko toga se brinuti. Bolje memorije jednog naroda ne možemo nigdje naći nego u knjižnici.

Živimo u vremenu kada se može reći da u mobitelu ima više znanja nego u aleksandrijskoj knjižnici. Međutim, što ako jednog dana nema struje, nema mobitela - što onda reći da nema ni znanja? Eto zato smo upravo

mi ovdje - lijepo je poentirao važnost naše Sveučilišne knjižnice akademik Hraste.

Kao prorektor za infrastrukturu prof. **Nikša Jajac** ovom je prigodom istaknuo važnost preseljenja knjižnice u novu zgradu na Kampusu, obećavši da će Sveučilište i dalje ulagati napore da se i u tom pogledu knjižnica nastavi razvijati, što će ujedno djelatnicima omogućiti još bolje uvjete rada.

- Knjižnica je starija od Sveučilišta i upravo ona baštini i čuva naše znanje, koje je onda dostupno i na korist nama svima i našim studentima. Upravo to moramo cijeniti i njegovati - kazao je prorektor Jajac, cesticavši ravnateljici i svim djelatnicima, kao i bivšim ravnateljima, ovu važnu obljetnicu u svoje osobno ime i u ime rektora **Dragana Ljutića**.

Također je prigodno zahvalio i voditeljici Sveučilišne galerije **Heleni Trze Jakelić** jer je zahvaljujući njezinim naporima Sveučilišna galerija unaprijedila svoj rad i djelokrug.

Izložbu Risarije i rezbarije: izbor iz Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice u Splitu podržali su financijski Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske i Grad Split. Dio izložbenog postava u Sveučilišnoj galeriji moći će se pogledati do 31. listopada, a na Odjelu specijalnih zbirki do 17. studenoga 2023.

Kažimir Hraste, Mihaela Kovačić, Ana Utrobičić i Nikša Jajac

TOM DUBRAVEC/CROPIX

Mapa Ive Tijardovića

TOM DUBRAVEC/CROPIX

KNJIŽEVNA PREPORUKA

Kraj romana tjera da odmah u ruke uzmete i nastavak

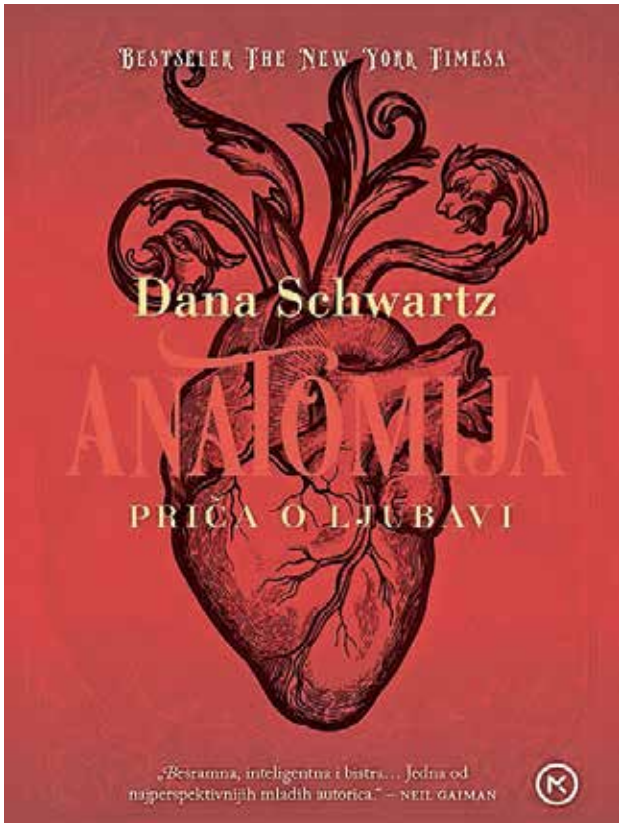
Ono što ovu priču čini posebno intrigantnom je misterij koji se počinje razvijati usred romana, a koji daje prikaz tamnijih strana medicinskih postupaka. Zaplet će vas držati prikovanima uz svaku stranicu, te ćete u knjizi sigurno uživati

PIŠE **KATARINA MALJKOVIĆ**

Bablje ljeto dugo se zadržalo kod nas, te prave jesenske dane dobivamo tek sredinom listopada. Iako postanem nostalgika za ljetom čim se temperature približe 20°C, moram priznati da je poseban ugođaj kada se na hladan i tmuran dan umotam u toplu dekidu i sa šalicom kakaa urotnim u novu knjigu. Pogotovo ako ta knjiga sa sobom nosi i prikladan ugođaj. Upravo zato sam ovih dana uronila u Anatomiju autorice Dane Schwartz. Dana Schwartz televizijska je spisateljica i kreatorica povijesnog podcasta Noble Blood koji je najslušaniji među podcastima tog žanra. Kao novinarka i kritičarka, Dana je pisala za Entertainment Weekly, Marie Claire, Glamour, GQ, Cosmopolitan, Vanity Fair i druge poznate časopise, te sam uvjerena da su svi ljubitelji televizijskih serija nesvjesno pročitali barem jedan njezin članak. Do sada je objavila pet knjiga, no svoju karijeru započela je stažiranjem kod Conana O'Briena i Stephena Colberta u njihovim popularnim večernjim emisijama. Važno je napomenuti da je tijekom studiranja postala prilično popularna i na platformi Twitter, gdje je preko računa @GuyInYourMFA koji je parodirao pretenciozne i ambiciozne pisce i @DystopianYA koji je parodirao fikciju za mlade stekla popularnost među čitateljima, što joj je pomoglo započeti spisateljsku karijeru. Knjigu Anatomija: Priča o ljubavi – prva u duologiji – mi je preporučila prijateljica odmah nakon njezinog objavljivanja. Iako nije odmah došla na red, imala sam ju na umu, i kada sam vidjela da je sada dostupna u izdanju Mozaika, odmah sam skočila na priliku da ju pročitam.

Povratak u 19. stoljeće

Roman nas vodi u Edinburgh 1817. godine, gdje upoznajemo našu glavnu protagonisticu Hazel Sinnett. Hazel je dama iz škotskog visokog društva čiji je životni put iscertan još od rođenja, te se treba udati za svog rođaka Bernarda, budućeg vikonta. No ona ga želi promijeniti i postati kirurginjom, te preurušena u muškarca potajno

Anatomija: Priča o ljubavi Dane Schwartz

MOZAIK KNJIGA/SD

počinje pohađati satove anatomije koje drži dr. Beecham. Motivira je želja da pronade lijek za rimsku groznicu koja je prije nekoliko godina harala Edinburghom, za sobom ostavljajući na desetke tisuća žrtava, i koja se naizgled vratila.

Jednog dana, Hazel ispred Kraljevskog anatomskog društva u Edinburghu sreće Jacka Currera, siromašnog mladića koji noći provodi rađajući kao kradljivac tijela, a dane kao pomoćnik u kazalištu. Njegov je jedini cilj preživjeti u gradu u kojem je suviše lako umrijeti. Nedugo nakon njihova susreta, Hazel biva izbačena s predavanja iz anatomije zato što je žena, a njihovo poznanstvo ih vodi u neočekivanom smjeru. Naime, iako je izbačena s predavanja, Hazel se prethodno nagodila s dr. Beechamom da će se pokušati samostalno pripremiti za liječnički ispit, a za to su joj potrebna tijela na kojima može vježbati – kao i netko tko ih iskapa.

Misteriozne prilike

Ipak, na edinburškim se grobljima zbivaju neobične stvari: pojavljuju se misteriozne prilike, kradljivci tijela nestaju, a rimska se groznic

ca nadvija nad gradom poput tamna oblaka. Stoga Hazel i Jack moraju otkriti kakve se to tajne kriju zakopane u neoznačenim grobovima, a samim time i u srcu Kraljevskog anatomskog društva.

Roman spada u žanr povijesne fantastike te ima određenu atmosferu gotike i makabra, što vjerujem da će se mnogima dopasti. Pogotovo jer je i sama premisa jedna kakva se ne viđa često. Do sada nisam čitala roman koji prati put mlade žene prema kirurškoj karijeri usred Edinburgha 1800-ih, tijekom vremena epidemije, i da potom stvara uvjerljivu, feminističku priču o odrastanju. Ono što ovu priču čini posebno intrigantnom je misterij koji se počinje razvijati usred romana, a koji daje prikaz tamnijih strana medicinskih postupaka. Zaplet će vas držati prikovanima uz svaku stranicu, te ćete u knjizi sigurno uživati. Naslov nam govori da je riječ i o ljubavnoj priči, no ona nipošto nije tipična. Upravo ta romansa daje posebnu čar knjizi te ju uzdiže još više.

Završetak će vas sigurno natjerati da odmah u ruke uzmete i nastavak, za koji se nadam da će uskoro biti dostupan i u našim knjižarama..”

PRIVATNA SNIMKA

DNEVNIK SPLITSKE STUDENTICE (30)

Imuni smo na udarne vijesti ka' stjenice na insekticide

PIŠE **LUCIJA GRGIĆ**

Ljudi moji, ova kolumnica ide već dva ipo godine. Nije to malo. Sad već lagano triban malo više promišljati o čemu ću grintat -khm, ovaj, pisat.

Inače, ako neman baš inspiracije znan bacit oko na vijesti, tu se zna nač svega. Al u zadnje vrime, osin crne kronike, ka da je sve već viđeno. Malo nas šta još može iznenadit.

Klimatske promjene? Stare novosti. Odu-stali smo.

Previše vrimena provodimo prid ekranim-a? Ništa se tu više ne može. Prihvatili smo svoju sudbinu takvu kakva je.

Život je valjda posta toliko kompliciran da nas više nije briga za ništa osin ako smatramo da nan direktno utječe na kvalitetu života. Naglasak na 'smatramo'.

Pостоje vanzemaljci. - Koga briga. Prominili su čepove na plastičnin bocama.

- Kako su mogli? Samo nan je to još tribalo. Sad je sve samo još više komplicirano.

Al kako god okreneš, koliko god nas nije briga za nešto, uvik se nade nekolicina prosvitljenih umova koja odluči blagoslovit sve ostale korisnike interneta svojim komentarom (i pravopisom) da bi naglasili kako njih najviše nije briga.

Svejedno, po portalima se i dalje trude gurat onu UDARNA VIJEST!!!! šemu, al mislin da smo sad već postali imuni na to ka stjenice u Parizu na insekticide.

Quick question: mislite li da će Francuzi uspit sredit stjenice prije nego ih raznesu po cilon svitu? Pitanje je baš za počesat se po glavi.

Zakačeni na portale i mreže

U svakon slučaju, tili mi ne tili, zakačeni smo ili za portale za vijesti ili za društvene mreže. Samo gledamo šta drugi rade,

iako drugi vrlo često rade isto šta i ostali.

Ne znan kako vi, al meni ovo postaje prestrašno. A čak ni neman TikTok.

Osin šta smo se sami poglupili, sad to prelazi u bezobrazluk. Yup. Dogurali smo do toga. Čestitan. Dobrodošli u 2023. kad je moguće bit toliko otuđen da si glup i toliko glup da si bezobrazan. A u 2006. je film Idiocracy bia ruganje.

Inače, ako niste gledali, radnja filma prati jednog prosječnog lika koji završi 500 godina u budućnosti i ispadne da je najpametniji čovik na svitu jer su ljudi postali jako glupi.

Fun fact: u filmu ljudi nose crocse jer je kostimografkinja imala mali budžet, a one su tad bile masu jeftine i smatrala je da izgledaju toliko grozno ih niko pаметan ne bi nosia.

No offense ikome, za razliku od marki auta, postole nisu mirilo za inteligenciju, samo prinosin ono šta san pročitala. Nego, da zaključin ovu digresiju - postajemo gluplji, s crocsama ili bez njih. A uz to smo i sve više bezobrazni.

Negdi san pročitala da je danas skidanje slušalica dok pričaš s nekin isti izraz poštovanja ka skidanje šešira prije. Al promislite samo koliko puta se dogodi da se neko me obraćamo, a taj neko nas ne doživljava jer vrti nešto po mobitelu? A ono kad neko usrid razgovora uživo (moram naglasit) uzme mobitel i krene tipkat? Ajme. Ne mogu se nikako naviknit na to da nan je ovo novo normalno.

A sićate li se kad smo se zvali na kućne telefone i pristojno se javljali i predstavljali? Ili kad smo se pozdravljali i priko poruka? Čak i kad bi završavali razgovor? Te stvari ćemo mi pričat našoj dici kad in budemo govorili o tome kako smo mi odrastali.

Tempora mutantur nos et mutamur in illis.

Zagreb

Novi redoviti profesori hrvatskih sveučilišta

Mihaela Bukljaš
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području tehničkih znanosti, polje tehnologija prometa i transport

Željka Car
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području tehničkih znanosti, polje elektrotehnika

Ivan Đurek
izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom izboru u području tehničkih znanosti, polje elektrotehnika

Ita Gruić Sovulj
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području prirodnih znanosti, polje kemija

Danijel Karolyi
izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom izboru u području biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda

Edita Vujasinović
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području tehničkih znanosti, polje tekstilna tehnologija

Marijana Zovko Končić
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području biomedicine i zdravstva, polje farmacija

Kamenka Živčić
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području društvenih znanosti, polje kineziologija

Zdenko Braičić
izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u interdisciplinarnom području znanosti, polje geografija

Ivan Čipin
izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje demografija

Andrea Feldman
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području humanističkih znanosti, polje povijest

Kristina Krulić Himmelreich
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području prirodnih znanosti, polje matematika

Zrinka Ljubešić
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području prirodnih znanosti, polje biologija

Ivan Magdalenić
izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje računarstvo

Jelena Ramljak
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda

Zvezdana Stančić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području prirodnih znanosti, polje biologija

Martina Šeruga Musić
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području prirodnih znanosti, polje biologija

Goran Petrović
izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom izboru u području tehničkih znanosti, polje elektrotehnika

Ladislav Vrsalović
izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom izboru u području tehničkih znanosti, polje kemijsko inženjerstvo

Nediljka Vukojević Medvidović
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području tehničkih znanosti, polje kemijsko inženjerstvo

Josipa Barić
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području prirodnih znanosti, polje matematika

Ivana Bilić
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje ekonomija, grana organizacija i menadžment

Marina Lovrinčević
izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje ekonomija, grana organizacija i menadžment

Marijan Herak
redoviti profesor u mirovini Prirodoslovno-matematičkog fakulteta

Mirjana Matijević Sokol
redovita profesorica u mirovini Fakulteta hrvatskih studija

Vladimir Mrljak
redoviti profesor u mirovini Veterinarskog fakulteta

Marko Pranjić
redoviti profesor u mirovini Fakulteta hrvatskih studija

Željko Štih
redoviti profesor u mirovini Fakulteta elektrotehnike i računarstva

Toma Udiljak
redoviti profesor u mirovini Fakulteta strojarstva i brodogradnje

Oliver Kesar

izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom izboru u području društvenih znanosti, polje ekonomija

Katarina Krpan

izabrana je na umjetničko-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u umjetničkom području glazbene umjetnosti, polje izvođenje glazbe

Damir Ljubotina

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području društvenih znanosti, polje psihologija

Biserka Prugovečki

izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području prirodnih znanosti, polje kemija

Mile Šikić

izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom izboru u području tehničkih znanosti, polje računarstvo

Marijana Grbeša Zenzerović

izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje informacijske i komunikacijske znanosti

Davor Horvatić

izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području prirodnih znanosti, polje fizika

Damir Iveković

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području prirodnih znanosti, polje kemija

Igor Kanižaj

izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje informacijske i komunikacijske znanosti

Matija Kazalicki

izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području prirodnih znanosti, polje matematika

Dejan Škvorc

izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje računarstvo

Naila Ceribašić

izabrana je na naslovno umjetničko-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području humanističkih znanosti, polje znanost o umjetnosti

Vjera Katalinić

izabrana je na naslovno umjetničko-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području humanističkih znanosti, polje znanost o umjetnosti

Nikša Bobetko

izabran je na naslovno umjetničko-nastavno radno mjesto redovitog profesora u umjetničkom području glazbene umjetnosti, polje izvođenje glazbe

Jadranka Garmaz

izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području humanističkih znanosti, polje teologija

Ivan Matić

izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje ekonomija, grana organizacija i menadžment

Marija Raguz

izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području prirodnih znanosti, polje fizika, grana biofizika i medicinska fizika

redoviti profesor u mirovini
Geotehničkog fakulteta

Asja Čelebić

redovita profesorica u mirovini
Stomatološkog fakulteta

Milena Žic Fuchs

redovita profesorica u mirovini
Filozofskog fakulteta

Stipan Janković

izabran je za v.d. pročelnika
Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija

Frane Žuvela

izabran je za dekana
Kineziološkog fakulteta

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI
FAKULTET
RASPIŠUJE
NATJEČAJ**

za izbor
- jednog suradnika na suradničko radno mjesto višeg asistenta za puno radno vrijeme, na određeno vrijeme za znanstveno područje društvenih znanosti, polje pedagogija na Odsjeku za pedagogiju. Rok za podnošenje prijave je trideset (30) dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama. Cjeloviti tekst ovog natječaja, sa svim informacijama o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj, objavljen je na mrežnim stranicama Filozofskog fakulteta u Splitu <https://www.ffst.unist.hr/>

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
Podružnica
Sveučilišni odjel
zdravstvenih
studija
RASPIŠUJE
NATJEČAJ**

za izbor
- jednog izvršitelja na suradničko radno mjesto viši asistent, iz znanstvenog područja biomedicine i zdravstva, znanstvenog polja kliničke medicinske znanosti, u punom radnom vremenu, na određeno vrijeme od četiri godine. Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, <http://ozs.unist.hr>
KLASA: 112-01/23-01/05
URBROJ: 2181-228-103/1-11
Split, 6. listopada 2023. godine

**Split, 24.10.2023.
SVEUČILIŠTE U SPLITU
Sveučilišni odjel
za forenzične znanosti
raspisuje
NATJEČAJ
ZA IZBOR**

1. Jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste na suradničko radno mjesto I. vrste - viši asistent, iz interdisciplinarnog područja znanosti, znanstveno polje "Pravo" i "Sigurnosne i obrambene znanosti", na određeno vrijeme u punom radnom vremenu. Cjeloviti tekst natječaja sa svim informacijama o uvjetima natječaja i načinu prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišnog odjela za forenzične znanosti: <http://forenzika.unist.hr>

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Smotra se održava na Zagrebačkom velesajmu od 9. do 11. studenoga

Smotra Sveučilišta u Zagrebu, najveća manifestacija za maturante, buduće i sadašnje studente, ove će se godine održavati od 9. do 11. studenoga 2023. u Kongresnoj dvorani te dvoranama Zimski vrt i Cres na Zagrebačkom velesajmu. Riječ je o najstarijoj manifestaciji toga tipa u Republici Hrvatskoj koju Sveučilište u Zagrebu organizira već 28. put kako bi se učenici završnih razreda srednjih škola, studenti i svi zainteresirani informirali o studijskim programima i upisnim uvjetima te svim informacijama potrebnima za odluku o odabiru njihova budućega zanimanja. Ovogodišnja se Smotra održava se u okviru Tjedna Sveučilišta u Zagrebu tijekom kojega se od 3. do 11. studenoga organizira niz sveučilišnih događanja.

Smotra će biti otvorena u četvrtak 9. studenoga na svečanosti koja će se održati u 10 sati u dvorani Zimski vrt, a otvorit će je rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Stjepan Lakušić. Uz prorektore, dekane i prodekane, profesore i studente, očekuje se da će svečanom otvaranju Smotre nazočiti brojni uzvanici i gosti. Nakon svečanoga otvaranja, u nastavku programa Smotre, u 10.30 sati, u dvorani Zimski vrt, održat će se panel pod nazivom Zanimanja budućnosti.

U okviru Smotre posjetiteljima će se predstavljati sastavnice Sveučilišta u Zagrebu – 31 fakultet i 3 umjetničke akademije. Program manifestacije sastavljen je od različitih sadržaja koji će se održavati u trima prostorima. Posjetitelji će na izložbenim prostorima, smještenima u Kongresnoj dvorani, u izravnom kontaktu sa studentima i zaposlenicima pojedinoga fakulteta i akademije dobiti informacije o mogućnostima studiranja na svim studijskim razinama – prediplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj. Na pozornici u dvorani Zimski vrt održat će se predstavljanje kroz kratke razgovore sa studentima i predstavnicima sastavnica kako bi se posjetitelji upoznali s aktivnostima fakulteta i akademija o kojima nema informacija u brošurama, na mrežnim stranicama ili društvenim mrežama. U dvorani Cres posjetiteljima će biti predstavljen studentski sport na Sveučilištu u Zagrebu, koje je ove godine Europska sveučilišna sportska organizacija – EUSA na svojoj godišnjoj skupštini održanoj u Turskoj proglasila najaktivnijim i najboljem sportskim sveučilištem u Europi u 2022. Između ostaloga, u subotu 11. studenoga u 12 sati u dvorani Zimski vrt održat će se i panel o izazovima studiranja vrhunskih sportaša. Detaljan program Smotre dostupan je na poveznici: smotra.unizg.hr.

U okviru suradnje između Sveučilišta u Zagrebu i srednjih škola očekuje se da će programe Smotre pratiti srednjoškolci iz cijele Hrvatske, koji će na manifestaciju stići u organiziranim skupinama. Smotra će za posjetitelje biti otvorena svakoga dana od 10 do 20 sati, a ulaz na manifestaciju je besplatan.

Završetak Smotre uz prvu sveučilišnu brucšijadu

Nakon završetka Smotre, u subotu 11. studenoga 2023. navečer, u paviljonu 10a na Zagrebačkom velesajmu održat će se prva sveučilišna brucšijada. Uz Sveučilište u Zagrebu, prvu sveučilišnu brucšijadu organiziraju Studentski centar u Zagrebu i Studentski zbor Sveučilišta kao poklon svojim studentima. Ulaz na brucšijadu je besplatan, uz predočenje ulaznice.

The poster features a large, stylized number '28' in the background, representing the 28th edition of the event. A large, stylized yellow star or snowflake symbol is positioned in the upper right. The text 'SMOTRA' is prominently displayed in large, bold, yellow capital letters, with 'Sveučilišta u Zagrebu' in white below it. The dates '9. – 11. studenoga 2023.' and the location 'Zagrebački velesajam, Avenija Dubrovnik 15 | Zagreb' are also in white. At the bottom, there is a row of logos for sponsors and partners, including Zagrebačka banka, otpbanka, SCV, SC, Sveučilišna tiskara, Jutarnji list, HRT, Z1, Laganini, Global, RAD100, STUDENT, universitas, and universitas.

smotra.unizg.hr

www.unizg.hr

Zagrebačka banka

otpbanka

SCV

SC

SVEUČILIŠNA TISKARA

Jutarnji list

HRT

SLUŽBE

GLAVNI SPONZOR

BROJČANI SPONZOR

PARTNERI

MEDUSKI PARTNERI

Z1

TELEVIZIJA

Laganini

FM

Global

RAD100

STUDENT

universitas

universitas